

# Старовинна собача пісня (збірка)

Хома чорний киянин

## ПЕРЕДНЄ СЛІВЦЕ

Як уже десь тут було сказано, на все свій час і своє врем'я.

Час розставляти ноги і врем'я стискати коліна, час подавати заяву в ЗАГС і врем'я на позов до суду, час одягати джинси і врем'я знімати труси, час висякатися і врем'я витирати рукавом носа, час заходити у тромвай і врем'я платити штраф, час бухнути і врем'я здавати пляшки, час давати по пиці і врем'я отримувати бланж, час їсти цукерки і врем'я вставляти зуби.

Чому з'явився цей відгук? — виникає слушне питання, що має, між тим, просту відповідь.

Бо врем'я тому настало.

Стиль це людина, людина звучить гордо, гордість смертний гріх, а горбатого могила править.

Писати треба просто, за вийнятками тих випадків, коли краще писати складно. Слова вживати короткі й зрозумілі, крім тих, коли доречні довгі й науковидні. Образи добирати меткі та влучні, крім тих випадків коли ліпи абищо. Лінії розвитку треба дотримуватись неухильно, крім тих випадків коли радше так-сяк-абияк.

Пишучи тра добре дбати. Чим клясичний твір відрізняється од усякої халяви? Тим, що наприкінці дає крилатий вислів, коротку і влучну характеристику, яка відсумовує, по-перше, світогляд автора, покоління та суспільної свідомості кількох поспільних епох, по-друге свідчить співбесіднику про обізнаність мовця, придатна служити заключним акордом до балачок на інтелектуальні теми, лишаючи при тому вражіння приємного туману в голові, та по можливості сприяє травленню.

Пишучи тра зважати, що мозок складається на 1 відсоток із сірої речовини, та на 99 — із жовтої. Сірою писар думає, жовта ж відповідальна за все інше. І добре, що людина використовує тільки 5% мозку, бо інакше мирне співіснування було б неможливе.

Кожна порядна книжка має починатися якими-небудь святими словами. Як-от, наприклад: У початку сотворив Бог небо і землю. Або ж: У почині було Слово, й Слово було в Бога, й Бог було Слово. Привид ходить по Європі. Нелепо лі башет, братіє. Можна так: На початку треба зазначити про який предмет трактує ця книжка й до якої науки належить. Чи твоя, наприклад, книжка — порядна?

Книжка має містити глибокі прозріння людської натури та трактувати про події небуденні, дивовижні та актуальні водночас. У ній мусять бути виведені особи, наділені високими морально-етичними якостями, що мають слугувати еталоном святости грішникам, каменем підпори праведникам, напученням для дітвори, зразком для підлітків, порадою людям середнього віку та розрадою — похилого. От, наприклад, твоя книжка — про кого?

Кожна значна книжка має витирати білі плями. Витирати плями бажано прокладаючи

консеквентні стежки до решти культурних племен. Нота бене: є інші племена, крім тих, що допіру сюсяли в колисці братніх народів-сестер. Прокладання стежок відбувається засвоєнням клясичних творів, як-от "Альфа-Ромео і Джульєтта", "Сажотрус і Попелюшка", журнал "Джигун", "Артюр Рембо-2", "Капричос" Поганіні і "Роман про чортяче бздо"; знайомих текстів, придатних до цитування, як-от "Дойче зольдатен, Дойче офіцірен! На хаус, на хаус, Ніхт капітулірен!", "Ой, як буйно квітне черемшина, Я без тебе, як пробита шина...", "Ой, лихо, не Петро, В нього пика, як відро...", "Блакитне — то любов, а жовте — то журба...", та видатних персон — д-р Бенджамін Будьспок, генерал Ів. Франко, Максим — матрос Магнітний Залізник, цар Вухогорлогіс, співачка Сара Сенбернар; Атос, Портос, Арамис і сестриця Констанція, тощо.

Засвоювати гідні північноазіатські тексти та реалії недоцільно, через відсутність таких. "Я б радше був у Філядельфії", каже про них В.С.Філдс.

Письменник не мусить шкутитьгати за епохою. Він має передкувати, заздалегідь склавши власний план "Барбариска" — так би мовити, працювати з випердженням. Приклад вірного передкування — романи "Хилороб" (Вадим Совко) та "Пригоди доктора Гальванеску". Пишучи тра, втім, зважати: література, як химерна молодиця, вимагає великої роботи над собою. Єдина порада молодим літераторам: залізть і куй, поки гаряча. Тільки тоді є шанс, що вона запросить вас на білий гопак.

Кадри вирішують все, як казав відомий кінорежисер. Це треба розуміти так, що суб'єктивна творчість є тільки "шліфування" народної творчості. Як той казав: "Телеграфний стовп — це добре відредагована ялинка". Аби твір ваш не лишився, як глас Діогена, волаючого з бочки; ви мусіте не лише вживати слова стограматично правильно, а винищувати слова-покручі. Недаремно нашу мову називають пташиною. Прислухайтесь-но : жджид, жджіхад, бжджоли, жджужджелиця, жджлоб, жджджигун... Вона дійсно співучіша за італійську. Пильуйте та не забувайте: на кожну Марту Богачевську-Хом'як знайдеться своя Магдалена Вишневецька-Пацюк!

Най, як поставити двокрапку, слівце заохочення. Ти, гунцвот доста мудрий, пишеш? Аво жи зачне хтос допитуват, не бій си, ніч ти си не стане, — жи се Божий палець!

\*\*\*

На дворі росте спориш.  
Ми поїдемо в Париж.

На городі лобода.  
Ми поїдем *навсігда*.

В нашій хаті таргани.  
Спробуй нас наздожени.

На горіщі дід Бабай.

Рідний краю, прощавай!

## ТЕЛЄФОН

боже вишня  
боже брама  
боже крижень  
боже яма

може й більше  
тільки мало  
і куди ж це ти  
пропала

я тебе уже  
забештав  
подзвони мені  
нарешті

задзвони мені  
нарешті  
як це можна справді  
де ж ти

набери нарешті  
номер  
бо я наче Сімпсон  
Гомер

я не можу вийти з  
хати  
зглянься,  
пані Сарасваті

ось тобі мій  
SMS  
може відгукнешся  
десь

=====

## I. ПІД СОНЦЕМ ІНКУБАТОРА

\*\*\*

*Володимиру Діброві*

О де ви, милі серцю покритки  
та ніжні тонкосльози байстрюки! —  
гукаю в небо відчайдушним покриком  
і роззираюся довкола з-під руки.

Нема. Нема. Невже повимирали ви,  
неначе пресловутий динозавр?  
Пішли на дно та обросли коралами —  
Лук'ян Гервасій Опанас Назар

Параска Домна Феодора та Горпина...  
Порозтавали мов торішній сніг.  
Вже не писатиме про вас чудових книг  
новий Шевченко... Часу безупинно

кружляє колесо — й раптовий рекетир  
посаду обіймає робінгуда.  
За димними стовпами ходять люди,  
але червоні хвилі розкотить

новітньому пророку не під силу.  
Програма оголошує прогноз.  
'Веселка' видає 'Спінет і Силос'.  
Хому читають (але це здалось).

І тільки по зусиллі нелюдським,  
чи з перепою дуже гидко стане:  
в обличчі Джорджа бачиться Яким  
і за повії абрисом м'яким

ввижається 'малюточка Оксана'.

### **ДУМА ПРО КОЗАКА БОСОТУ**

Шось я сьогодні трохи втомився,  
Неначе з чортами навкулачки побився  
за честь і совість, або навіть за віру христову.  
І що ми, спитати б, отримали з того?  
Суцільні неприємності.

Результати від'ємні та  
сумні. Якщо реально судити,  
ми лишилися налякані, наче діти,  
що задивилися в натовп і за мить  
загубили матусю. Що маю робити,  
як то співала сестричка віка,  
ясновельможна довіку...

І що нам робить,  
питаючи вже на копил московщини?  
Хоча такі сплески не гідні мущини,  
але що тут поробиш...  
Залізли ми, наче Віктор Онбиш  
у селище Небилиця.  
Але між нами двома є суттєва різниця —  
він там панує директором школи,  
а в мене в кишені голісіньким голо  
як на долоні.

Сиджу у вагоні,  
порожньому на новорічну пору,  
що доповзе ще додому нескоро,  
і відчуваю в кожному нерві,  
яко стискається круж мене видноколо.  
От я й кажу (ся вибиваючи з ролі  
хоми киянина) правдивим голосом  
хоми чорного: ми догралися  
зі своїм життям до останньої ручки  
у дурному драйві, як веленовить Ігор Кручик.

Затанцювалися у глухий і безвихідний  
кут. Пригорни мене, крихітко,  
сьогодні з такого випадку.  
Із такого випадку й такої причини.  
А я тобі не цитуватиму Тичину  
Павла Григоровича, а в сугубій крамниці  
на далекій полиці,  
знайду сорокабаксовий шартрез.

Аби коли з годинника зітре  
останню дрібку року, що минає,

неначе кіт і кицька  
пухнасті бо персицькі  
ми навсидячки на волохатому килимі  
поступово доїхали до "Як тебе не любити, Києве.."  
під ялинкою,  
що густо пахне зеленими шпильками,  
та поїхали далі...

## **NDOTO KIDOGO**

колись-то я навчуся суахілі й  
почну писати мовою віршата  
з такою швидкістю, що нас не наздогнати  
аж поки витворю нарешті любо-мило

аж поки справді витворю нарешті  
важезний корпус творів геніальних  
аж поки всі свої страждання та печалі  
змішаю з медом у коштовній креші

моє писання галасу наробить  
серед людей ув Африці далекій  
і причаровані вкраїнським діалектом  
мене тоді запросять у Найробі

де на летовищі сувора стріне варта  
Феліпе Ньюсі, Йовері Мусевен  
*and virgins: beautiful: 137*  
і сам Ухуру Муїгай Кем'ята

і пам'ятник на острові Мфангано  
мені поставлять щоби там стовбичив  
екватор споглядаючи навічно  
із ранку в ніч і з вечора до рана

засіявши вокабулами ниву  
і премію отримавши багату  
я поверну до рідної до хати  
вже класиком, а не байстрюк лінивий

тоді напевне на бібліотеці  
що хвалиться безплатним інтернетом

таблицю вивісять на зібрану монету:  
"Тут вештав він *kiedy był małym dzieckiem*".

а школа №2 на Копиловській  
нарешті зміне свій паскудний профіль  
але мені тоді вже буде пофіг  
бо я пірну до вічності назовсім

## **КОШМАРИ**

### **1.**

І бачив я страшний, несвітський сон,  
аж самописка випадає з рук:  
немовби через води та вогонь  
іде на мене Карманьйола Саможук.

Залізні груди хвиля підійма  
горами, як сказав поет;  
і в ікла, що гостріші від серпа,  
затиснено кривавий партбілет.

Копилиться фарбована губа,  
дзвенять у неї нігті накладні.  
І молотками вишита габа  
та вершниками на блідім коні.

Жалібний марш одразу та гопак,  
що склав для мене Фредерік Шопен,  
оркестра грає на зловіщий знак,  
що настає мені останній день.

І в небі, що з'їжджає набакир,  
тріщить од вітру домотканий стяг;  
і йде за нею семиглавий звір  
і привиди Європи в постолах...

І свідчили слова пророчі книг,  
що далі буде торба та тюрма...  
І смикнувся заскочений Хома,  
але тікати не було доріг.

### **2.**

Спектакль фантасмагоричний  
посеред ночі в мене виник.  
Про це казати би не личить  
Хома бо скажуть халамидник.

Але було. Мені воістину  
явився янгол, пір'ям напханий,  
розгромну дасть характеристику  
моєму смертному хававканню.

Він був і грубий, і цинічний.  
Рядки мої назвав халявою  
і змусив, царський мов опричник,  
божитись клятвою кривавою:

що я життя любовну хроніку  
та мадригали чарівницям  
спалю, покину хвойду Моніку  
та задом перестану хвицять.

З ченцями затоваришую,  
закінчу курс юриспруденції...  
В цю мить, нестерпну та страшную,  
прокинувся, не знаючи де це я.

### **3.**

Я з жахом ухопився за лице  
бува на ньому виростають крильця.  
Я владі сну нечутно підкорився  
неначебто добродій Чуан-ци.

Немов метелик мертва голова  
я по світах самотньо кружеляю  
та з ями чорного Едгара викликають  
мої необережні слова.

Веду життя здорове і просте:  
щодня обкурююсь, в суботу напиваюсь,  
з девотками танцюю голі вальси.  
Борги чекають. А процент росте.

Я добре сплю. Я їм із апетитом.  
Пишу. Читаю. Чую голоси.  
Мене чувак на гендель запросив.  
Надворі сонце. Незабаром літо.

Та наглий сон запону розідрав  
і очі вибалушилися тривожні:

Комасі я просторим храмом став -  
мене збудила візія неложна:  
тарган у мене носа осідлав  
і в яму рота загляда побожно.

#### 4.

я бачив сон такий, що стало страшно —  
з тобою ми потрапили в мультфільм  
і не було нам виходу звідтіль,  
де я — з баяном крокодил, ти — чібурашка.

\*\*\*

перекуєм орала на мечі.  
здамо ікони й купимо м'ячі.  
нехай не плачуть люди, живучи,  
але в глибокі падають шезлонги.

нехай у дзвони дзвонячи та гонги  
баламкаючи, заспівають зонгів,  
із коломийок зроблені й пісень.  
про це усі дізнаються ген-ген

із ексклюзиву у газеті "День"  
і фолькіше, можливо, беобахтер.  
але коли від Сяну і до Сяну  
по звичному, хай бізнесовім, пляну

у колонадах між каріатид  
у сьайві мармуру постане Україна  
що вже нізащо та ніколи не загине,  
на межах Азії остання з Атлантид,

я хтів би бачити, що ars так само longa,

що, стиснені в обіймах уночі,  
Абесалом щасливий та Етері,  
та у густому межизорянім етері

як і колись, перекликаються сичі...

## **ОБСТАВИНИ**

Мені приємно у твоєму товаристві.  
Я навіть не навиджу тебе.  
Можливо, зазнайомимося близько й  
колись-то збіг обставин приведе

нам кілька років пережити разом.  
Тобі подібну я подеколи шукав  
і ти не проти. Звісно, не відразу.  
В моїй руці лягла твоя рука

та я з легким чекаю нетерпінням.  
Це добре, що існує поряд нас  
це почуття, приємне й обопільне,

та можна впевнено сказати, що на час  
ми хворо вперті, ба ж уперто спільні,  
і почуттями нас триває Божий глас.

## **БАЛЯДА ПРО ЧАСУ СКОРОМИНУЩІ РИСКИ**

Минуло кілька, начебто, хвилин  
і де Платон? Вже не кажу Єгова?  
Часопис де, називаний "Основа",  
що тут же на ослінчику поклав?

Мене заскочив наглий часу плин.  
У благоденственнім і мирнім перебуванні  
неначе дон Жуан — на дону Ганну  
я на життя глибокий дивився став

і де вони, медові скиби тиші?  
Реве та стогне гелзін океан.  
Де маяв оксамит і цвів бакан  
нога крокує в чоботі керзовім.

Мигнувши, зникло враз, і стало іншим,  
скипівши, мов газирана вода.  
Те, що було, здається, навсігда  
змінилося зсередини й назовні.

Куди пливу на повені годин,  
мов річкою спливаючі хлібчата?  
Жінки довкола, де були дівчата.  
Де кучері, там боса голова.

І стирлувалися слова слова слова  
у скаженілім юрмищі поспільнім,  
перетворилися дерева на вугілля й  
смолисте сочиво — на стриманий бурштин.

## **ДВАНADЦЯТА ГОДИНА**

### **1.**

Нас бажає пані чорноока  
та в німецьких шоломах синкліт.  
Я чекав на тебе стільки років,  
полював на тебе стільки літ.

Як опівдень башта проголосить  
висне без гальмів автомобіль  
і мене одним ударом скосить.  
Все було написано тобі.

Все було спотворено й забуто.  
Все загрузло в баговинні книг.  
Вірші ці - донесхочу отрута.  
Стид, ганьба, марудище та сміх.

### **2.**

Рація працює без утоми,  
бубонить Се Жест у мікрофон.  
Я хотів би повернутися додому —  
та не потрапляє тон у тон

і нечутно плаче та співає  
за кермом крилатий Ертебіз.  
Що мені збулося я не маю.

Що від мене хочете ви, місс?

Срібний скальпель, наче ієрогліф,  
затанцює в пальчиках тонких.  
Серце вирвано. Тепер же край дороги  
на клінічний можна впасти сніг —

### 3.

Я тебе зустрів нарешті, мила,  
хоч би й ту, якої не чекав.  
Хрест натільний, ніби на могилі,  
зрапта став на грудях сторчака.

Та сонця, вогненні барасулі,  
блискаючи небом навкруги,  
байдуже хвилину пересунуть,  
наші переможні вороги.

Хай летить дорогою машина —  
на стрілу помножена стріла —  
ця напевне слова не загине  
наново прокладена рілля.

### 4.

Сказано що сказано — і доста.  
Свято закінчилося та йдуть  
ситі, п'яні, галасливі гості,  
по домівках і назад не повернуть.

Дівчинка нанизує віршата,  
аркушами каву розлива.  
Поліцай забрав у мене хату.  
Отакі у нас тепер жнива.

Дзеркало відбило наші кості,  
залишивши нам коротку путь.  
Хай тобі криваво перемостить,  
але я би ладен і не чуть...

### НА МОТИВ "БАВІЛОНУ"

Та й вже,

як то сказав Бубела.  
Пірнасті комунарики летять,  
дудукаючи в труби тарантелу,  
і тільки залишається чекать

гірких подій останне  
розгортання,  
яке відоме нам заздалегідь.

Зоря у небі спалахне й розтане  
зоря дрібна розтане та мигне  
і згасне, мов піщина в колбі.  
немов піщина жалюгідна.  
Та за мить,

усе що досі міниться й болить  
не буде більше та піде до Пана,  
безвидну землю залишивши на воді  
без кола рятівного.

На дорогу  
нам хочеться, далеку, як і решта,  
аби кінець —  
кукУ мені нарешті —  
і видиво криваве Курукшетри.

Такий собі позаторішній герць.  
Таке-бо вештання чуже межи століть  
не те що вдягнене, але не зовсім голе —  
якщо є мить,  
тоді питаю — де ж ти? —

де на землі влягає льодовий  
щит із прорубаним хрестом —  
мов океаном —  
і плеще  
у безодню водохрещі,

і тільки серце висне на краю.

\*\*\*

Не потрібно зітхання та ляменту.  
Ти мені відійти — дозволь  
в час, коли пташиним парламентам  
тонко пахне скрипкова каніфоль.

Я до неба дверцята виявив.  
Я словами хмарки сколотив  
над високим склепінням Києва  
де блискавки негатив.

Змахни навздогін. Яблуневими  
пелюстками палають чагарники  
і з п'яненькими гувернерами  
спускаються студенточки до Ріки,

бо Дунаю повинне з'явитися  
дивне видиво у воді. А старим  
накрапає у вербових китицях  
свічок заповзятливий стеарин.

\*\*\*

мама мила раму  
раму мила мама  
поспішайте, мамо сіто  
ми несемо воду ситом  
гей гоп, шіді ріді  
пісня у форматі міді

серце, чом же ти не криця  
надавали нам по пиці  
ми писали, ми писали  
наші пальчики устали  
ой, лихо, не петрусь  
бо уже не розігнузь

заспіваймо як навчили  
пісню про павла тичину  
гей гоп, пранаяма  
всіх панів до 'дної ями

від мерефи на чугуїв

ми навпочіпки крокуєм  
раз два, аватара  
час уже здавати тару

з лісу вийшовши, равана  
вийняв ніжик із кармана  
всьо равно єво не брошу  
патамушто он хороший  
ойра, не далеко  
занеси мене, лелеко

наші гімни на санскриті  
ми пливемо у кориті  
не гори бо, милий раю  
я тобі ж іще заграю  
москва, третій рим  
хай же дідько буде з ним

## **СУМОВИТЕ ВЕРЕЩАННЯ**

Добродії,  
я помираю й гину.  
Я написав нечувану картину  
але мене вже  
інший чоловік  
паскудно випередив,  
тоте змалювавши  
і десять раз на сотбісі продавши  
назвав моє творіння  
"Крик".

Такий-то я, ви  
бачте, неборак.  
Ніщо не йде,  
чому ж усе не так?  
Хіба ж то ми усі не божі люди,  
що нас образив тут і схарапудив  
хтознаколизапам'ятний мудак?

Є в мене камера,  
є в мене об'єктив.  
Я ладен вас

знімати на мотив  
настільки щастя,  
скільки накрутив,  
нехай мені паскудно та противно.  
А це — воно ще каже — суб'єктивно.

Пішов у місто —  
місто сколотив.  
Кінотеатер "Київ", матка-боска.  
Де ти похований був, дядько Феодосій?  
Куди я, допитаючи, ходив?..

Але нехай воно святе було чи темне,  
куди нема коли напевне відійти  
або коли сховатися таємно,  
ба не спрацьовують  
які б іще  
гвинти.

Перехрестився, а він каже  
в інший бік.  
Пішов у храм, але там  
грали Палестріну.  
Дзвонив Юрку —  
від'їхав  
в Палестину.  
І так собі життя —  
ні смик ні брик.

Але нехай воно святе було чи темне,  
куди нема сховатися даремно,  
нема куди напевно відійти.  
А він мене питає  
скільки врем'я,  
то я сказав що  
десять без п'яти.

\*\*\*

Київ! Київ! Київ! І батогів!  
Вареників! І з ними ворогів!  
Львів і кутів, прямих і волохатих.

Мені шляху до спаленої хати,  
або хоча би в Павлівську шляху.  
Образи й образи чи образи й образи  
цілком в одно мішаються одразу  
і цигарки гвоздикові,  
і запах Київгазу.  
Цнотливих поцілунків! І до них —  
розбещеного бембання! І книг,  
де все це розбебехано художньо,  
або малюнків, коли слів не можна.  
Желізних баб! Потрухлих островів!  
Безумних візій! Папуасів! Телевізій!  
Виск архімедом витиснених тіл,  
трамваї з рогами, що їдуть на Поділ  
і з-під подолу діти безупинні.  
Чиновники в оновленому чині.  
Князь на горі. Княгиня під горою.  
Рядами недоріки в одностроях.  
Ба заваливши браму в зоопарк  
біжать по вулиці, здіймаючи тривогу  
важкі слони, трембіти штириногі,  
і з банкомата Банківської пан  
на Бреслитовський сумно визирає  
й оголосивши надзвичайний стан  
лечече про дванадцять бібізьян.

## **ПОДОБА ВІРША**

з машини бог але машина з бога  
ділок у форд і дівка в мерседес  
із носа нежить київ до ЄС  
магнітна буря ноу на місце йєс  
і повітряна нібито тривога

і третій тиждень неможливо взять  
на торенті сезон передостанній  
усе гальмує коверзує таня  
болить печінка начебто каштанів  
колючих наковтався і ніззя

у голову ні їсти ні подумать  
такі пасьянси та фоллаут три

двадцять кружку чаю заварю  
в мішечку випалив прочхав поговорив  
хоча б не на роботі а удома

та хрін би з ним писати це добро  
із милом клізма та вінець терновий  
побиті байдики повіяна полова  
стовпи класичні квантова основа  
і поросята доктора моро

## **ПОМПЕЗНЕ**

Колись це мусить ще перерости  
у щось значне, велике, вікопомне,  
ще стати пристрасстю (потуга - в кілотонни),  
сяйнути блискавкою,  
запалать вогнем  
пожеж далеких, миготливим світлом  
знання холодних мертвих теорем.

Роздмухає, розплавить біле титло,  
мов розбишака, первні розмете  
і знов зіставить  
у абиякім порядку.

Почнеться так життя моє святе,  
що й не впізнаєш:  
брАтку, хто це, брАтку?  
Чи той це тип, що вірш оцей писав,  
записника тримаючи на долоні?

На фотографії - бандюга з Оболоні.  
У тексті - Музи друг і перший зам.  
І Соломон мудрець і зболений Ісав.  
А правда -  
правда є простіша.

Яка навколо наступає тиша,  
і тільки рух помітний за пера  
тремтінням -  
рух, коли вагони  
метро в агонії викрикують: "Пора

минає літня та канікулярна..."

Осінній час надворі. На горі  
блукає сонце в безсторонній грі.  
Сторінка тягнеться, та вірші  
обриває...

## **БЕЗ ГОЛОВИ ПОЇЗД**

...і я впаду, лишивши порожнечу  
по замірах, дурних і молодечих,  
на пару текстів, парочку картин  
незначущих, життя змінявши плин,  
ні вигравши напевно, ні програвши.

Але відомо: буде холодно і страшно,  
як в ендшпілі закінчиться дебют  
і дошка спорожніє.

Переплут —

суть бог, якого в певну дату,  
коли богів узялися скидати,  
не ввергли до ревучої Ріки.

І він на місто дивиться з руки,  
яке йому до спадку залишилось,  
і на Перуна, що з води як шило  
то заховається, то знову видиба...

Поганська — не язичницька — доба,  
капусти повна та партайгенезу,  
листів ув орган масової дези,  
де в лозунги накришений поет —  
неначе перезрілий вінегрет,  
де між двома тісними палітурками  
звиваються святенники затуркані,  
де йдуть увечері додому від метра  
добродії, не знаючі добра.

Якби про це дізнався Рільке,  
то б він елегій не творив.

Прощу я з максимальною повагою  
пробачити це зайве гаджалаґання —

нехай літературний кат  
із мене зробить препарат,  
додавши мінуса до трійки,  
і висновки зробивши на мотив  
"На стежці від дитини до дебіла  
ся розуму тобі не знадобило".  
На чому все. Тут-о, вважаю, власне,  
дійшла кінця поезія нещасна.

=====

## II. СТАРОВИННА СОБАЧА ПІСНЯ

\*\*\*

Коли у нічному борделі,  
що пристрасним потом пропах,  
здригаюсь в обіймах Аделі,  
блукає під вікнами страх

із п'яним обличчям бриганта,  
чекаючи, поки засну,  
щоб двері фанерні зірвати  
і викрасти душу ясну.

Чого би лякав мене злодій?  
Та я не зважаю на це,  
і з криком у груди холодні  
ховаю солоне лице.

Тому мене більше Адела  
не любить уже, як було.  
Тому в цю січневу хурделю  
до церкви мене занесло.

Сміються дружки наді мною,  
і скося зорить панотець,  
коли волоцюга із гною  
до янгольських кличе сердець.

З лопатою я нерозлучний  
таланти ховаю в землі.  
Все так. І мене це не мучить.

Слова мене мучать малі.

Поети то грішна порода,  
спасай мене мати свята  
шепочуть самі із болота  
осквернені срібні уста.

\*\*\*

Не мучай ся, друже Єгово,  
що марно на світі живу,  
не знаючи Божого слова.  
"Годуємо всі ми черву

у прихистку нашім конечнім" —  
чи цим турбуватись мені?  
Не чув ти хіба як негречно  
про мене кричала на дні

з веселого дому Адела  
на радість моїм ворогам:  
мовляв, я охлялий до діла й  
кредиту не маю у дам.

Тривожить мене і немало  
здоров'я мого гаманця:  
бряжчало би в ньому, то я би  
в багно не поклав би лиця.

Даремно ви, друзі, псуєте  
вино на такі балачки:  
усе це давно вже поету  
повії сказали, які

на мене щось дуже сердиті  
в невдалі останні часи.  
"До ката, кричали, іди ти й  
торчок одрубати проси,

бо віршами нам не заплатиш,  
дивись-но, який легкобит!  
Деліцій тобі не видати

у домі веселих кобет."

Отак посрамили фіндюрки  
сумнівну поетову честь.  
Що зробиш, як в одязі дірка?  
Діркам же тим числення несть.

Даремно сокочете турки.  
За мною, як каже маман,  
сумує Кирилівська дурка й  
Лук'янівська плаче тюрма.

Та що з мене кесарю взяти,  
спитайте себе накінець,  
коли народити не здатен  
розсічений мій гаманець

ні міді, ні срібла тим більше.  
"Я душу продам за каденц —"  
у книгу велику запише  
нехай це Небесний Отець.

Здебільшого я відзначаю  
набігом святенницький стан  
у товаристві прочанок  
і рідше суттєво — прочан.

Єгово, товаришу милий,  
скоріше до дна допивай,  
і знову ми дзбан перехилим  
щоб хлюпнуло через край.

Цей світ — наполохана учта.  
За дружбу та вірність я п'ю  
і більше даремно не муч ти  
безсмертну душу свою.

\*\*\*

Якби не ці малі слова,  
я жив би, як нормальні люде,  
які ся не боять огуди

і не болить їм голова

через конструкції небесні.  
А так ні зиску, ні життя,  
і скроня мало що не трісне,  
хвостом ударило би тя.

Я б не дивився через ґрати  
на мрякотливий листопад,  
у вікнах не ловив булькатих  
багатоповерхових хат

бліде світило й очамріле.  
Господь не став мене картать.  
Я не ховався би, як тать,  
від тих, які державне діло

суворо правлять. Може й мила  
вернулася до мене враз,  
щоб не горіло більше тіло  
собаки, хворого на сказ

на поетичний. Я тоді б  
не квивив, як сопляк занудний,  
і жив би весело й не трудно,  
в кишені понабивши хліб.

Між вами гоголем ходив,  
або, немов Григорій Сава,  
залишив місто марнославне  
і межи бджолами один,

комахою з двома ногами,  
виводив притчу і трактат  
про тлінність золотих палат,  
і канти слобожанській дамі...

Словесная жеретія  
сховала б язичок сукатий.  
Тоді б не став, напевне, я  
в чужих містах бахувувати.

\*\*\*

"Чого ти крутишся немов у спині шило"  
спитав мене учора Хворий Брат.  
Я сам дивуюся, мене чи не сказило.  
Пора тоді нам до кирилівських палат  
рушати в супроводі янгола в халаті.

Шукав я вірш на тисячу карат  
а опинився в божевільній хаті.  
Тепер у ній блукаю наздогад:  
у роті колесо, важкі на вікнах ґрати,  
пташки співають, хворі верещать.

Як та бджола у вулику дзеркальнім  
хиляю тінню межі двох свічад.  
Мені би звідси вирватись нагально,  
та на порозі хтось невидний став  
і душу палить, хвору та печальну.

Як рибами горить небесний став!  
Життя мого квітучі теореми  
їх чорний ангел нагло спростував.  
Війна супроти мене піднялася,  
бо Господеві мій нестерпний вид,

І я стою простий, як дядя Вася.  
І я стою простий, як дід Свирид.  
Мене конечні сурми обсурмили  
і став бридкий мені широкий світ,  
і забуває нагло мене мила,

а ти питаєш, чом я, Хворий Брат,  
сяйних небес ненавиджу блават,  
чом я кручусь, немов у спині шило...

\*\*\*

Упала ніч, ажурна глиба  
коса в руці, а в другій том.  
Чого ти давиш чорну либу?  
Твоїм я ситий глевтяком.

Від нього тіло обважніло  
і попрозоріло, мов лід,  
яким узялась кожна жила  
від уст твоїх і ласки від.

Найліпший друг мій, Іегова,  
на вухо днями прошептав:  
Дарю хреста тобі соснового  
покинь її, залиш, остав...

Мене покорчила дрімота  
близького пекла тільки рот  
римовану товче роботу  
твоїх заради злих пещот.

Жагучий сон мене зминає  
неначе м"якуш у руці,  
і заступають, заступають  
мене мерці мерці мерці...

Я пес твій панночко. Собака.  
Я твій Бертран де Вентадорн.  
Єгова, друг сердечний плакав,  
як труйний запал не зборов.

І от за це остуда, Ноче?  
Ні змах коси, ні змах плаща?  
Ажурні пальчики не хочуть  
цілунка взяти, дати ляща?

Та я здригнусь, напевно, й мертвим  
на знак погордливий, бо твій.  
Тверезо з ями вийду й твердо,  
спустивши очі, наче Вій.

## **ІСІДОР ДЮКАСС**

Я не хотів, щоб за мене вмирали  
але виходить наперекосяк.  
То бог вивіщує на небі чорний знак,  
то мама покидає, наче мало

без неї люду на тім світі — і вона  
душею виповнить нарешті порожнечу.  
Так говорити гидко і негречно.  
Стою один. У черепі — війна.

Я не хотів твоєї смерти, мамо.  
Я сам за тебе вмерти би хотів.  
За тебе я б на бога руку звів,  
аби не їхала ти з ним у синь незнану.

Я всі дороги склом позасипав  
і вказівки зірвав на перехрестях.  
Але цей бог без сорому і честі  
з моєї муки тільки ся сміяв.

Я завалив деревами дороги.  
Я трав насіяв заросли стежки.  
Даремно все. І крок його тяжкий  
все далі від життя. Чавунні ноги

пробили скрізні ями у землі.  
Навіщо йдуть слухняно, мов дитячі,  
за богом чорним, мертвим богом, лячним,  
на інший бік твої сліди малі...

І я стою стовпом посеред шляху,  
запізно битись, сліз мені нема...  
Бридка блакить, висока ця тюрма,  
на мене налягла чавунним дахом.

І я стою, немов дурний лівкут,  
якого правою примусили писати.  
Я незборимий вал хотів побудувати,  
і ось стою із жменями піску...

Дві жмені часу в мене залишилось  
і віршами заповнений мішок.  
"На що мене ти проміняв, синок?"  
я чую голос. Як у мозок шило.

Я серед пустки бовдуром стою.  
Ліси повалено. І заклоно дороги.  
Пісок у небі й місяць однорогий.  
Рогачиком я душу, як змію,

із грудей закривавлених виймаю.  
А бог городить церкви на церкви,  
і лізе на хреста серед мокви  
і на хресті — ногами чеберяє?..

\*\*\*

мій вірний друже-аркадаш!  
биз ми багато пережили.  
дозволь скажу бен-друже милий –  
союз не перерветься наш.

розор і жах по всіх усядах  
але у нас вакіт башка  
рука правителя важка  
доземно гне нещасні люде й

до праці гонить мов товар  
а в нас в умі гюзель кізляри  
газелі й кізки, не доляри  
хоча і маємо навар.

мій аркадаше, вірний друже!  
не візьме нас на абордаж  
цей час гнилий, цей час продажний,  
бо наше серце – біла ружа

палає сяє та горить.  
ми штуки мудрої аскери  
ми – міт повернення й печери  
в нас танрісальна кожна мить

і щоби ми тюрлю померли  
не дочекатись ворогам:  
заснем лише, неначе мерлін  
межи магічних діаграм

щоби воскреснути йолмезно  
могутні радісні кремезні  
для віршів і прекрасних дам

### **ЧЕРЕВАТИЙ ЧОРТИК НА ПОЛИЦІ**

Дощить, як і дощило цілі дні.  
Дорогу в місто застеля калюжа.  
Біль головний у скронях наче ружа,  
що пелюстки розпукує бліді.

І вірш лежить перлиною на дні  
далекому, де тиск води нестерпний,  
з якого серце в клітці грудей терпне й  
очей ікринки вдавлює брудні.

Дощить, як і дощило цілі дні.  
Атлантика тумани викидає  
на берег, дошками застелений до краю,  
де починається асфальту цілина.

Де в підземеллях мешкає розпука й  
росте, спухаючи, неначе шампінйон.  
І дощ низьких сягає підвіконь;  
і як змія, що випущена з лука,

летить метро близький кусати обрій,  
що наче лікоть власний надвиса.  
Ця ліхтарів цитринова яса...  
Ми пропадемо в ній, неначе обри.

Бере мене сьогодні страх даремний.  
все буде добре. Як новий автомобіль  
у небо сонце викотить кататись.  
Калюжа висохне. Зів'яне в скронях біль.  
Й мене забуде супоросий гемон.

\*\*\*

У небі роздавили крашанку  
і гине на хресті єврей.  
Душа, від тіла одірвавшись,  
пішла к порогу до дверей.

Стояв я посеред кімнати  
розгублено, ні в тих, ні в сих.  
Я міг би сльози проливати,  
гіркий вдавати міг би сміх,

але дивився їй у спину,  
очей не змога відвести,  
і в пам'яті, мов у комині,  
палив коханої листи.

А я усе кричав: 'Не йди!'  
а я молився: 'Повернися!'  
незчутно посеред біди,  
й не міг на тебе надивиться...

Вона до вулиці зійшла,  
де пізні їхали трамваї  
і хмара лапами гребла  
на хмарочосів вертикалі.

Мовчали всі, ніхто не йшов,  
у вікна деякі гляділи,  
хтось тіло їв і божу кров,  
і споглядав господнє діло.

Вона пройшла, за рогом зникла,  
немов ніколи й не була,  
мене — як паперову квітку  
серед камінного села..

\*\*\*

Який з мене до біса класицист!  
Я рвати ладен голими руками  
цей вірш, щоб виючи вовками  
рядки у світ тікали через міст  
кленовий... До сонета, бач, заліз,  
і в нього душу вклав, неначе камінь  
мертвотно магнетичний. Заарканив  
я зграйку рим. І вбив їх до заліз.

Як тиші хочеться поглухлому мені  
від плачу й стогонів, коли вони одні  
зі мною Чорним шляхом шкутильгають...  
Такої тиші — аж кричить вона  
і б'є крилом врата закриті Раю...  
А бог на неї лається з вікна.

\*\*\*

Зупинилися вітру шпідрутени  
знов додому мене принесло  
по шляхах — не моїх — переплутаних  
поетичне — моє — ремесло

І до ранку мені чаклуватиме  
чорна дівка на совість і страх  
і блукатиме тінями хатою  
три катрени у сивих очах —

І коли на четвертім зупиниться  
і настане досвітня пора  
я зустріну останнього витязя  
свистом тоншим за комаря

В цьому царстві якась червоточина  
звідки крапає дощик і кров  
споглядає очима пророчими  
мене з маківки до основ

Чорний місяць у хмарах цяцькованих  
невеселими сурмами Дня  
ми йдемо добровільно з оковами  
і дорога і небо в огнях

І спинившись на синьому цоколі  
під вагою прогнаних небес  
язиком тихо янголи цокають  
і сміється та чухає біс

Кучеряву скуйовджену бороду  
Що він робить у мене в душі?  
Опинився в чужому я гОроді

між поетів повій і машин.

І щоночі з іржавими лицарями  
ми по барах горілку п'ємо  
і нас лупить по пиці поліція  
і дере мов із ока більмо

Байстрики на землі ми цинобровій  
ми небажані діти МГІМО.  
Всі живуть і радіють. Недобре нам.  
Тільки нам. Може буде? А мо...

\*\*\*

посеред ночі пробудилось  
порторіканськеє кубло  
в землі щось ходом заходило  
у небі гудом загуло

заворохобила гангрена  
і бруклин палом запалав  
затанцювала макарену  
санта марія дель пілар

а з дому того, що навпроти  
ревнув на совість і за страх  
дрібнобіжучі давні ноти  
Йоган і Себастьян, і Бах

утрьох вони волали дружно  
і побороти не могли  
гітари й ґонґи харалужні  
порторіканської орди

а в третім домі хтіли спати  
сашко там чув образу й сказ  
і як було не в перший раз  
почав недобре замишляти:

поїхать ранком у бей рідж  
купити у крамниці "рюгер"  
та індіани джонса ніж

аби боялися злодюги

бо з чорним порохом пістоль  
без перевірки йде у продаж  
бо дуло ж аргумент простой  
ногами правди не доходиш

перечіпляючи стільця  
вікна він зацібку налапав  
і гнівно з усього лиця  
назовні викинув "шатапа"

і змовкла веремія ця  
і він, як увірвалась казка,  
у те кубло порторіканське  
гранату кинуть обіцяв

\*\*\*

у неї рвалось і боліло  
і в тілі гинула душа  
ламаючи прозорі крила  
а я не мав її крижа

за мідну ламану копійку.  
пірнув у вечір, мов у став  
сусіда на гітарі дринькав  
у небі янгол кружеляв

її палило та ломило  
з коріння до самих верхів  
а я своє важке бурмило  
у телевізора встромив

в його печері непросторій  
гула остання новина  
і плетення чужих історій  
мене занурило до дна

скляної призми. а у небі –  
у небі – колесо пливло й  
непрогнозований перебіг

складав життя похмуре тло

на самоті вона сиділа  
і серце билось у ній  
співало і словами нило  
схиляючися до війни

і свого пана господаря  
бридкий кривила мстиво вид:  
він мав на голові дві тварі  
немилосерден і несит

і надворі тогді смеркало  
як я до неї підійшов  
зустрівши слово неласкаве  
і від образи похолов

і чорнобілого екрану  
світився каламутний став  
мені було вставати рано  
та я сидів і не лягав

та несподіваній образі  
до ранку ради я не дав  
і, втомлено, за котрим разом,  
жони чужої возжадав

\*\*\*

Я сидів і споглядав  
як ти спала мила.  
Наглий місяць через став  
брюхався сміливо  
спека мучила тебе  
як нечиста сила,  
очі, що я так любив,  
снами потомило.  
Спека мучила тебе  
і сни потомили:  
ти хотіла на Тібет  
у сніг по гомілку.  
Ти хотіла на Тібет,

та ще в Гімалаї.  
Заказала би білет,  
та я не пускаю.  
Не пускаю, бо не знаю,  
тібетської мови  
не допетраю, мій раю,  
з чортами розмови.  
Мила стогне уві сні  
слова нетутешні.  
Гонить хмари навісні  
місяць безутішний.  
Милу мучить цей кошмар,  
чекає ж на путне.  
Щоки її сиплють жар,  
очі - каламутні.  
Розметалася на ліжку,  
посріблені груди  
промені цілують ніжно,  
наводять полуду  
на душу чисту. Я ревную  
до місяця в небі.  
Целуй дівку вечорову -  
моєї не треба.

\*\*\*

Бог підняв мене на срібні вила  
і струсив — в пекельну цю любов.  
Сто разів тебе я поборов  
на сто перший раз мене убила, ох.

І тепер в обіймах у зміїних  
я закинув очі навісні  
в небо, там де місяць весняний  
межи зір на на гострякові гине.

Ти сичиш, кусаючи уста,  
і плямую я твої холодні груди  
фосфором цілунковим. В полуді  
сплять камінними квадратами міста

І розламаним ґранатом світять ребра,

між яких ще б'ється навмання  
серце, повнее солоного вина,  
у любови запахущих нетрях.

Хмара падає у вічі кажаном  
і плащем за плечі обіймає  
нас, заплетених тілами, і до краю  
прірви тягне гаком, наче сном.

Поки ж ми здригаємось в обіймах  
яма терпеливиться, на дні  
гострить паколи, розлукою сумні,  
тільки душу з мене перша виймеш

ти зубами голками — тоді  
падати летіти коливатись  
байдуже мені бо не зазнають  
вже розриву душі молоді.

Як же, гетьманівно, ти не маєш  
богом даної довіку вік душі,  
і в мені цю квітку задуши,  
лютим — заморозь цвітіння маю.

І ступлю упевнено до краю  
прірви та впаду у вогняне  
Ямище, де смерть співа й гуде  
і серця ножом криваво крає.

Хай скипає серце на ножі!  
Мукою нехай геснна грає!  
Недаремно я на світі жив  
срібні вила я благословляю, ох.

=====

## **ПОЛЮВАННЯ НА ЯНГОЛІВ**

\*\*\*

Пустелі клубочиться морок.  
Тремтять золоті міражі.

Колючі ґотичні собори  
полудень заворожив.

Вітри показалися од спраги  
і риють даремно пісок,  
де скинула зірка ранкова  
вузький шкіряний поясок.

І білим перекотиполем  
небесна тікає яса:  
негода надходить як голем.  
Гнівno двигтять небеса.

І кличуть присутність Господню  
у райдужний промінь змії  
у бурі та пеклі сьогодні  
уста божевільні мої.

\*\*\*

мене сьогодні ти, благаю, відпусти.  
мені не вільно. щось мені злостивиться.  
од слів твоїх, побожних і святих  
у мене шкіра репає на вилицях.

дай погулять самопаски по вулицях,  
де суне лавою веселою народ.  
я не втечу від золотого вулика  
не бійся, я не скам'янію, наче лот

ова жона кристалом натрійхлористим,  
бо твій гачок у мене в язичку.  
ти знаєш, на мені нема знаку.  
однак, я твій, в усім своїм убожестві.

ще раз. один. я кроввю задурманений.  
дай благоденственно сьогодні помовчать,  
життя упитись недолугими обманами.  
дай відпочити від твоїх заклятъ

лунає де торохкотлива музика  
де сіру хмару чеше хмарочос.

і я прийду й скажу: кохання не вдалось  
і буду знов устами заскоружлими

цегельні вірші класти і прості  
у недорікій і смертельній щирості.  
я буду знов. дай злості розпошириться.  
мене сьогодні ти, благаю, відпусти.

\*\*\*

ще чекати б я став благовісника  
у незбутному цім божевільлі...  
їдуть янголи на триколісному  
через небо велосипеді.

і тривожачи хмари ковильні  
бог іде серед поля блакитного  
наточити священного меду  
із калини убогої й бідної

розіпнеться він тяжко на дереві  
аж тонкий перехнябиться стан  
та блукатиме в соняшнім мареві  
як у вірші, який написав

кожне слово написане – справдиться  
буде зважено кожен гріх  
той же з нас, який богу понравиться  
ввійде в рай, там де дерево Сміх

не зростає там дерево Сльози  
не зростає там древо Печаль  
і зоря полинова пронозливо  
зазирає в кривавий Грааль.

## ГЛОСА

сховався бог за тисячі імен  
і кличе кличе голос одинокий  
і за плечем дзвінкі лунають кроки  
але крутнись — і тінь не промайне.

і голос кличе кличе кличе

за прірвою що зяючи лежить  
але слова блискучі як ножі  
смакую дармо язиком калічним

бо машкару барвисту розмаїту  
з вокабули чужої не злизать  
безглузда та зрадлива рать  
між нами стала. стежку перекрито.

але торкає раптом за плече  
лякаючи шпигун облесний  
та глянь і враз — крило шелесне  
прозорим пір'ям і втече

на те, як то казали, напоролись.  
між нами ліс пустеля та Дунай  
та як у них тепер не потопає  
нечутно кличе кличе голос

хоча слова без сорому та строку  
сокочуть сухо наче кулемет  
а б'ється шось позбавлене прикмет  
немов до моря збурені потоки

## **ФРАНСУА ДОНАСЬЕН**

В тюрми затиснений гранітовий кулак,  
кричить безумець і світи руйнує.  
Серця витоптуючи, звіра коронує  
законом упирів і вовкулак.

І кличе кров підвалини підмити  
та хлюпнути пожежею на світ,  
зганьбити землю, наче дівчину, втопити  
у хвилях революції сей міт.

Він на собі, неначе на стовпі,  
щодня зарУбку робить Робінзоном,  
щодня десятий рік безсонно  
з-за обрію накликає вогні.

А світ вальсує, знищений у думці.

Краса ясніє, до природи ідучи.  
Стрибають зорі, наче тенісні м'ячі,  
байдужо неприступні нашій муці.

І божевільний пише свій роман,  
мов на папірусі яснім Олександрії,  
та наполегливо розбризкуючи мрії  
отруйним зубом розрива обман:

нема любові. Є лиш хіть і сила.  
Нема душі. Наявна тільки смерть.  
І меж хмар на простирадлі білім  
криваво корчиться передвечірня твердь.

\*\*\*

Чому, я не знаю, здалося:  
життю недалеко вже край.  
Блукав я в безмежній тривозі  
і вийшов до річки Дунай.

І в сутінках тихих вечірніх  
зустрівся мені чоловік  
високім на пагорбі чільнім  
і мене скалічив навік.

Він вийшов і став коло броду й  
дорогу мені заступив  
на берег, де мого народу  
розвихрений вогник горів.

І билися ми на порозі  
всю ніч у Дунаю ріки.  
і смерть недалеко, здалося,  
від злодія злої руки.

Важкого його, наче камінь,  
я високо в небо підняв  
і кинув на землю, і яму  
пробила горбата спина.

А він доторкнувся підступно,

зламавши мене у стегні,  
як вигасли зоряні крупини  
і сонце збудили на дні.

І був я готовий померти  
й хвилини лічити почав,  
а він возлетів понад твердю  
і горб його крилами став.

І був я готовий пірнати  
у пекла палаючий став,  
а він обійняв мене братськи й  
мене богоборцем назвав.

\*\*\*

гуде між віт осінній доннер веттер  
і листя рве і гонить дранг нах ост.  
я перейшов твій радасний пагост  
і час останні креслити привіти.

зарано. несподіваний фінал.  
цю комбінацію ми не передбачали.  
цей вітер наче ґрати криміналу.  
і звідки взявся тотий кримінал?

аорту порвано. прогнів на серці шов.  
і розчиняється цукеркою прозора  
моя рука в несамовитих зорях.  
останній бог од серця одійшов.

я світ ловив та світла не знайшов.  
прогорклі хвилі нагло ворохобить  
і янгол піднімає мідний хобот.  
сурмити буде вшосте. ну то й шо?

і свідчу: вседержитель наче злодій  
іде здіймаючи ридання та плачі.  
не бійся, за гріхи я заплачу  
тому завжди сприятлива погода.

я добре знаю смертницький звичай.

не з лепської зістрілися нагоди  
з тобою, діду, ми, кудлобородий.  
аж ходором заходить тихий рай.

яка смутна і невесела осінь  
на простирадлі в пропасниці молитов...  
що набазікав я і намов...  
немов останній колос на покосі.

і гутен абенд надо мнов стоїть  
і місяця кривавого мантачить.  
в криниці не лишилося століть.  
та це, їй-богу, ніц уже не значить.

\*\*\*

Ці шпилі на зачорненім небі й  
жовті башти чарованих міст...  
Розсипається вітер на шепіт.  
таємниці запише хроніст.

І не буде, крім слова, нічого,  
що народження та кінець.  
Тільки місяць чіплятиме рогом  
алюмінівий царський вінець.

Ті червоною бляхою вкриті,  
мов скальповані, черепи.  
Наші лиця, сльозами пориті,  
наші руки, слухняні й німі

їх ніколи ніхто не побачить.  
Це палаюче злато шпилів,  
жовті башти, і регіт собачий,  
і приплив, і відплив, і приплив...

## **НЕ БЕЗ КИЇВСЬКОГО МОТИВУ**

Це певно  
досконала низка днів.

Не те що все  
ладнається й вдається,

що напартолив і нагородив,  
але шикується, як  
Ludus Duodecim  
на лінії останній.

Це певно є.  
Та іншої не буде.  
Такий собі дванадцятий трамвай.  
Ні виходу, ні знаку, ні облуди.  
І ясно так,  
хоч очі закривай.

Нехай тоді  
в печальному реєстрі,  
що нашою бідой ні на час  
не погорює,  
скажуть: ся година  
нарешті щире слово породила.  
Як чобіт між  
кросовок адідас.

Негусто випало.  
Увага як  
грузило.  
Червневий шал —  
лютневі холоди.  
Ні дня ні ночі.  
Ані посуха, ні злива.

І піднімає  
зграя вересклива  
своєму старшому божку  
на ймення Див...

## **ПОЛЮВАННЯ НА ЯНГОЛІВ**

**1.**  
саянуло небесне світило  
в далеких небеснім краю  
піски, наче хвилі ходили  
і душі співали в раю

життя про далекі обмани  
де серце кипить на ножі  
а я потопаю у барханах  
руками хапаю міражі

та янголи наче стоноги  
кусали мене за п'яту  
не міг я позбути тривоги  
не міг я забути про ту

що нині далеко на хмарі  
заплетена в хор голосів  
а тут херувимів потворних  
в пісках мене натовп обсів

і став я знічев'я молитись  
і кликати в небо до хмар  
але не було вже їх видно в  
стовковиську чорних почвар

і щоби душі не позбутись  
вчинив я нечуваний гріх:  
на гребені міддю окутий  
я ідол зміїний воздвиг

## 2.

горіли рубінові очі  
палала на сонці луска  
і тілом гнучким і порочним  
мій ідол манив і лякав

ховався я в тіні зміїній  
і бачив напевне зблизька  
як піниться, крапає, плине  
по іклах отрута гірка

і голосом вітру співала  
про щастя в обіймах своїх  
і янгольська стала навала  
і вереск у хмарах затих

її між палкими устами,  
я бачив, з'явився і зник  
дзвінкий і холодний, мов камінь,  
роздвоєний злобно язик

і колом змію обступили  
студені мої вороги  
і мідні уста розчепились  
і витяли їх до ноги

### 3.

мені постувати безплідно  
переступ я не замолю:  
небажаний став і нерідний  
небесному королю

забрів я сюди випадково  
у місто на краї землі  
де зняли нестерпні окови  
з мене твої ручки малі

імення твого я не знаю  
красуне руда несвята  
ти спрагу мою вгамувала  
і влила отруту в уста

сяйнуло небесне світило  
в далеких небеснім краю  
дозволь обійму твоє тіло,  
нечайно мідну змію.

\*\*\*

ми перейшли з віконця до вікна.  
шубовснули з люстерка до люстра й  
акваріумну рибку до відра  
жерстяного впустили тимчасово

але тепер не можемо зловить.

ми вже для неї поміняли воду  
у кришталевій колбі, що стоїть

на стовпчику високім і вигіднім.  
але ж вона не хоче в рідне море,  
яким прозорим не було б воно.  
плавцями мелючи, зигзагами на дно  
ховається від сітки навісної.

і потім, виловлена все-таки, вона,  
до скла холодного торкаючись губами,  
розкішним віялом тропічного пера  
здрігається неначе їй пора  
неначе кличуть ручаї далекі

в передчутті останнього дніпра

\*\*\*

Він проминув — час вівтарів і жертв  
час каменів на кидання й збирання  
час для обіймів і на ухиляння  
став нерухом, байдужен, хлад і мертв.  
Коли він був усе було не так.  
Струнким смичкам ставало каніфолі  
котило сонце через видноколо  
і жили в книжці Наймичка й Варнак —

і раптом вирвалися нагло розповзлися  
гадюками в отруєних пісках.  
Вогонь горів. Вогонь уже зачах.  
Кульгає хтось у кам'яному лісі

та лампочки зриває мов гриби  
з гілок. Запалюю тремтливий  
на свічці вогник — та раптова злива  
його в долоню кидає. Прибив,  
зірвав, зім'яв і, загасивши крила,  
поклав у руку, що іще дрижить,  
метелика... Закінчується мить  
життя; мов головешка обгоріла

спадає сонце й котить по шляхах  
розбризкуючи ніч густим гудроном  
іржуть, тупочучи копитом на іконах,

набогомазані борисоглібські коні  
і світу ткань, протерта і шорстка  
тріщить на ліктях...  
Видно через дірку:  
іде у полі невелике військо  
у полі, чистому, і так до мене близько —

та у шоломах Дон несе увесь...

\*\*\*

ішов собі як та харитя  
і ніс мотузочку в руці  
а хмари корчило сердито,  
лежало поле в молоці

нероз'яснимого туману.  
лежав гаманчик у кармані.  
в житах, посталих до небес,  
як божевільний, бігав біс,

а янгол плакав і крилом  
плескав надломленим, тікаючи.  
і чорт ловив у сіті каліча  
і недоловлював назло.

і підпадьюмкав полохливо  
в житах, посталих до небес,  
цей ангол, і тріщали крила.  
і все ганявся чорний біс,

а я ішов, в руці мотузочка.  
моя стежина вилась, вужчала  
аж поки зовсім шлях пропав.  
і я ішов заки не став.

в землі щось чавкало й гуло  
і лазили чорти по норах.  
свинячим пхалися мурлом  
і блимали до мене скоро.

а янгол плакав і боявся

тримав крило, неначе віяло,  
й зорив у небо багровіюче.  
та бог у небі не з'являвся.

а я ішов собі житами  
важкий і чорний наче камінь  
і мене демони лякались  
і жито попелом лягало.

і лазили чорти здорові  
попід землею по дірках.  
і шлях мій був на поле крові  
і гордовитою хода.

\*\*\*

## 1.

Ти дивишся в небо в задумі,  
де кілька печаток висить.  
Пливе хмаровиння до Руму  
та сипле дощі через сита,  
дрібні вересневі дощі...

Пирій твою землю здушив,  
в осоті вмирає оселя,  
ти ж крутиш усе для душі  
престолів тяжку каруселю.

Сповзають дощі по обличчю,  
солоні гіркі слизняки.  
Які тебе янголи кличуть,  
чорти спокушають які?

## 2.

Вертають солдати з війни,  
дівчата співають веселі:  
ти в серці не можеш спинить  
престолів тяжку каруселю.

Ти дивишся в небо крізь ями  
червоних порожніх очниць,  
де привиди, лярви та з'яви

в суворому строї черниць.

Довкілля набат сполошив...  
Спалахують дзвони весільні.  
А ти ж усе крутиш в душі  
престолів тяжку каруселю.

Під баштами хлопці стоять  
і мучать акордом гітари,  
а ти все ідеш через гать  
у зоряну мертву Скутару.

В обіймах зітхають коханки,  
цілунків летять косяки,  
а ти все блукаєш до ранку  
і дивишся в небо з руки.

А гаті кривавій не видно  
ні краю, ні дна, ні межі,  
і гордого співу Обиди  
спинити не можеш в душі.

### 3.

А здалеку плаче оратель,  
і здалеку півень кричить,  
що хтось поселився у хаті й  
у вікнах неслівськи горить.

Що демон узяв твою хату  
під зоряне чорне крило...  
Що нібито землю крислату  
вогненным стовпом обвело...

\*\*\*

мені лишилося не багато  
ми скоро в небо перейдем  
сліпі від полум'я земного  
глухі од янгольських сурем

колись-то був прозорий сонцю  
руки рожевий пластівець

і з за ґратчастого віконця  
радів душі її отець

красивий і легкий початок  
суворий і сумний кінець  
іржа проїла білі лати  
втомив недокінчимий ґерць

невидний друг нетерпеливо  
мантачить сяючу косу  
вже небо дощ узяв у ґрати  
а я все кубрика трясу

але не шістки випадають  
лише полова слів пустих  
після таких ото баталій  
хоча б один путящий стих

і палить оком ненависно  
мій друг, суддя і провідник  
то чхне, а то косою блисне  
до писаря порожніх книг

стоїть і чухає матню  
мій хоронитель волохатий  
в яку нечувану бридню  
я заселився мов у хату

чимал пожар уже потух  
хіба лише залізна діва  
іще ворушить млявий дух  
піснями про число правдиве

\*\*\*

Втомився я, чи радше — ся втомив.  
Втомив, як дівчину стомили солов'ї,  
немов дружину чоловік обридлий.  
Немов дощі втомили безкінечні,  
які ідуть у землю, скрипалі,  
та плачуть гірко. Утомив я  
немов Герасим утопив Муму,

наслухавшись собачої розмови.  
Я так сказав утомлено собі:  
"Якби ми не були такі знайомі,  
якби людина зовсім ти чужа,  
напевно, не погидив би та видав,  
тебе у руки влади. Поліцай,  
на публіку би винес, що шахрай,  
і взагалі, нестерпний ти зануда."  
На ті слова нічого не сказав,  
промовчав я до себе, покивавши.  
Так ся втомив, що ладен би здурить,  
у дурку сісти, де би лікували  
такими ліками, що певно б одурів  
і вже себе не помічав у коридорі.  
Проходив би повз себе, не вітався  
до себе навіть, так я ся стомив.  
"Ніколи ще тобою так не гидив, —  
я не вгавав, і сам себе клював. —  
Мені ти наче революціонеру  
міщанка — вабить тим, яка огидна,  
неначе біль зубний коли почавсь,  
але іще болить не в повну силу,  
приємно до нудоти... Що мовчиш?"  
А що на правду можна відказати...

\*\*\*

Я знову зникну  
та це буде краще.  
Складу написане у невеликий ящик  
і намальоване запхну в мішок.  
Нехай це навіть  
викликає шок  
серед колег і навіть  
колежанок.

Помер мовляв невчасно та зарано  
але на завтра  
крок і крок і крок,  
усе забулося,  
немов не існувало.

Неначе ти, євген,  
нечаче валя,  
як, володимир,  
ти  
від цього світу мав би відійти  
нечаче від сотвореного аутор.  
Дзизчить і падає  
потвора та навала,  
нечаче божевільна Жанна д"Арк.

Сягнувши зрештою  
зірвав я  
"всьо што смог"  
нехай би навіть —  
мовою придурків.

Я знову зникну.  
Хай настане ранок.  
Хай би вам це настане.  
Та гудбайте турки.  
Нехай би вам нарешті до мети.

Я знову зникну.  
Швидко відійти.  
І хай би вам дитячий  
стане парк.  
І несподівано натворене тривале

\*\*\*

ізнову паперові човники  
словами змірено зачовгані.  
пливіть собі за течією  
як попередньо, не керовані  
ні головою нічиєю,  
ні нестачею сердечною,  
ні суперечкою негречною,  
ані бажанням заробити  
на прожиття хоча би дечого,  
а так собі, мішком прибиті,  
пливіть, корито за коритом,  
змішавши засоби лінгвістики в

приємні та плескаті істини.

## НА МОКРОМУ МІСЦІ

Нехай собі.

Я все одно зізнаюсь  
у безкорисливій любові до  
дощу,

нехай ти хмикнеш нетерпляче "ну ти —  
дивний" (дурний у розумінні та плещу  
про що не знаючи, як то мені властиво).  
Але я все одно люблю цю зливу,  
нехай би тільки щоб розважити  
тебе, чи перекинутися  
тихими й незлими  
словами зблизька.

Хай собі  
іде,  
дрібними кульками  
малюючи веселки  
та німби до  
рожевих  
ліхтарів,  
жене в побрижених калюжах чорні джази,  
лопоче трубами та кидає безладні  
вітвисті зблиски...

...Немає лиха —  
просто вихідні  
над хвилями у місті спорожнілім.  
На острівці паркету пливемо  
у самоті смішній і галасливій.  
Нас оминула  
нетерпляча ця стихія,  
поплутавши про що вона веде.  
Нема на що дивитись у вікні,  
заклеєному навхрест —  
тільки хмари й

вода

згори  
та знизу  
і те де.

=====

## МІСЯЧНІ ТРОМБОНИ

\*\*\*

Всі вийшли заміж подруги. І друзі  
ся одружили. Тільки я ще ні..  
Все риюся, мов півень у пшоні  
на перлами засипаному лузі.

Чого шукає серце заскорузле —  
Невже таку, як тебе, Наталі?  
Як під собов не чуючи землі  
За Лідкою вганяє жвавий Гуслік

біжу до тебе — тільки ти пішла  
в концерт, на виставку, чи ще яку дрібницю.  
Твій ключ лежить байдужо на полиці.  
Помешкання, неначе мангишлак

заселений баскими тарганами,  
холодне й темне, хай би трафив шляк.  
Так мій до щастя перервався шлях.  
По сходинках даремно граю ґаму

уже не в терцію, але секунд-мінор.  
А там десь у гарячій світлій залі  
тебе ж акорди інші прив'язали  
і ти вливаєшся у чужорідний хор.

А десь далеко Віктор Неборак  
чи Цибулько, що хто іще не знаю,  
на тебе вірші хижо наставляє  
морфеми мелючи, мов гаспидський вітряк.

І ти, рядком устрелена з нагана,  
схиляєшся в забagrений фотель

знечулена, як Вільгельміна Телль,  
безтямна, безпорадна й бездоганна.

\*\*\*

То байдуже, коли орда знавців  
Рве на рядки сонети злототкані й  
Вимацує мені сердечні рани  
З потіхою тяжкою на лиці.

Тобі цей вірш. Одній тобі. Єдиній.  
Та блякнуть кров'ю писані слова  
і замок вогняний, що я зладнав,  
перед тобою кришиться і гине.

Тобі я на шанобливу офіру  
низав намисто вишуканих рим,  
але любов моя не знає міри.

І що — тих язиків бляшаний грім,  
як ти мені сама складаєш вирок  
У погляді, поблажливо сумнім...

\*\*\*

нас татуйовано фігурами  
їх зміст високий і святий  
серця кинджали змії гурії  
троянди кораблі хрести

орел сидить на плечку лівому  
в Наталі з правого руша  
на кораблі великім білому  
шукать америку душа

і генуезця ворохобного  
там видно постать на мості  
і синім виколото коміром  
слова на горлечку святі:

‘все починається негодою.  
земля безвидна і пуста.  
ширяє дух мій понад водами

мого пустошного життя.'

і на вершині груді білої  
ковчег застиг і з нього ной  
на протилежну гору дивиться  
і зачудований тобою

і кольорова і незлічена  
на мене блимає очва  
і пролітає непомічено  
птах мимо нашого вікна

тобі несе оливи гілочку  
але Наталі не знайшов  
не зупинить потоку вічного  
і світу загниває шов

і він розлазиться і репає  
немов обдертий кобеняк  
а бог тебе 'до себе требе'  
і хмар колошкає сіряк

ти розмальована й розмічена  
мене цілуєш в темноті й  
лепече мій язик скалічений  
слова забуті та святі

\*\*\*

На устах замок, на серці камінь.  
Вітер обриває листя книг.  
Сяду я сумний, неначе Каїн,  
біля ніг оперених твоїх.

Почитай мені про що завгодно.  
Про кохання наше почитай.  
Хай на землю сурмачі зіходять,  
небеса заломляться нехай —

ти сліdkуй уважно й невідривно,  
як закохані по літерах ідуть  
урвищами на високім рівні

у тривку та нетривалу путь.

Хай пануть на землю чорні води  
і сто двадцять днів по них пливуть  
звірі невідомої породи  
у невідомому каламуть.

Хай несе на збуреному плині  
на спасіння може й на загин  
кораблі в оточенні дельфінів  
мов церкви у колі домовин.

Хай на небо янголи зіходять  
рвати штемпельовану зорю —  
це ніяк не може нам зашкодить  
поки я з тобою говорю.

І тому на зведених колінцях  
у поемі про життя та рай  
ти гортай зачитану сторінку,  
вільної сльози не витирай,

щоб у слові серце відпочило  
і себе забуло хоч на мить.  
А коли, нарешті, споночіє,  
світло ми не будемо палить.

## **ПОРФИРІЙ МЕРТВОПЕТЛЮЄ**

Я на шматки хотів би порубати  
це серце неслухняне.  
Тільки ти —  
у сні блаженному своєї чистоти  
холодна, як сніги Нангапарбату —  
не ступиш на поріг моєї хати,  
що не роби.

Натомість же шматки  
напоєні до п'яного любов'ю  
гранатовою за твоє здоров'я —  
отримавши властиві голоски  
не забаряться криком сповістити

про біль помножений...

Відтак ми з муки  
переходимо до міту —  
як п'ятницю викінчує шабат,  
немов Аншар змінює Тіамат,  
неначе сажу, стиснена в карати —  
мовчить і дихає...

Ба я покраю ножиком,  
не зваживши на  
неминучий біль.  
Нехай воно,  
неначе пес Цивіль,  
у лісі храмів  
виє й завиває  
не знаючи дороги й каяття...

Нехай,  
як дереву  
болючо ламле віти,  
зійде на мене хладний Ельсінор,  
коли тобі плестиметься  
у квітах,  
і вітер плакатиме  
між карпатських гор.

\*\*\*

в центральнім парку листя облітало  
в карнегі-холі — класика і смур  
а нам уже граматики замало  
у нас була любов і де сосюр

метро синтагмою через мости шугало  
гуділи пробки з бруклина у квінс  
нам лекцій Деріди не вистачало  
бо ми за хмари в парадигму піднялись

там янголи собі гніздечка вили й  
конкорд поодинокий зумкотів  
і пропливали кришталеві каравели

на генуезький плачучи мотив

здавався світ новий неологізмом  
здавався братом кожен чорний брат  
а дощ ішов, на нас водою бризкав  
водою зі свяченого відра

і щастя те, здавалося, убоге  
довіку вічно буде й назавжди,  
неначе слово, що було у бога;  
як мандрівник, який дійшов мети

і ті холодні та байдужі бризки  
і брязкіт дріб'язку у чашці жебрака  
лунали нам іллокутивно різко,  
і хмарочоси у гудзоні сторчака

в центральнім парку листя облітало  
і ми чіплялися за коло рятівне  
"поете мій! кричала ти, наталко,  
невже і це на світі промине?"

сніги лягли на міста сірий мур  
як ми кохалися несамовито й клопотливо...  
але любов за листям полетіла  
лишились фердинанд і де сосюр

## **ПОЕТИЧНА ХАЛЕПА**

Затовкли нашу зграю в дрібний кабінетик Драча —  
Щоб не лазили, мабуть, безладно (бо потім не виловиш)  
Коридорами Спілки — і ми, поетастрові виливки,  
Рахітичні рапсоди, ми, банда дрібних потерчат,

Опосіли кімнату, й, утікши, нещасний Іван  
Побажав нам удачі та успіху в (начебто) творчості  
І полишив пташат мовчазними, прибитими почестю,  
Тож примарою зрапта між нами поезії пан  
Змалювався та зник, мов Хосроу Анушірван.

А тоді, гиля-гиля, погнали до зали на звіт  
І було там просторо, придатно до гри баскетболами.

Наші лідерки дві привіталися, стримано зболені.  
Ми струснули гілками — та вірші посипали з віт.

Я не слухав, що інші нездари лепечуть у світ —  
Коло мене сиділа розкішно оформлена дівчина.  
Я давно планував упіймати на вудку цю рибчину  
І між нами стосунків створивши сяйний моноліт  
В еротичний направити долі самотній політ.

"А куди це ти йдеш?" — пролунав паралітик Петро  
І я певно згадав обіцянку його допровадити  
До хатини, невдало, невчасно, з усякими вадами.  
Все зірвало. Загибло. Почапали ми до метро.

Лівий берег. Доїхали. Ніч уже. Осьде житло.  
Не цілунки з обіймами та насолода обіцяна.  
Це життя недолуге — по серцю панахає крицею,  
А віршата дурні — то байдуже зачухане тло,  
що у закуток мертвий зненацька мене завело.

Я довів його чесно та зняв йому чорні штани  
офіційні, змінивши домашньо спортивками.  
Він читав нам Верлена. Я радше би бавився з дівкою.  
Та розбіглася згряя — і всі позникали вони.

\*\*\*

Для тебе забував я фатерлянд  
і лепетав язичієм небесним,  
і з тим зійшло життя моє на безцінь  
душі безрогам кинув діамант.

Я ж на тебе дивився як з за ґрат,  
поштиво оком цілував і пестив,  
та був тобі нічим не інтересний  
і марно тратив врем'я і талант,

складаючи тобі натхненний кант.  
Однак не рушив він мрійливий бездум.  
Я йду від вас під три чорти — і пес вам.  
Геєна, пекло, та довічний ад.

Мене було зав'язано на бант  
і в кучері почеплено русяві.  
Я йду від вас, немов Григорій Сава.  
Іду вже. І тому безмежно рад.

Але ж коли минуть розкішні весни  
й щоку бездушний фотоапарат  
зів'ялу відіб'є — не плач не в лад.  
Це ближиться тобі крилатий месник.

Він змусить через сльози пригадать  
любов поетову, таку тобі безецну,  
і хоч мене ти кликатимеш десь там  
я більше не покину фатерлянд.

### **КОНСПЕКТ**

у нас було вікно. ми пили каву  
та говорили в хмарі тютюну  
про те куди тікав григорій сава  
про те як наша влада ловє ґави  
про москалів і певно про війну

слова свої печатаючи міддю  
майбутнім поколінням на покОн  
аби не забувало те поріддя  
про те які сумні які ми бідні  
неначе двічі компостований талон

як сильно щастя їм намолотили  
боргів собі набравши наперед  
чоґО збулось і чоґО нам кортіло  
як ми живемо тут в одному тілі  
і як у нас буває тет-а-тет

і пальці розчепірівши по-панськи  
ми в розумовий грали коркотят  
напилися заради бідолах  
немов Бальзак та Евеліна Ганська

та вийшли в місто наче проповідник  
що все кричить на іноземній мові

про щось важливе. Певно про Христа,  
вважаючи, що тут земля поганська

\*\*\*

шипить і плеще в очі срібна піна  
пливуть хмарин поплетені вінки  
серед березового цукру і проміння  
вони муркочуть кішки та жінки

ми біжимо торкаючись губами  
межи деревами які біжать назад  
немов налякані тікають білі дами  
яких жене у ніч страшний пірат

нам шумовиння очі виїдає  
і сльози падають через веселий сміх  
немов русалки нас заскоботали  
і кинули вмирати тут на сніг

сміятися нас кинули на сльози  
у кішок натовпі в оточенні жінок  
ми потопаючи хапаємо за лози  
і за небес незгасливий вінок

і хвилями тіла на берег плещуть  
у горлі тріпаючи дзвінко язиком  
кішки муркочуть і деруть нам ноги  
і місяця пливе рогатий ком

і місяця пливе рогата миша  
на чорному дірявому листку  
а ми цілуємось неначе світу більше  
не будуть уже на нашому віку

\*\*\*

я знаю все про що я можу знать  
тепер ми будем бігати у травах  
і забувати в мороці — знання  
задля любові срібних солоспівів

задля любові солоспівів золотих

сплітати будемо гірлянди звар'ятілі  
на тіло ніжне кидаючи тіло  
в цілунках сумовитих потопать

і янгол дивиться, пильнує вартовий  
та ніч густа і нас йому не видно  
ми лежимо і дихаємо в ніч.  
немов роти, паруючі озера

парують нас із привидом небес  
ми будемо у травах беркицятись  
аж поки ті під нами задимлять  
і дим солодкий колесо поплута

кохання це сумне, або прощальне.  
ми зникнемо — а замість нас у гай  
дріади вийдуть білі танцювать  
у хвартушках із бересту й сандалях

## **БЕЗТЯМНЕ**

Усе життя читати де Лакло  
та раптом опинитися в Парижі.  
Шахрай, босяк, злодюга та ракло,  
на Благовіщенськім базарі певні брижі.

Емігрувавши, до програми передач  
знайти собі скаженого собаку.  
Тарасик Бульбочка, таке тобі то бач,  
все вусібічно повертає раком.

Як заведеться — спробуй зупини.  
Ніхто не взяв, але ж усі під боєм.  
Не жінка, а баляда про штани,  
нехай на це рушаємо війною.

Сліпоглухий я буду екстрасенс  
без рук і ніг, без голови та дрюка.  
Як доведеться вам — слова картини руки.  
"Почесний легіон". Прекрасний секс.

Жувавши шоколадку "черевик"

я не настільки маю бутерброди,  
наскільки я уже до того звик.  
Така тобі нечувана порода.

Як Іванов — об"явить — Осадчук  
заховану у джунглях антилопу.  
Що це було, скажи мені, Європа?  
У холодильнику захований продукт.

Мені не грайте, пані, чижик-пижик.  
Не побивайся, лікар Геворкян.  
Я йшов від річки Сян до річки Сян  
і раптом опиняюся в Парижі.

Блукаючи далекими краями  
мені назад уже не повернуть.  
Нехай уже від ями та до ями  
моя непевна пролягає путь.

Наговорив, нічого не сказавши.  
Я вас люблю, мадам, і це назавше,  
хоча й усе на світі промине  
безслідно, наче гроші з портмоне.

\*\*\*

в небі місяць плаває печальний  
кажани співають в небі блюз  
я люблю тебе маніякально  
божевільно я тебе люблю

мене колють голками болючо  
і примушують ковтати аспірин  
та мене твоє видіння мучить  
і здається: в самоті я не один

голоси я чую повсякчасно  
і з тобою вголос говорю  
всім давно зі мною все вже ясно  
тільки я не знаю, що творю

павуки співають солов'ями

шестиногі люди дріботять  
ми з тобою ув одній палаті  
будем цілуватись і лежать

я з тобою мов людина інша  
я з тобою інший чоловік  
за твою любов мене запишуть  
в Києво-Печерський Патерик

### **ДОІСТОРИЧНА ПІСЕНЬКА НА ЧУЖОМУ ВЕСІЛЛІ**

Ах, тобі хотілося прописки,  
А моє кохання непотрібне  
До уваги бралось як фактор  
Поеднання рівного із рівним.  
Ти Печерськ любила та Шулявку.  
Телефонна книжка захалявна  
Розпухала, начебто вагітна,  
Наче коментар до "Бхагават-Гіти".

Ах, над кручами Дніпра залізна баба!  
Ах, Шевченко в позі арештанта.  
Каблуки твої дзвенять набатом,  
Ти красива у джинсових штанях.  
Ми ходили разом і стояли.  
Тільки все не те, чого потрібно.  
І тебе письменники вітали,  
Що горілку заїдали хлібом.

І тебе вітали контролери,  
І таксисты створювали пробки.  
Та Щербицький, що тоді не вмер ще,  
Дивувався, що це транспорт робить.  
І в кіно квитків не вистачало,  
В магазинах хвилювались черги й  
Тебе претенденти зустрічали  
Поцілунком з "Києвом Вечірнім".

Ах, коли кріпачка, то у місті.  
Ах, якщо не вище, то й не далі.  
Як горіла ти, хоч звісно, я не містик, —  
Наче Богоматір відлігала

До країни, що зоветься Вирій,  
Чи у край на Сході, чи на Захід,  
Під фатою тиха, наче мрія,  
І безплотна, мов не знала спраги.

\*\*\*

Брова твоя тонка і вищипана,  
гнучка і довга чорна вія.  
Стан обіймає сукня вишукана.  
Та ти холодна, як повія.

Мене чаруючи принадами,  
ведеш розумний розрахунок:  
мовляв, чуттів твоїх не нада нам  
сентиментального гатунку.

Слова мої не мають значення.  
Не має значення кохання,  
хоча би й щире - неоплачене.  
Мене ти кинеш на світанні

підеш назад у світу плетиво,  
де певне проживає щастя,  
й забудеш мною налепетане.  
Стада коханців будеш пасти

суворим жезлом. А поетові  
вже не позбутися напасті:  
я так люблю тебе що де тобі.  
Але до банку - не покласти

це почуття важке і паморочне.  
То прощавай. Тебе забудь,  
на жаль, не випадає, панночко.  
До пекла віршороби йдуть -

а рай заможено лаурами.  
Ще на годинник не дивися.  
Цілуй, допоки я, одурений,  
люблю тебе, моя Лавися.

\*\*\*

Любов стебло повила по мені,  
розкрила запахущі білі квіти;  
справдилась так, що ніде правди діти.  
Спинились ночі, зупинились дні.

Світ виповнився. Друзів бастион  
круг мене став тісним і теплим колом.  
Мої пасьянси склалися у долю.  
Мені скорились води і вогонь,

і на Подільській лінії трамваї.  
Безхмарно від Житомира по Вуж.  
Ще, може, дощик буде — та чому ж?  
Триває пісня, і любов триває.

І непотопно тануть в глибині  
сонця, великі, лагідні та мирні...  
Чому ж, і правда, дивно так мені,  
немов за двері кинутій сокирі?

\*\*\*

іду собі, такий задрипаний  
і вже не зовсім молодий:  
у лівім черевіку рипає,  
немов у колесі без ніпеля,  
хоч зупинися та не йди.

ще півквартали і проклятому  
кінець походу настає.  
в мішку вода і два салатики,  
із оселедця й олів'є,

і книжка про теор-граматику  
(де закладкою олівець)  
густа і темна, наче патока,  
уся зацапана й розпатлана,  
сказати чесно, нанівець.

припустимо, не так і голосно.  
мо', за машинами й не чуť.

але скажи, з якої користі  
мою ти акцентуєш путь?

рипи-рипи. не так далеко вже.  
і начувайся, бо їй-бо  
до хати тільки-но дохекаю —  
вчиню тобі правдивий реквієм  
і болестрашицький футбол.

а втім, чого б їм помічати:  
очами де не поведи  
летять і пурхають дівчата  
немов качата до води.

### **ГІНДАКОЛЬ І ТЕШМАДОЛЬ**

У цю, туди його, романтику  
вгатити божевільні гроші  
й отримати спасибі з бантиком  
і слово, кисле й нехороше?

Невже, скажіть-но, банкрутуючи  
я вас катав на каруселі,  
щоб ви гигикали як дурочка  
та не пускали до оселі?

Нащо ці віники трояндові,  
таксі, цукерки та шампанське?  
Ви мене, пані, просто зрадили,  
мов у кумедії гішпанській.

За що ж ви так мене образили  
сей день відмовою своєю?  
Чого тоді до мене лазили,  
неначе під Полтаву свеї?

Ви по стіні мене розмазали.  
Я ж вас навіки затаврую  
інструментарієм тарасовим —  
і книжку людям подарую.

Скажу, ви гірко помилилися,

бо я особа небезпечна.  
Хто меч узяв — піде на милицях,  
вам обіцяю доконечно.

Як з мене страшно поглумилися...  
Я, пані, вас у книжку вставляю,  
написану іржавим стилосом  
і уважать сіб'я заставляю.

\*\*\*

о грай мені свій чарівний пасаж  
бо наштиркну тебе на срібні ґралі.  
мов парсіфаль шукав я був ґраалю  
але нати́рив тільки б"єн де маж

мене ти надихаєш, мов Лукроза  
а в ній без кантора співає став  
жабами повний. сяду на порозі  
тебе знайшов. та краще б не шукав.

як пан Війон, я гнаний був і битий  
тепер я тут, хоча бував і там  
ти мелеш хвостиком і пацаєш копитом  
а звідки воно взялося, мадам?

закинь у пічку книжку теорем  
і серед ночі, о годині третій  
зіграй мені про свій сердечний щем  
і суржиком заполненное лето

\*\*\*

Я починаю знов на мові жестів  
тобі велике ясувати почуття —  
не чуєш ти, мов я далеко десь там,  
зориш собі у небо, мов свята.

А не свята ти, не свята! Ти грішна  
хоч за тобов зоря волочить хвіст.  
Не будда ти не ілія не крішна  
а бог тобі любовний пише лист

і відправляє мейлом, зализавши  
конверт своїм духовним язиком —  
я тільки твій і ти моя назавше,  
нехай він струп налиже й сто оском.

І я не знаю чом ся в небо дивиш  
коли я поряд стовпчиком стою  
рулетка зоряна показує на виграш  
то все твоє — ти ставила на ю

а я на тебе ставив-наставлявся  
і все програв. такий-о хендехох.  
і гутенабенд. швидше бутерброд.  
Пробач. Бо я до бога не доп'явся.

\*\*\*

Та не брикайтесь уже, бейба,  
не накопильте губи.  
Куплю я вам фірмовий лейбик,  
щоб вас нечистий погубив.

Носіть собі своє версаче,  
не забуваючи, проте:  
якщо любов ніщо не значить —  
це в неприємності веде,

бо, як вам добре зрозуміло,  
у тім основа є терпка й  
без неї враз, моя ви мила,  
холоне серце козака.

\*\*\*

А чи не зависока вам ціна,  
скажіть мені, прекрасна щебетухо?  
Я, звісно, змучений Спінозою Барухом,  
але, пробачте, все ж не цуценя  
за вами бігати, допоки чаклуватиме  
ваш розум, розкладатиме на атоми  
моє чуття... Образливо це нам.  
Ви говоріть, я слухаю впівуха.

Віщун, ви кажете, не мною вам прорік,  
а видатним заткнути ся копилом.  
Одначе тільки пригадайте пильно,  
як упадав за вами ще торік.  
Уста мої гарячі та запечені  
вам шепотіли болісно й приречено  
"люблю, кохаю, хочу". Чоловік  
же я, ба не трава ковильна,

якої так багато навкруги.  
Ви гляньте на довколишню фактуру.  
У безкінечних переборах здуру  
просісти можете, не дай вам вороги.  
Ви ліпите таку фантасмагорію,  
що думаєш, бува чи не захворіли.  
Кого ж і як припнете до ноги?  
Того що вам облесливо підкурить?

Я рік ходив, неначе по вогню.  
Якщо вам випаде солом'яна вдовиця,  
спокусливо на мене не дивіться,  
потрушуючи підів'ялим ню.  
Не закопильте губи ясновельможної —  
ця гра навряд чи знову допоможе вам.  
Шукайте флюгеру золоченої шпичі.  
Щастя вам. Я того не зупиню.

## **ДО, ЯК ГОДИТЬСЯ, БІСЕКТРИСИ**

*"Und seit der Zeit  
und seit der Zeit  
er für verschwunden galt."*

Пора блаженства проминула  
прийшла — замішань і тривоги.  
Я йду від вас туди, де небу  
дерева роблять хендехох.

Де ми колись із вами вперше  
гуляли та без заковик  
у срібнім світлі обіймались,  
немов дружина й чоловік.

Тепер же йду від вас. Розбилось  
чуття мого яйце-райце  
і ви поета не спиняйте,  
а повертаючи лице

простежте, як рушаю в далеч,  
свій закінчивши перекур,  
бо мене кличуть і співають  
вогні далеких амбразур.

Не можу я у вашім дзоті  
плекати мертве почуття,  
тому в далеку путь рушаю,  
в далеку путь рушаю я.

Мене забудьте на 101-й,  
згадавши в день разів по сто.  
Я камінь, вкрадений Війоном,  
з "Роману про чортяче бздо".

Піду, допоки є ще сили,  
піду я, поки ще не здох  
і понесу в пістрявій торбі  
цілунок ваш, загорнений у мох.

У мох — бо він бактерицидний  
і називається сфагнум.  
А ви, моя кохана, цитьте,  
що душу вашу не збагнув.

Забудь, що був такий поетик,  
якого так любила ти,  
сплітаючись у тет-а-тетах  
серед міської суєти.

=====

**ВІЛЬНІ ВІРШІ**

\*\*\*

приїхав на роботу зарано й  
зайшов погрітись у  
книгарню

між відділом любовних романів,  
які читають лише жінки,  
та відділом театру,  
де повно п'єс, які  
ніхто не читає,  
сиділа на підлозі дівчина й гортала

романси й драма,  
між ними звичайно  
знаходиться  
поезія

вони займали  
перші чотири літери алфавіту —  
хіпарка на підлозі  
та рюкзак

тож до 10  
раз виданого Бодлера  
та 20 раз перевиданого Данте  
було не дістатись і  
я почав із  
стократно переперекладеного  
Райнера Марії,  
та інших, що  
психіатричні негаразди  
вирішували засобами рими та катрена

на "Ша"  
в "Біб-ці класики"  
мушиними голівками  
на газетному папері  
розпинався пацан:

"Яка чарівна — Смерть

і Сон, її близнюк!"

пацан,  
його, звичайно, звали  
Персібіші  
і безсумнівний  
кандидат на медкарету

але настало тікати і до "Я"  
не дійшло —  
і 8 годин не було ні  
сну ні смерти а  
тільки холодно і  
дим у грудях

\*\*\*

Кожен,  
уже тільки за те,  
що народився,  
гідний кулі.

Так і повелося.  
Дитина ще й народитися  
не достигла  
а на неї вже  
сталять кулю.  
Це зручно.

З першим криком  
немовляти  
в нього  
стріляють.  
І воно біжить.

Тікає що є духу.  
Та, звісно.

І тоді кажуть:  
Загоряється куля — народжується людина.  
Падає куля — вмирає людина.

Скажуть,  
пригнуться до теплої  
землі — і вперед,  
а все небо  
у трасерах.

\*\*\*

Коли ми не могли більше  
блукати,  
то падали  
й каменіли сном.

Коли тварина показує  
зуби  
це значить, вона хоче  
впасти на вас і рвати  
ваше м'ясо зубами.

Коли звіря  
робить рух у твій бік  
це значить, воно голодне,  
чи знелюблене  
і хоче.

Коли тварина хропе  
це нічого не  
значить,  
хіба що тільки,  
що вона  
знесилена й безборонна  
здобич.

Інколи,  
буває,  
я згадую час,  
і гадаю  
що, а що, що тоді  
значили мої несамовито  
кольорові сни, від яких я  
прокидався на солоній подушці?

\*\*\*

Сказавши всі слова  
у тім порядку,  
в якому їх сполучили  
батьки батьків батьків батьків,  
що зробити мені,  
щоб не згоріти з сорому?

Чи повторити всі  
слова ще раз у тім же  
порядку? Чи  
вимовити їх  
тій  
людині,  
що впорядковує  
порядок порядку, щоб вона  
сказала:

"Все не так.  
Все неправильно.  
Губи твої кривляться і  
горло народжує гарчання  
замість мелодичного  
співу  
прадавніх слів.  
Не роби так більше."

Я став  
так робити менше.  
Але як же хочеться мені  
відкусити свого язика й виплюнути  
в миску для пожертви,  
наче людоджеру,  
що наминає капусту.

\*\*\*

шматок за шматком  
імпортний одяг  
привезений з за кордону  
змінився  
імпортним одягом

нізвідки не привезеним  
все  
поступово зносилося  
продерлося  
вигоріло на сонці

яка у тому глибина  
філософізм  
задуми і  
зажура  
андрій тарковський  
та юрко тарнавський

і якщо дозволити  
собі пафос  
нехай уже в  
останній раз  
виправдовуючи  
втомою о 4 ранку  
після роботи

неначе п"яний за  
кермом цього тіла  
що чхає й кашляє,  
старий автомобільчик  
моделі енно-го року.  
і це не просто факт.  
усе це дуже факт,  
якщо дозволити собі  
ще й каламбур,

такий заїжджений,  
що ніпелі свистять  
і це в часи  
коли немає камер...

\*\*\*

всю ніч  
ішов дощ і я  
писав вірші  
про дощ уві сні

прокидаючися час од часу  
чув лопотіння маленьких ніг  
по калюжах у темряві  
та водяні гами  
у трубах  
усю ніч

і знав  
що на завтра виявиться  
не буде роботи, бо  
яка ж робота в дощ  
а значить увесь  
день я не  
буду писати вірші  
а натомість воюватиму за  
галактичну домінацію України  
що справа вже, по суті,  
вирішена й  
механічна

поки  
вода шуміла й крутилася  
будуючи басейни та дзеркала  
я починав новий рядок  
доводив його до строфи  
тьмяно вважав  
що непогано  
й занурювався у сон  
випускаючи слова  
що розкочувалися й розпливалися  
бісеринами та краплями парфумів

вранці  
так само дощило  
я взяв у кишеню дві цигарки й  
вийшов на ґанок. Лежав  
сніг, хоча дощило так само  
та сонце не сходило  
хотілося спати  
мені весь час хочеться спати  
в цьому місті, що

supposedly  
ніколи не спить а  
бігає по колу з очима  
Івана Грозного на лиці

догоріло до фільтра  
який я підставив під краплі  
що зривалися з даху  
перед лицем  
"Чи ти дійсно хочеш і другої?"  
спитав я себе й риторично  
доводячи до абсурду  
відповів  
"Не хочу"  
налапуючи в кишені  
потрібного ключа

Із  
набудованого вночі  
пригадувалася вже  
тільки  
фраза ні про що  
з якої борщу не зварिश:

"...а десь під Києвом є  
містечко, таке мале,  
що й живе  
там тільки  
одна летюча мишка..."

\*\*\*

коструля на картоплю  
вона ж коструля  
на каву  
по черзі  
в залежности

у вдалі дні до шостої  
варену  
для економії часу  
у погані

до шіснацятої  
для грошей

по роботі  
ввалився на кухню:  
на плиті  
рідина прозора що  
нічим уже  
не нагадує  
де плаває одинокий  
тарган потопельник

спершу вийняти  
а потім налити чи  
налить  
а вже потім

налив

\*\*\*

о дев'ятій ранку  
було темно  
як о сьомій  
вечора  
й  
можна було налити ще кави  
з кострулі в якій я  
варю її поперемінно з картоплею  
в залежности

день  
приємно безробітний бо  
дощовий ніби  
земля як відвернулася лицем од  
сонця, так і пішла  
пішла геть по  
вулиці не  
озираючись на.

можна було  
писати вірші довгі

наче струни дощу й  
водянисті  
як тридцять третій день  
народження, в який якщо  
сам себе не розіпнеш, то  
ніхто й не  
візьметься  
можна було й  
не писати

пити натомість  
теплу каву  
темну, як рахунки за електрику  
та уявляти, як десь у  
висотних будинках  
клопотливо рахують прибуток  
нащадки того, що в 30 000 р. до РХ  
винайшов вогонь  
і того, що  
в 29 000 р. до РХ  
придумав горнятко  
того чи іншого

і писати вірші  
з яких ніякому нащадку  
зиску не витиснути  
танцюючи пальцями Раймонду  
перед теплим екраном  
на якому вистрибують  
такі чисті слова  
вільні від човгання  
по чорнозему чернеток

шикуються  
винищуючи за собою евгенічно  
невдалих  
і тільки темно й  
нарешті тепло на мить  
і дощі за вікном  
і дощі

\*\*\*

Дитина  
часто боїться без причини.  
Кожна людина колись була дитиною та  
носить із собою в портмоне  
спогади та звички тих  
страшних часів.  
Я також людина.

От тільки гаманця я не маю.  
Точніше, він у мене є,  
але порожній,  
окрім  
документів, але документи  
я з собою не ношу.  
Ще загублю.  
Я такий забудько.

Мене, пригадую,  
найбільше лякало таке:  
Якщо раптом осліпну?  
Цілковито й несподівано втрачу зір.  
Це страшніше чужого собаки, що  
гарчить на тебе і, мабуть,  
хоче закусати до смерті.

Так само страшно,  
як загубити маму в універмазі  
і ніколи вже не відшукати.  
Або  
картинка у книжці, де  
безумний герр Шульце сидить у герметичній  
кімнаті, заморожений вибухом власної  
вуглекислої бомби —  
якщо вікно не витримає, лусне і  
все на землі загине?  
Або якщо  
мене і справді віддадуть у дитбудинок  
за непослух (але з цим я вже розі-  
брався: я втечу і зберу армію  
дітей та злочинців, яких

звільню з таборів).

Але — якщо?

Кожен з нас  
дорослішає, не забуваючи  
дурничок і марних жахів, але перемагає,  
знаходить корисне застосування,  
викидає на мотлох  
дитину.  
Про мене  
не можна сказати,  
що то неправда, що я не є не такий, як усі.  
Я не боюся, звісно, наглої сліпоти.

Але який жаль,  
що я не бачу зірок навіть  
у свої сильні окуляри.  
І чому, до того ж,  
і головне — коли, КОЛИ мене занесло  
до міста,  
де ліхтарі не гаснуть і вдень,  
вичервонюючи небо?

\*\*\*

Без туги  
немає напруги.  
Я ладен повіситися,  
коли топлю очі в нічному небі.  
Але без його зяючої ями  
я напевно  
перегриз би собі жили на руках.

Земля тепла,  
слова ж її холодні.  
Я не зважаю на них, останніх,  
можливо лише за прикладом  
Сідхарті —  
та й не всякого, а лише  
того, що є сином Гессе,  
та не будь якого,

а старенького "Райнхарта",  
позиченого професором  
англійської.

Людина,  
як електрон,  
є істотою негативною.  
Коли западає вечір,  
вовчі зграї з жахом мовчки  
забиваються в кутки своїх нір.  
Бо ж люди виють на зорі —

селищами летить перегук,  
дрижать залізні міста,  
що кислота сліз роз'їдає підвалини.  
Горять книги й  
пророки,  
гримить зорепад,  
а вони все не вгавають,

порожні,  
відчайдушні динозаври.

\*\*\*

Торкаюся дзеркала — і відсмикую вжалену руку.  
Чужий я йому, і моєї чужости воно на дух  
не терпить.  
Мої татуйовані пальці люстрові —  
як вечір після трудовдя,  
повний смертної огиди  
вбитих сил.

Я смокчу посічені пучки, підношу  
їх до очей, як вокзальний бомж  
тягне важезні валізи  
прибулих з-за кордону, —  
і лячно мені:  
Мов ніколи досі ще не знав я страху.

Ніби й не жив, щоденно  
встромляючи руки по лікті

до вулика Прекрасної Косарки.  
Ніби вона й насправді, йдучи за модою часів,  
перевдяглася у тіло металевої траворізки з мотором  
(хто ж усе може, як не вона?).

І короткозорі друзі мої...  
стидаються своїх валіз, кажучи:  
"То не мої чамадани, не, не, не мої" —  
скидаючи провину вниз,  
короблячи язиком,  
щоб удати правдою  
брехню.

Яка ж гірка тоді  
пам'ять бордового  
несолодкого гірського меду!  
Навіщо ж тоді  
розпинав був я себе за нього  
на осиці  
та зривав блудливе око  
з гілки нерва...

## **НАПИСИ НА ПАРАСОЛІ**

Ось іде людина з усіма кнопками всередину  
Ось іде людина з усіма кнопками назовні

Її добачають у натовпі  
перепиняють і починають  
натискати на пробу  
людина смикається плаче  
сміється брутально батькуючи нападників  
вони лічать її кнопки числом сім  
знаходять восьму на потилиці  
жмуть її радо добачають дев'яту  
на маківці тиснуть і на неї

Людина з усіма кнопками всередину  
проминає гурт  
що зібрався на хіднику  
пильно спостерігаючи за екзекуцією  
здрігається, поправляє краватку

смикає плечем і спішить одійти подалі  
її помічають наздоганяють  
дошуковуються кнопки та  
не знайшовши  
беруться турсати, повертати довкола  
роздивлятись  
кнопок не видно —  
тільки бугриста поверхня тіла  
чухають у потилиці й  
починають бити  
б'ють різноманітно й по-всякому  
щоб дістати до кнопки

Людина кричить од болю  
падає піднімається повзе та  
знову падає починаючи зрештою  
натискати сама  
кнопки зсередини щоб ті  
подумали що знайшли  
й відчепилися

Деся далеко з'являється на хіднику  
людина з кнопкою на крильцях  
кнопка летить над її головою  
на якій волосся наїжачене  
мов од незбутного жаху  
всі поряд бачать летючу кнопку й  
починають стрибати щоб  
дістати її та натиснути, ба  
зависоко  
вона летить, висолопивши  
язичок і дражниться  
всі втрачають останню витримку  
людина з кнопкою на крильцях  
незворушно чимчикує далі  
звично не помічаючи веремії довкола  
сачків на метелика, рогаток і палиць  
що хвилею виростають коло неї  
неначе рухома діброва села Бірнам

Нічого не виходить

вони беруться за  
грудки й каміння вивертають  
бруківку, розбирають стіни будівель  
і рвуть асфальт  
кнопку нарешті збито й натиснуто  
але під камінною зливою —  
її людина мимоволі й тихо загинула  
тож прилад  
втрачає всякий сенс  
його викидають і

Біжать за людиною тисячі кнопок,  
всадженою різнобарвними пуп'янками  
так густо, що її під ними не видно  
натовп росте й піниться  
бо кожному пальцю тут є робота  
всі тиснуть і тиснуть  
людина кричить ізсередини пульта  
але гудзики такі густі  
що не чутно

Юрмище прорізає тісний гурт,  
обплетений колючим дротом  
перед ним розступаються  
проходить штепсель  
у жалобі за тарапунькою  
на тротуарі з'являється людина, що  
повільно божеволіє на ходу  
вона досягає рогу  
втрачає останній глузд  
волає на бога тупоче  
свистить і кашляє  
з-за рогу виїжджає собача будка  
з санітарами  
божевільного ловлять  
і везуть куди треба

На башті електронні куранти  
грають державний гімн  
починають бити пів на шосту  
і не можуть зупинитися

їх зупиняють  
у небі гримить  
і настає безкоштовна злива  
всі ховаються хто куди, лишаючи  
на хіднику одкручені гудзики  
сахаються невтомно цікавих  
експериментаторів  
що сиплють іскрами під дощем

А над усім необорно й потужно  
стогне та реве широка річка Дніпро

\*\*\*

На башті опівніч  
під баштою —  
перша година ночі  
хвилі біжать  
крізь  
довгораменний безкрай

на камені два чумаки  
черпають із чорного моря  
сіль  
та важке цебро  
тільки холодне світло чіпляє

місяць пливе угорі  
і два — ні, три — коливають унизу  
одне в шумовинні  
і два у цебрі

чумаки зазирають  
чи набралось солі  
і срібло розлущується  
пірнаючи в зіницю  
дроблячись  
у кривих дзеркалах нігтів  
та стиснених устах

що наче ворота церков  
запечатаних Іосафатом

розгорнені віяла хмар  
не потьмарюють срібного  
дукача на  
чорному шнурі але  
постаті  
мигтять

зникають на мить

і знову постають  
утираючи рукавом очі  
вологим і блискучим

\*\*\*

ми домовилися  
погуляти в парку під деревами  
де тонко пахнуть рожеві  
трубчасті квіти, але  
нас налякали  
цикади

цикади, вони  
були наче  
стодванадцять тисяч поетів  
що взяли  
заримувати кожну літеру  
своїх діалогів  
од альфи до омеги

і кожному було  
вручено по  
державній премії та  
вигнано за ворота в  
повній відповідності з  
приписами батька філософії

науки  
що також є любов

але до мудрості

\*\*\*

ми сиділи  
склавши ноги по турецьки  
на витоптаній глині  
під, скажімо, ну  
магноліями та  
розмовляли

губи мої  
ворушилися як ворушились  
і твої губи, але  
слів не було  
чутно  
за жерстяним громом цикад

нашу площадку  
щонехвилини  
проминало сонце, зіходячи по  
сходинках семи небес, то як  
дореміфасольясі, то  
сілясольфаміредо  
ніби хто

зловивши коника у траві  
склав долоні коробкою  
і він кружляє лоскотно всередині  
то нижньою то  
по верхній

і сюркоче

\*\*\*

я говорив а  
ле ти не слухала а  
ле я все 'дно говорив ні  
бито мені не було ні  
яково на  
чебто півень співає до  
сонця що сходить не  
залежно від. а

бо тетерук я  
кий чує тільки власний голос о  
соружний йому й о  
стогидлий що слов  
о роз'їдає горлянку на  
че склянка со  
ляної кислоти ви  
пита натщесерце. а

потім ти говорила а.

\*\*\*

"з ясмину й черемхи  
тіло твоє сотворили  
до  
світла й темряви  
соколи два та  
кетяги бузку в очах

діва за знаком  
а тіло пекуче тавро  
на серці моєму  
в уста мої

пелюстками та  
райдугами співаєш  
ідучи степами, й  
не гнеться ковила під тобою — "  
і тут у двері задзвонило:

ти стояла  
зібравши сумки в ліву  
під пахвою листи й "Вечірка"  
круж очей наведені тіні  
та  
струшувала з плеча  
пальто, поспішаючи  
бо мали бути гості

і хотів би розкотитися

як у високе середньовіччя  
секстиною на 60 рим до слова  
але  
спромігся тільки на  
прозове знемнародження  
та перебрати на себе пакунки

\*\*\*

Ми хотіли розбити парк,  
але вміли тільки саджати садки.

Ми розбивали райце  
і випускали нові й нові парки.  
Але виходили тільки садки.

Вони купчилися, заповнювали затісну  
землю, громадились на обріях.  
Сади і сади садів, і сади садів над садами.

Ми стали злими й нетерпимими,  
і несмішно називали себе  
садистами.

Ми оточували себе парком,  
але поставали в новому садку.

І коли ми збудували, нарешті, парк  
і поснули, втішені, то вранці  
підняли обличчя до вивернутих корчів,  
що стирчали до останнього обрію.

\*\*\*

у парку самотнього дерева  
несподівана зима  
вислуховує груди землі  
але та зачаїлась од ворога  
у троянському коні  
що стоїть на одній нозі  
(насправді то журавель)  
закинувши вітвисту голову

а зима вислуховує  
крила журавля  
(насправді то статуя)  
гола скульптура  
зіщулилась під корою  
дафна тремтить  
чуючи дихає зима  
(насправді то любов)  
несподівана зима

\*\*\*

Ми важко грузали  
розчовганими дорогами  
та розважалися бесідою.

Наші монологи щохвилини  
перетиналися кивками  
та важким у читанні  
"здрст...здрст...здрст..."

А дорога непомітно  
витлівала стежками —  
ми йшли все тісніше.

І лише коли стало  
неминуче —  
для того, щоб іти далі,  
треба злитися в одно —  
бо для двох  
на стежці немає місця —

ми зникли — а далі  
говорячи сама до себе  
пішла істота  
не знаючи, що попереду  
стежка  
розчиняється степом.

\*\*\*

крутиться волооке небо  
у вирі червоніючого листя

здрігається море під ударами  
весел червоного дерева  
і відлуння сягає дна  
звуки осідаючи намулом  
вмираючи коралями  
та хребцями місяцевих риб  
стають островами  
щоб визирнути за грань  
і через мить  
зникнути знову  
в червоному вирі  
що залишила черепаха  
яка пропливла  
тримаючи на спині  
трьох слонів

\*\*\*

Бувало, нечесний я був  
і забудькуватий без міри  
себелюбний і не беручий до діла  
і людей зневажав, і кидав  
жінок, хоч і плакали вони та коліна  
обіймали мені.

Все було це й лишилося на глибокому дні  
у минулому, та в моїй  
душі обідраній,  
наче дерево по листопадовій порі.  
Але тебе не забув я, о, ні,  
твій силует у вікні,  
порух тонкої руки,  
що хвилю русявого волосся  
відкидає з тонкого плеча, я і досі  
не забув.

Так, бувало,  
скарбів цього світу мені виявлялося мало  
і з відчаєм у зоряні стелі  
я простягав обпалені руки  
та невітської муки  
виття моє вовче кидав у тьму.

Пережив я цей біль. Покинув тюрму  
свого серця і вийшов у порожній та незнайомий простір,  
якого не відав досі.

Важкі ворота зачинилися за мною  
із грюкотом і я здригнувся.  
Боляче. Страшно. Самотньо мені.  
Я пішов через площу  
кроком невпевненим, ніби вчився ходити,  
як учаться вперше невеликі діти —  
і раптово побачив постать.

Ти стояла так несподівано й просто  
мене чекаючи, що мені забило подих,  
і ся забув і хто, і де я й  
що зі мною бувало...

\*\*\*

Землі наші святі  
не приймають більше тіл  
ущерть переповнені  
зобезпліднілі.

Стирчать із них кістки  
випирають із них  
на заміну деревам що  
начисто було вирублено  
на домовини.

Навіть тих, упокоєних  
що вдалося  
ушпилити в  
грунт  
витискає назовні  
та вони ходять між тими  
хто ще чекає своєї черги  
розпухлі незграбні й байдужі.

А ночами  
чоловіки та жінки  
стискаються в обіймах до

хрусту в кістках  
і з відчайдушною ніжністю  
шепочуть  
що нібито  
їхні сльози  
течуть і збираються  
десь там далеко  
у море —

море,  
грішне  
всіма смертними гріхами  
убивче й ненаситне.

## ГЕЛЛА

### 1.

Море  
вже знає мене. Коли глумої ночі  
я з'являюся на березі,  
воно, невсипуще,  
здригається  
і щодуху тікає від мене, лишаючи чорних рибок  
на чорному піску.

Ви, звичайно, скажете,  
що то не  
море, а океан.  
Чи мені турбуватися такими дрібницями?  
Хоча, і правда непогано, що будинки  
купчаться так далеко  
від  
місця сутички землі й води.  
Іншими словами, то дійсно є добре,  
що купи ся громадять  
так неблизько до  
місця двобою піску та сльози.

Інакше чесних міщан  
щоночі будило б моє виття,  
коли в небі,  
загидженому рожевими міськими хмарами,

знову не можу  
добачити  
Гелли.  
Моєї Гелли не  
бачу я знову,  
ніяк не знайду, і відчуваю  
від того деяку незручність.

Не подумайте, що я істерик.  
Що рівноцінно мовити: вважайте мене не істериком.  
Це зовсім  
не те, що сказати:  
прошу вважати мене комуністом.

Зараз вам од мене стане гидко.  
Але від мене й так гидко усім аборигенам,  
тож це не страшно.  
Я все-таки скажу:  
нехай би вважали мене  
й комунякою.  
Але заочно.  
Нехай би вважали -  
тільки б  
Гелла моя відгукнулась  
хоч раз до  
вигнанця, через сухі та чорні  
прізви Чумацького шляху...

## 2.

По коліна  
зайшов я до сльози.  
Сльоза колотила хвилями,  
і рвала останні промені  
зірок, що лягали на збурену воду.  
Ні, сьогодні мені  
не добачити в мапі солоній,  
мов серце, на мапі хисткій зодіаку -  
Геллу чарівну мою.

Не добачити, видно, й сьогодні.

Яким же чужим почуває себе моє тіло  
на цім камені,  
ім'я котрому  
Земля...

Будь-хто вказав би, як шелестять саргасси  
в потоках підводних,  
як риби скрегочуть зубами -  
ні, мабуть, то все-таки я -  
як гордо зростають коралі й перлини у мушлях...  
Будь-хто сердито тицьнув би  
пальцем: осьде життя,

його стільки багацько,  
що ложка у ньому стирчить.  
І дельфіни свистять вдалині,  
і носами - у теплих квартирах - пенсійники...  
Потяг звично гримить,  
і машини летять Окружною...

А я ж, як став по коліна  
в сльозі - так і завмер, тримаючи на руках  
тіло атланта-потопельника,  
все в золотих ковтках та латах  
з оріхалку.  
Тіло, яке  
сльозою  
викинуло на берег,  
і яке запізно пустити назад...

### 3.

Як байдужо лежить  
цей воїн  
із золотої триреми атлантів...  
І який він чужий тобі, друже.  
Во сто крат я  
мертвіший за мертвого тут  
серед вас.

Я смішний і безглуздий зі своїми молитвами до невідомої Гелли,  
наче той, хто у день всенародного свята  
змушений так само

працювати, бо  
інакше  
не підпре своє хистке тіло  
й воно розвалиться,  
як вітер та море валяють  
рибацькі халупи,  
ганяючи сіті,  
змотані в клубки гачастих перекотиполів,  
ганяючи сіті по пустельному берегу.

Як байдужо спиваю  
ваші радощі й ваше кохання,  
ненаситний, мов атлант  
із прохромленими грудями, якого вода  
носила неоплаканого  
стільки віків,  
що з нього стала  
тараня...

\*\*\*

Жінки  
у джинсах і  
з метеликовими крильцями.

Чоловіки  
в мідних касках із  
гребенем і  
сандалях.

Поети в оксамитових онучах.

Ой не вписатися мені в  
цей натовп  
скільки не пиши.  
Ой, ох.

Рука, що виразно лягає  
на потилицю та  
ся стискає,  
нікуди не ведучи й  
не фіксуючи.

Рука, почуття.

Ніби за певних умов  
можна зняти відбитки  
пальців, що витравили  
канавки на шкірі,  
візерунки мікросхем. Ох.

Якщо піти у травмопункт,  
ще би вдалось  
отримать офіційний  
документ із печаткою,  
де перелічено синці  
та ін. крововиливи в  
безпосередній близькості до  
мозку.

Заснути б  
і забути все; вже задрімав  
та привиділась Антологія  
укр. поезії за 300 років,  
видана у 2291ому,  
і прокинувся  
у крижаному поту.

Якби ж у тім  
знайшлася політ. алегорія,  
ну ніби пише Дехто Ренський  
про всюдисущі мацаки  
тисячоруких восьминогів,  
але.

Ні алегорій, ні комашок,  
ні онуч, а тільки  
тісно тисне  
душно давить -

і Пешкови кривавії в очах...

\*\*\*

розверзти би хавку

й розкотитися  
віршилищем  
ботанікогастрономічного характеру  
про там розцвіла в пузі  
червона калина  
червонозоряна картина  
червивозуба килина:

запустити аудиторію  
та вдарити з динаміків на  
300 мегават  
щоб голови репнули  
половину закопав  
половину повісив  
наставив довкола фанерних соловейків:

але варто почати як  
одразу з'ясується що не  
задоволено зацікавлення мас  
у некрофілії  
та метаметеорології:

так і виходить що  
скільки восьминогу  
бантики не в'яжи а на  
коси русі мацаки не  
перевиховати:

за голову схопився би  
але скажуть що  
наслідуєш:

так ні рипу ні скрипу  
практикувавши рік за роком  
останню щирість  
лишились одні матюки  
та й ті трьома  
іноземними мовами  
про що тут можна.:

і як

собачка  
всезнаючий і всемогутній  
почнеш а виходить анекдот  
"повів якось чорт Христа в  
луна-парк на колесі кататись..." - і  
кинеш:

або подумаєш чого  
ж так багато лягло в землю  
що чорнозем роздувся й почорнів  
як без формальдегіду  
і повітря загазовано - і  
зупинишся:

та  
лишається неясним  
що з собою робити  
одрубати лівою рукою  
праву відтоптати правою  
ногою ліву зібрати зубами  
кінцівки скласти в контейнер одгризти  
язика влягтися на купу  
зайвих деталей  
мигнути що  
можна вмикати прес  
і вдосконалитись до  
кубика желе  
червоного з сірими прожилками клітин  
які ще думають  
але чи коли мислили?

\*\*\*

А нащо, власне, "київ"  
коли досить і сказати - "місто"  
бо хіба ж є інші  
кажучи з досвіду.

Київ,  
столиця решти світу.

Чи україна, ніби є що

крім.

От сонце просто сонце  
місяць місяць; любов  
любов, хоча тут можна  
сперечатись, та не  
між нами.

Це награно, хоча і  
потойбічно, мовби  
спілчанський секретар по  
роботі з молоддю:

Секретарі, чи є ще.  
'Scuse me, - "спілка"?  
Або робота???

Принаймні, хоча би  
молодь є,  
у чому впевненість...  
розрада, може бути

\*\*\*

Порожній доробочий  
ранок  
примарно кликав,  
нібито півні, які несподівано  
вимерли,  
не повідомивши нікого.  
Ба ми навіть не встигли порадіти,  
що встигли занести їх до  
Червоної Книги.

Коли  
я пішов на шум,  
то виявив хвилі,  
темні од гніву, привиди  
яких котилися вулицями притопленої Атлантиди.  
Мереживо рідкого арсену  
було  
жовте, зім'яте й вологе -

проміння купчилося морською соломою  
уздовж прибою захмареного ранку.  
Який же промінь переживе  
вигнання свого бога?..

Нічна злива  
вигубила півнів та  
нагромадила сонячні очерети на  
прибитому піску.  
І ранок розгублено розивлявся  
на свої бездіяльні руки,  
вихолоджені солоним вітром океану,  
якого не назвати  
ні Великим,  
ні тим більше - Тихим.  
Із птахів  
вижили тільки чайки,  
що били крилами проти вітру та  
бігли щодуху вперед, щоби  
втриматись на одному місці.

П'яний од солі та диму  
я повернувся спиною до хвиль:

вологим піском  
од води тягнулися ланцюжки слідів.  
Невиразні, мов ящірки,  
всі вони йшли  
у глибину чужих земель.  
Жодний ланцюг не  
повертався до моря.  
Навіть мої сліди  
вивернулися навспак, наче  
прийшов я сюди, ступаючи спиною вперед,  
ногами, вивернутими в колінах, як  
у чорногуза.  
Навіть мої сліди  
не поверталися до моря,  
над якими чайки били крилами проти вітру.

Вітер солоними руками

виштовхав мене до панелі,  
де сліпими вікнами  
на хвилі арсену  
дивилося  
кафе "Хвиля".  
Розгублений гурман на вивісці  
тримав у руці стрілу із шматками м'яса.  
"Шишка боб" - безглуздо  
сповіщав напис нерівними літерами.

"Хвиля",  
викинута на берег, стояла першою  
серед кам'яних лестригонів,  
і на лобі в неї  
було сумно виписано зморщувате:  
SEA FOOD...  
Сіль  
витиснуло з моїх легенів,  
у яких залишився тільки дим,  
дим сміливої та живлющої отрути.  
Тому треба було повертатися

в дерев'яне яйце,  
відкладене динозавром в таку  
непід'ємну давнину,  
що воно скам'яніло, ставши ящіркам єдиним  
овальним світом,  
який хоча й круглий,  
але не так, як ви думаєте...

\*\*\*

одні з нас  
вважали  
що Вінні Мандела то  
матюк

інші знали  
що ніякий мандела не матюк а  
сакральна картина  
виду кола в індуїстських  
храмамамах

але натомість  
вважали за матюк  
"сакральне"  
і вимовляли  
відповідно

треті знали  
манделу  
мандалу  
та про сакральне  
говорили граматично правильно  
але все це  
їм було цікаво  
тільки одновалентно.  
що теж буває.

інші ж  
ні дрюка не знали  
виступали тільки багато  
отсих би я  
одстрілював просто

як таких що  
зганьбили  
волохатий  
мандат  
революції

### **ВАЛЬКІРІЙ ПІСЕНЬКА**

Перепряжено коні.  
Перевернено кожен камінчик.  
Якщо з'явиться інче,  
то одразу помічене буде,  
відзначене та занурене  
у посудину зі спиртом.

Вже й місце поряд із мурина  
маскою прадавньою готове  
у головній залі  
кунсткамери.

Що б нас іще, здавалося, зупиняло  
щоби зробити наступний крок,  
намацуючи сходинку  
до лункої Валгалли,  
щоби всістися поруч із Одним,  
попиваючи з чаші бездонної  
медову амброзію?

Чи ж настільки закохані ми?  
Так, отруєні росами  
ранковими,  
що зазивно прикликають нас гострими  
променями щоранку холодного?

Гості ми  
в цих долинах глибоких  
і повні мороку.  
Хто поставить нам двійку за те,  
що скоро ми

Ці хороми незграбні  
задля залізного палацу покинемо  
та за ключем журавлиним злетимо,  
змахнувши м'якими ще крилами?

Перевернемо останню сторінку.  
Дочитано  
післямову й  
нотатки попередніх читачів,  
і постскриптами.

Ми настільки тривожно  
сконцентровані  
що — скрипнули ворота,  
випускаючи валькірій до польоту,  
а ми все чуємо...

## **КРИКЛИВИЦІ**

### **1.**

Жартує  
радить

і свариться  
або таке ж певне  
точно до болю й  
одноманітне мов аркуші  
вдягнені в жалобу слів

Але  
хочеться  
чогось-то  
пекучого нестерпного та  
правдивого, як музика:  
якій нема потреби конструювати  
замки на піску з піску

калькувати Королівський бульвар  
зі Сталевої Баби

## 2.

Випалив би літери  
та збудував  
слово  
на зразок Телемської обителі,  
або що тощо,  
або його вставлять у  
неодмінне  
рішення суду про  
кару на горло.

Збудував би вітрильник  
що казати який  
онде вже черга збирається  
конкістатодори  
з порожніми валізами  
у хрестах і з  
подихом, повним віспи.

Писав би музику  
винаходив машини  
учив дітей  
подорожував би,  
та...

Підставив натомість  
вулика  
зібрав воску й  
наліпив свічок —  
безневинна й угодна справа  
не те що стати майстром  
робити точильні камені,  
на яких гостритимуть  
товариша.

Гарні вийшли свічки  
перекидати у кров  
на прокляття  
Івану Мазепі.

**3.**  
Хотілося би  
сміятися  
сумувать  
і гніватись  
абощо тільки не так  
не маючи різниці  
між собором Нострадамуса та  
Лаврською дзвіницею  
Жоскеном Депре та  
Лятошинським.

Щоб у лещатах  
мажоромірного болю  
вітер бовтав  
наче малиновими язиками  
дзвонів  
тілами повішених  
на шибеницях серед площі  
та в тісних комірках.

Багато чого  
в цьому колі  
окресленому хмарами  
О, мертво око урагану мого життя!

Мертве око урагану мого життя, о.  
Нема кому забити кілок  
тобі в горло  
що вивергає слова  
наче незапломбований димар.

#### 4.

Цей час  
хотілося б  
уподібнити  
до годинника  
в якому пісок  
наполовину  
пересипався вниз.

По людськи кажучи  
йде до четвертої ранку,  
коли порядні сплять  
а всяку шваль  
по місту носить.

От і я сиджу тут  
над транспортною поезою  
на 32-м році існування.

Чим було  
набито голову  
за 15 років освіти  
наполовину пересипалося  
вниз  
і це вже смішно  
на більше  
мого почуття гумору не  
вистачає.

#### 5.

У голівері гуде,  
сказав би, в тон до  
лампи денного світла,  
в заглибині ребристої стелі,  
на станції метро,

де зетцен зі зіх.

Не можна скрикнути,  
та дуже хочеться, —  
та як же хочеться,  
сказав би  
та чи не брехливо буде.

Я чимало  
наговорив неправди  
за 20 років  
що  
сприймаю з підозрою  
кашель із власного  
горла.

Хочеться спитати  
чи не занадто красиво —  
чи не позує аутор  
перед аркушем —  
дзеркалом —  
і собою, —  
але на риторику заборона...

\*\*\*

мільони  
обійнялися  
розставили ноги й  
затрачали

довкола стояли  
позираючи на годинники  
люди в масках із марлі та  
білих халатах як  
говориться у словнику  
"Нормально це  
займає хвилин  
20 - 25"  
готові до мільонів абортів

через натовп у білому

намагалася проштовхнутися  
юрба в чорних  
платтячках  
"Ся плодити  
є невід\*ємним правом  
кожного раба божого"

"Та ви  
остаточно поїхали  
зі святошино в бородянку",  
сказали їм білі  
тріпаючи вимитими  
руками в повітрі

"Хіба земля  
витримала би  
мільярд німців  
якби вони були китайцями"  
підтвердив Гюнтер Грасс

"Це нічого,  
заспокоїли політики,  
зайвих ми виселимо на марс.  
від повної відсутности  
чим дихати  
наука небувало  
просунеться вперед"

"Було це все,  
сказали міліони,  
не перериваючи  
волого звучні фрикції,  
але від того не  
почали  
просуватися  
навіть черги"

"Ну чому ж, —  
заперечив хтось  
і кінчив дочасно  
його зняли й переклали, —

вас, політиків, стали  
висувати й засувати  
наче ящики  
в комоді  
тільки так нічого  
й не знайшли  
крім брудної білизни"

між ногами натовпу  
на подіум  
виловз  
голомозий і  
з кудлатою борідкою  
дін-дон його  
коливався та плакав

"Ідуть  
ідуть останні часи,  
закричав кудлобородий,  
І голуб ляже поряд із горобцем  
кіт із бультер'єром  
і пацюк із тарганом  
І падуть на землю води  
й покриють її лице  
і янголи над нею  
пролетаріат"

але  
його недочули  
за скрипом ліжка

\*\*\*

яка смішна ганьба й неслава  
пускати кораблики  
межи сміття

та якби навіть  
на мить припустити, що й  
до мене по  
радіо промовляє Се Жест  
з того боку

куди всі емігруємо рано чи пізно -  
звідки взяти грошей на авто  
суспільних прав -  
на посвідчення  
терпіння на роботу  
та гідности  
гідности, боже

скільки фальшу  
в цих вигуках  
стогонах  
прокляттях  
наріканнях на все крім самого  
суцільна брехня невідчепних  
риторичних запитань  
та знаків оклику,  
повних бадьорого відчаю

бо й жебрак  
хай і смердить, а  
робить свою маленьку  
комерцію  
на старанно стулених  
словах

подали б мені христа ради  
так не візьму ж  
бо гордий

скотина

\*\*\*

На вулиці  
мене зупинив перехожий.  
"А чого це ти не радієш?!" -  
спитав він обурено.  
Я тільки знизав плечима, згорбленими од  
невідомої причини.  
Перехожий  
перекривив мій рух,  
гордо випрямився і пішов собі далі

ходою впевненою і  
пружною, наче тенісний м'яч.  
І я теж  
потягнув далі нитку своєї дороги,  
вже трохи поспішаючи,  
бо через порожню балачку міг  
запізнитися до роботи.  
Але,  
мабуть,  
нерадісне обличчя моє сьогодні  
особливо впадало у вічі.  
Поліцай, що наздоганяв товаришів по патрулю,  
наговоривши по телефону  
приватну розмову з  
дружиною,  
зупинився раптово,  
руки в боки, і поклав застережно  
долоню на гумову палицю, що звисала  
збоку запасним членом.  
"Чому не радієте?" -  
спитав він суворо і зажадав од мене  
документів.  
Я показав свою картку, яку взагалі-то  
не ношу, бо ж боюся загубити  
внаслідок постійно розпорошених думок.  
Він порівняв похмуру фізію на фото  
з одновалентною пикою на мені  
і попередив про наслідки,  
відпустивши на цей раз  
із квитанцією про штраф у зубах.  
На роботу я, звісна річ,  
запізнився.  
Друг начальник  
зустрів мене на порозі й  
повідомив, що такі курбети йому ні до чого,  
тож я можу вважати себе  
вільним.  
"До того ж, я тобі не раз гудів на вухо,  
щоб ти не ходив тут надутим,  
як інтимний прилад,  
налитий тридцятьма відрами води

на пробу" - щиро сказав мені він. - Іди,  
отримуй вихідні".

Тепер я ходжу вулицями,  
обідраний і безробітний,  
і посміхаюся до себе, як останній дурень.

Сам не знаю  
з якої притичини.

Люди  
озираються на мене,  
сторожа права та порядку  
при моїй появі розщебає кобуру.  
І чого б то я радів,  
як той дурень, якому були наказали молитися,  
як закінчений бовдур,  
що виходить із храму  
з головою, схожою на кедрову шишку,  
з якої вивірка вилущила  
останню насінину?

=====

## **БЛЮЗ МАРКА ЗАВІРЮХИ**

### **1.**

Півжиття  
я простояв  
на березі моря,  
прислухаючись у відчаї.  
Я, звичайно ж, не почув нічого.  
Я тільки  
вигадував почуте в білому шумі хвиль —  
не сумних, ні, і не тужливих, ні —  
я тільки вигадував слова,  
щоб не заплакати  
слабко й огидно,  
як сопливе дитинча,  
чи сентиментальна домогосподарка.

Я простояв  
півжиття  
на березі моря,  
зціпивши зуби, і —

якщо ви думаєте, що тут і  
сталось щось, оте ЩОСЬ  
величне, потойбічне, наче божевільний слон  
що валяє селище кривавими бивнями —  
аж ніяк.

Я тільки зненавидів  
цей безвихідний кут.

Я більше не плачу.

Я лаюсь мовчки і вголос, як  
останній алкаш, якому не вистачає  
на пляшку чорнила.

На березі  
я стовбичив,  
зовсім не схожий на відбиток трилобіта  
у січневому повітрі Брайтона,  
але вже не здатний  
зупинити мурашник вигадок  
у голові.

Абижто був я здатен  
вигадати, що не  
б'ється,  
не  
гудить, наче дзвін затонулої криниці,  
не  
стугонить, наче рвана аорта,  
не  
кричить до мене  
підводний човен...

І море все більшає,  
глибшає й розгортається,  
поки не стає  
океаном, убивцею атлантів; жовтий пісок  
тьмяніє до чорного  
як найчорніший ебен,  
як сажа з димарів Освенцима;  
а небо скривавилось, поки  
зірки не вмерли остаточно,  
кинувши мене на вугільному пляжі під  
бордовими хмарами.

Це не зовсім те,  
що сидіти під вербами,  
подзвонюючи струнами цитри.  
Безглузде відчайливе шумовиння  
ще голосило переді мною,  
але я майже не чув його  
за пеленою кантрі,  
я і не хотів його чути,  
але відчай — він усюди,  
ви ж знаєте.

І скільки б ти  
не кричав кораблям, що горять,  
виходячи із Затоки Овечої Голови,  
скільки б ти не кричав,  
що ти знаєш,  
що там, під хвилями  
конає в затонулій субмарині  
Люда, хапаючи устами останній кисень, —  
і скільки б ти не кричав есмінцям,  
що вона ще живе,  
що вона вже стільки років не може вмерти,  
стукаючи кулачками в сталевий борт,  
що батько її, професор, не спить ночами,  
і збожеволів од формул, які мусять  
врятувати дочку,  
що ти — ЛЮБИШ її — хай ви будете прокляті,  
якби вони тільки зупинились,  
на мить, але...

Ти залишишся  
стояти на дні  
чорних монацитових пісків,  
дихаючи чистим гелієм  
без найменшого домішку будь-чого,  
на межі мертвого океану, повного кантрі,  
та мертвого міста,  
сталеві башти якого  
вказують шлях літакам,  
які вже ніколи не прилетять —

І коли  
ти з жахом  
крутнешся, то межі стовпами  
дейтерію до тебе йтимуть тільки  
привиди  
Меліси Етерідж та Джоан Осборн,  
сплетені зі срібних жил та з  
голкою, вбитою в лоба до самої потилиці,  
розсипаючи останній порох  
плоті.

## 2.

Де б я не опинився —  
я йду, ніби шукаючи  
перехрестя, де  
ущелину імені цифри перерізає  
вкрита теплим пилом вуличка Лузан,

я не бачу  
обличчя істот, які  
мерехтять довкола, я  
не бачу, не бачу лиця  
свого в ілюмінаторі дзеркала.

Мій крок  
вільний і лункий,  
ніби в порожньому світі не залишилось  
місця, куди варто було б дійти.  
Мою долю носить  
хвилями,  
над якими  
жодної чайки,

тут ще пахне водоростями,  
але над чорними пісками  
від Манхеттен-Біч до Ворот Моря  
жодної чайки,  
і тільки  
скелети башт блищать  
краплиною крові на гостряку...

І в туманах,  
що з'юрмились, ніби Лотів гарем,  
мені  
підсліпуватому  
перестарку  
глухому од  
WQXR WMXB WYNY WPLJ  
мені назустріч  
впливає з туману  
шхуна "Колумб" з обірваними вітрилами,  
і любов моя, Люда,  
стоїть за штурвалом,  
пшеничне волосся її рве вітер,  
очі її сині від  
вуглекислоти

і я кричу  
з печери хворого мозку,  
наче слабка розумом Ассоль, яка  
дожила до ста років,  
бо "Секрет" потонув,  
так і не допливши до неї.

### 3.

Вранці  
до мене приходить  
безумна Знайда,  
сідає на попіл згорілих зірок, обтягує  
на гострих колінах своє плаття —  
джутовий мішок,  
і дивиться разом зі мною на  
сталевий полиск човна  
під січневими хвилями Атлантики,  
незворушно вслухається у стукіт  
кулачків Люди, в її  
голос в інтеркомі...

"Вона  
сьогодні  
задихається гірше звичайного, —

кажу я німій Знайді,  
гладячи її нещадно обскубану голову. —  
В повітрі там  
майже немає кисню, а  
ізоляція не випускає жару тіл —  
з роками температура тільки росте..."

Знайда мовчки  
піднімає на мене очі повні сліз.  
Вона знає мої слова напам'ять.  
Вона любить мене, як я Люду.  
Вона любить Люду, як мене.  
Температура в човні вже  
сягнула 100 000 за шкалою  
Кельвіна...  
нещасна Люда,  
вона обпікає руки, аби вистукати  
S.O.S  
об розпечену біло сталь субмарини

Я починаю  
вити через зуби,  
стиснені так, що кришаться,  
і Знайда  
веде мене від  
моря додому, де в підземних комірках лежать  
дідусі, зморшкуваті перлини,  
скатані мушлею чужої держави,  
і так само викинуті на  
смітник, як мене кинуто  
на цей берег  
привидом шхуни "Колумб".

Я лягаю на своє ліжко  
лицем до стіни,  
німа Знайда  
сідає коло мене  
і гладить мене по голові.  
Колись її тіло вдягнуть у пластиковий мішок  
і поведуть на зорю, де її зустріне натовп  
таких же німих, як

вона, щаслива.

Вона ще зустрінеється з

Людою.

No such luck for me, buddy.

No fuckin' luck at all.

No luck for anyone,

in fact, so take it

easy, motherfucker,

don't disturb the good people with

your wails, like you're a dumb

steppenwolf, or — whatever.

#### 4.

Коли

хвилі закипають, я не

можу дати собі ради, не

можу спинитися в лавинах солоних туманів...

Моя робота —

по вісім годин на день слухати

Фата Моргану,

привид з обличчям Коцюбинського,

але стогне він словами Шевченка,

словами, що котять на мене

через Міст Джорджа Вашингтона

із глибини Нью-Джерзі —

моя робота —

вісім годин перепиняти слова Фата Моргани, але

я не вправляюся з обов'язками, коли

хвилі закипають.

Начальство зиркає на мене скоса, але

я не зважаю на те, коли закипають хвилі.

Я кидаю робоче місце і

повертаюся до нього,

я заходжу до

вічноголодної пащі макдональдса,

і мене питають: "Чого ти хочеш?", але

я впливаю раніше, ніж встигаю відповісти,

бо хвилі знову спузирило, а

я не можу говорити, коли  
хвилі закипають...

Мене хвалять,  
мене беруть на кпини,  
виносять догану, але я  
розштовхую плечем юрму, що  
доля нанесла мені до ніг,  
бо ж море грає,  
викидаючи  
величезні пухирі інертного газу,  
заради якого вмирає моя  
кохана, вмирає і ніяк  
не помре,  
хай буде проклятий день, коли я  
зустрів її вперше,  
такого ж дощового вечора  
під баштою мертвого маяка!..

## **ХОЛОД**

### **1.**

Холодно.  
Холодно мені.  
Як мені холодно.

Такі морози, що  
всередині  
вся моя  
брехня —

замерзає  
та розширюється при замерзанні.  
І мені холодно.

Холодно, що б я не вдягнув.  
Дві куртки пухові, два светри,  
сорочки, числом три,  
на шиї шарф, на руках  
лижні рукавиці,  
в які запхано ще одні, в'язані, тонші, але  
також подвійні.

І все одно.

Мені тісно й важко під  
такою купою одягу. Але не  
тепло.

Холодно мені.  
Холодно як.  
Як мені холодно.

А брехня замерзає все  
глибше і глибше і глибше і глибше —  
уявити не міг, що в мені стільки  
жовтої брехні, хоча  
це й байдуже, на це  
плювають  
з високого шпиля,  
такого високого, що слина  
замерзне в польоті ще на середині  
дороги до землі, закутаної в асфальт.

Замерзне в польоті — і розшириться.  
Може й мені б облитися  
смолою?

**2.**

Я  
вважаю  
себе \*\*\* можете сперечатися  
на погляди мені нехудожньо  
плювати — слово  
яке вживалось  
уже тож  
треба було би його замінити еквівалентом.

Як той  
що коли йому казали  
що пише нездарливо  
переставляв коми і бадьоро питав  
чи стало значно краще.

Це  
нехудожній твір я сказав би  
що це й зовсім не твір  
але як же ти ся  
здихаєш.

Якби пись  
мо мо  
гло во  
лати на весь го  
лос я би пи  
сав ли  
ше ви  
гуки й су  
цільне "aaaaaaaaaaaaaaaaa"

Це все дурня.  
Дурня це все.  
Холодно мені.

Ніякі слова не  
відганяють морозу.  
Я стою тут стовпом  
і — з  
тугою дивлюсь на  
оспини люків, що оточили мене  
і парують що є сили, жарко, пекельно і  
мертвороджений вітер  
рве та смикає  
пасма пари,  
роблячи мороз  
іще мерзотнішим.

Ліг би тут  
зараз просто на  
тротуарі під ноги перехожих  
пихато чи весело вбраних у гроші —  
лягти б мені  
(як це роблять)  
щокою на самим же  
запльований асфальт, розкинути

руки і грітисягрітисягрітися...

### 3.

— олодно мені —  
— олодно —  
— ені холодно —  
— к мені холодно —  
— к же мені холодно —  
— кий же холод, сучий холод —  
— робирає до кісток —

Як я казав колись  
"я би  
вірив у Бога, але  
в мене  
ноги болять".

Це вирішує деякі  
проблеми  
коли замість займатися всякою  
дуристикою намагаєшся не  
замерзнути за вісім годин.  
Виходить погано.  
Але  
коли  
хапаєш дрижаки  
менше переймаєшся тим що  
от-от захлинешся у власній брехні.

Я брехав би що тепло але не допомагає.  
Принаймні це було б доцільно, хоч  
і не ехвективно.  
Чого б мені брехати що  
вірю —  
все одно холодно.

— олод правдивий —  
— ле від того не лекше —  
— накше я би кривився від цих недолугих ряд —  
— ене до правди можна тільки примус —  
— кий же сучий хо —

Я не вірю в бога.

Я вірю в холод.

Я не вірю в

добро любов щастя талан слово  
правду віру біль ніжність діти  
батьки чесноти совість відплату  
рай пекло науку мистецтво поезію  
україну минуле майбутнє почуття  
думки час простір честь христа  
зорі гідність родину відвертість

У холод я вірю, так.

У холод і дим цигарки.

Так, у холод я вірю.

У силу, хіть і голод, так.

Бо вони

правдиві як смерть.

Так.

#### **4.**

Цей світ простий  
як репаний  
горщик.

Ви, люди,

напевне з цим не погодитесь.

Але чи належу я до людей?

Людям тепло.

Мені холодно.

Мені завжди холодно,

навіть влітку, бо я знаю, яке

воно минуще. Віхола не за горою.

Люди біжать по морозу в легких костюмчиках

у плащах, які вітер пробиває наскрізь,

одна жаба днями пройшла повз мене

у шортах — у шортах! — і це

наприкінці січня?!...

Людям тепло.

Звичайно, вони кутаються  
ховають носа в символічний шарфик,  
стискають колінця, що вилізли на мороз  
з-під міні спідниці. Ці знаки мені  
близькі й помітні. Але  
їм не холодно,  
навіть  
якщо вони чують навпаки.

Я, може, насправді — ящірка?

Вони просто грають у холод.  
Як граються вони у пасочки зі смертю.  
Мене ж цей холод колись уб'є.  
Я знаю.

5.

Я молився б на холод,  
але це все одно що  
молитися смерті.  
Безглуздо молитись.

Що я можу  
тільки ненавидіти, бо  
це дає безвихідну силу  
ненавидіти себе і числа  
на табло годинника.

У 8  
годинах роботи 480 хвилин  
у 480 хвилинах 28 800 секунд,  
і кожну треба відчекати на морозі.

Як можна  
молитись на 480 хвилин?  
Хоча, коли від холоду  
репає шкіра на руках,  
хоч і вдягнених у дві рукавички,

коли брови  
починає ломити від холоду,  
коли від холоду макітриться у голові  
та мозок,  
що неповільно  
перетворюється на субпродукти  
починає кіксувати і кулаки спухають  
до розмірів самосвала, а в печері рота  
виникають  
голоси —

молитимешся  
і лаятимешся  
однаково без  
сило й безна  
дійно бо хол  
однохолодно  
холоднохоло  
днохолодних

## 6.

Що ж, я, звісно, людина.  
Казати, що ні, було би  
неправдою, давайте хоч раз у житті  
заради хохми будемо  
правдивими.

Можливо,  
не така щаслива. Можливо.  
І не така добра, як ви, жаби.  
І не така чесна й весела і правильна.  
Це ви знаєте, як треба жити.

Жаби.

Вас би, жаби,  
на моє місце,  
так у вас би  
жопа в кулачок скрутилась.

Я не кажу, що я оригінальний.

Велика, теж мені, справа.  
Просто мені холодно.  
І сумно до істерики.

Не дай боже  
щоб радіо заграло зараз  
щось із того, що мене  
зриває з катушок.  
"Переверни сторінку" Боба Сігера.  
"Це тільки сором — от і все" Генезиса.  
"Я стежитиму" Стінга.  
Щось Dire Straits.  
"Сумую" Всього, крім дівчатка.

Заплакав,  
мабуть би на вулиці  
просто, з ненавистю дивлячись на  
перехожих у відповідь, якби ж то  
погляд мій палив, чи кидав кулі...  
Рюмсало ти, рюмсало.

"Намотуючи соплі на кардан" —  
як то хрипів москаль.  
Якого я не люблю.

Вас,  
жаби,  
я напалмом би палив.  
І руки грів, коли б горіло ваше м'ясо.  
Я не кажу, що я не жорстокий.  
Не кажу не сентиментальний.  
Мав би я владу...

Добре, що я на холоді,  
як мертвяк у трупарні,  
тут, серед жаб, що весело стрибають  
тротуарами, тут, на холоді, де  
зрушити не можу, а  
то би  
біг  
розсипаючи торохкотливі сльози

туди де повії жебраки та поети

**7.**

"В поезії  
повинен бути біль" —  
казала жаба що писала  
про секретарів парткому  
а  
потім  
молилась за Україну  
але не в куточку в соромі  
а ва всю іванавську  
через мікрофон  
радіостанції.

Увага, бачте, вмикаю тетрофан.  
В поезії мусить бути

холод.

Болю тобі, суко?  
Чийого тобі ще болю.  
Так нехай.  
Хай болить тобі, суко.

"Шевченко,  
така моя думка,  
то український бог" —  
казала жаба і робила гордовиту

паузу.

І в цієї жаби я навчився кумкати?..

**8.**

Та  
чому ж так холодно, господи!!!  
Це ж місто червине на одній паралелі з  
Тбілісі чи Баку,  
звідки ж таке "морозиво",  
як то кажуть друзі-болгаринці.

І нічого не зробиш  
і не врятуєшся  
заховатися нікуди тільки  
можна їсти свій мозок  
виїдати його великою ложкою  
із черепної чашки, підігрівати  
ненавистю,  
так, щоб зварився він на круту.

Пекельно холодно.  
І нічого не вдієш.  
Тільки хіба  
уявляти осатаніло, як  
одірнешся нарешті о четвертій ранку й  
полетиийиийиийиийиийиийиийиийиийи

---

Від редакції журналу «Українська культура»  
до читачів газетних і друкованих видань.

полечу  
полечу нарешті б'ючи об боки  
порепаними руками  
полечу  
писати вірші, які зневажаю,  
для людей,  
на яких плювають.

Слиною.

9.  
X  
X мені  
Як мені X

Я палю цей дурний ментол  
і плюю на всі боки.  
Якби виблювати  
душу із себе  
нарешті.

Я все розумію  
і чому люди такі жаби  
і навіть чому так холодно на світі.

Я навіть смерть свою  
готовий прийняти і зрозуміти —

АЛЕ —

якого чорта  
я не відчуваю від цього диму  
вже ніякого кайфу, як попервах!!!!!!  
Оце вам загадка, оце проблема.  
Бо паливо коштує два  
п'ятдесят на день  
і це немало  
як на  
мене.

Якої холери  
про ЦЕ ніхто не пише  
всі ці кретини гусерлі й вітгенстайни  
сартри-гайдеггери лоуренси  
дарелли та джемси джойси?  
ТранСЦЕдентальна хвеноменоЛОХія,  
ще мені велика справа...  
Он дим не смакує,  
та ще й дурна  
запальничка не працює ніяк,  
в мене вже руки буряковіють на  
вітрі, а ні пшик ні бздик...

а Х тобі

## 10.

"Гей, ти!" —  
співає Рожевий Флойд  
о другій ранку на вулиці  
порожній нарешті від людського ге.  
"Гей, ти, на холоді!"

Маню, це ж про нас з тобов.

Треба бути сліпим, щоб співати.  
Треба бути

незрячим і вірити, що  
настане розгрішення і знято  
буде весь біль і всю муку  
і покладено печатку  
на лоба

Покладено зараз  
не потім, не так  
як Ісус набрехав

А негайно.  
Треба бути сліпим.  
Кобзарі ще співають,  
а зрячі стають до роботи,  
яка робить безплідним і ницим.

Кажіть мені про дух.  
Якби без нього не  
проіснувати  
як без повітря та жрачки, тоді  
я би  
повіпив.

Туфта це все.  
Туфта й полова.

Я пишу, бо коли пишу  
не думаю. Я не  
хочу думать.  
Я хочу не думать, щоб мені більше  
не було холодно. Якби я не мерз тут на вулиці  
під небом, на якому жодної зірки, то  
кинувся би писати довжелезну  
книгу, писати з такою силою,  
щоб мозок через вуха  
вичавило і нічим  
було більше  
думати.

І назвав  
би ту книгу

не "Світло".

Що мені світло —

яка дурня.

Зідрав би з землі атмосферу,

щоби замерзли океани

на правдивий лід.

І висік би на тих сторінках

тую книгу, і назвав би її єдиним словом

яке ще не з'їла жовта брехня

назвав би ту книгу —

ХОЛОД

=====

## **КАНТИ ДО ХАРИТІ**

### **1.**

Є час, коли

долоні прозорішають для світла, є

такий час.

Тоді шестикрилий перепел

хилить додолу вогненного списа й

губка, сповнена оцтом торкає

краю землі. Гіркота

перетікає в неї

входить

пливе

у крові та плоті, в образах і

подобах, словах і тіні, що залягає

глибоким рівчаком коло плоту, просякнутим

темрявою.

Тьма — то недовтілений страх

падіння.

Є такий час.

Тогді з губки — краплі та плин —

святість... о, святістю світ

переповнено... світе святий, свят-

вечір зависає, б'ючи

крилами —

роз'їдає світ до  
прозорливого натяку на...

Такий то час, той час  
святості й оцту.

І люди передбачливо  
ся ховають у  
рукотворних горіхах домівок,  
запалюють свічки, майже чорно горять вони  
у цій рожево-пурпуровій заграві на все небо,  
наче метелики попелу  
б'ються судомно  
на голці  
гнота...

У час такої святости  
собаку з дому хазяїн не вижене,  
щоб не знайти тьмяного ранку на  
подвір'ї сніжно оскалений  
череп сірка серед  
мережива дрібних  
кісточок —  
так мудро кажуть  
старі люди, і

здригаються...

## 2.

Свят-  
вечір, саме так, свят-вечір  
на самій середині серпня.  
Коли керваві язики  
лижуть  
челюсті неба.

Кожна денна загибель —  
повна високої отрути.  
Від неї або  
гинуть або ні.  
Чекати марно, коли

помре все живе, щоб у  
морозній труні  
у дзвінкій домовині, де  
порожнеча м'якою порошею  
стеле шляхи... — даремно чекати, так.

І марно  
грішними руками готувати  
дванадцять страв: ні жінка,  
роздерта мукою народжень, ні  
чоловік, що прокидається  
і засинає, марячи  
смаком яблука  
на губах,  
вкритих сухою коркою, як у землі його  
що родить лише тернину та осот...

Не ввійде-бо  
Господь  
в оселю грішних, під стріху,  
вкриту соломою, м'якою та гнучкою,  
як золото плоті, ні у вечір зимовий,  
ні в будь-який інший.

Свят-вечеря ж бо  
зварена мусить руками  
восьмирічної дівчинки:  
хай навіть жменька  
пшона та дві  
пучки солі.  
Дитячими руками зготовлена страва.  
І ступить Бог у дім той, хай  
навіть вбивці й ката  
господа суть, ката і вбивці.

Там і тоді і для тих  
світ-вечір...

### 3.

Ой, творив Бог Україну  
та не стало неба.

"Дав я землі цій  
і дерево плодове,  
і річок живлющих виток,  
і зело з насіннєм,  
і щасне імення –  
тільки неба на неї не стачило."  
Загородив Бог веселками  
неба край  
та й поклав дорогу в рай  
чистим душам на проживання  
грішникам на покаяння.  
А веселки горять-палають,  
музикою тужною грають,  
у вогні блискавиць попелом витлівають,  
райську дорогу ламають.

Та зламалась дорога до веселого раю,  
а Господь у високих чертогах  
того не знає,  
грішні душі карає,  
чисті до себе прикликає.  
І рече Бог:  
"Создав я чоловіка  
для краткого віка,  
у свій образ сотворив його  
на суходіл посадив його.  
Не йдуть у сад небесний праведні душі –  
не стало їх, видно, більше.  
Се кінець небес і землі з усім воїнством,  
се час розгортати велику книгу,  
час докінчити світ,  
бо святих на землі вже ніт."

Кинув Господь оком на Україну –  
аж бачить, що міст небесний загинув.  
Загородив тоді Біг  
пеклом небесний поріг:  
"Як на мене ці люди не зважають,  
Вседержителя свого забувають –  
хай буде над ними пекло замість неба,  
хай буде земля ця місцем, де би

кара божя пробуває  
сліпі душі карає  
іншим людям в науку й покаяніє."

#### 4.

Ой, лежить велика книга  
на високих горах.  
Всяка земля в ній записана,  
всякий дім в ній позначений,  
кожна річ свята  
кожна грішна.  
А одна сторінка у книзі –  
земля польова,  
а друга сторінка –  
твердь небесна,  
кров'ю писана, зорею закладена,  
і птаство пернате в ній, і звір дикий, і гад повзючий.  
Все на світі у великій книзі списано,  
тільки нема святої України.

І рече Бог:

"Заграйте, води, душами живущими,  
не давайте Україні попущення  
сорок днів волі не давайте,  
великою карою карайте,  
землю цю прознайте:  
чи ж до книги її записати,  
чи пеклом вогняним накривати."

Послав Господь Бог на землю янгола,  
злетів янгол на поле:  
жито пожав,  
зерно у жменю зібрав,  
до Пана Бога ся повернув.  
"Ой, Пане Боже, земля ця багата:  
соломою крита кожна хата,  
в полі три колоски зійшли –  
один колос порожній,  
у двох других по зернині.  
Візьми, будь ласкав, зізду вечірною,  
запиши в книгу, щоб не загинула."

Послав Бог на Вкраїну херувима,  
полетів херувим у церкву:  
праведників полічив,  
грішних мітой помітив,  
до пана Бога ся повернув.  
"Ой, Пане Боже, земля ця неложна:  
по церквах дзвони гудуть,  
а женці у полі жнуть.  
Віри чин вважають,  
Творця свого знають,  
пиши, будь ласкав, їх до раю."

Послав Бог на Вкраїну чорта,  
чорт церкви злякався,  
у полі об стерню поколовся,  
до Пана Бога ся повернув.  
"Ой, Пане Боже, земля ця святая,  
та ж її книга твоя не має."  
І рече Господь: "Візьми, будь ласкав, зізду ранкову,  
запиши землю цю на сторінку польову.  
Не так тую землю,  
як бідну вдову:  
вона пари не має,  
за чоловіком сороковини справляє,  
дочці Хариті личко сльозами умиває."

А чорт на слово те не зважає,  
роги в чорнило мочає,  
землю китайську до книги пише,  
на землю нашу злобою дише.  
"У тебе, Вкраїна, стерня колюча,  
мене, чорта поганого, хрестами замучиш –  
лишай ся в книгу неписана".

## 5.

Роззявилась піч  
на стонадесять сторіч:  
земля тліє та не витліє,  
скипають піски на скло,  
душі – на гайвороння.

Одна Харитя  
не згоріла,  
бо в неї мама помирають,  
а жито не жате.  
Вона в челюсті пхає ручку,  
з вогню горщика виймає:  
куліш у нім.  
На сльозі зварений,  
кров'ю заправлений,  
на дні кісточки дрібні та білі.

Харитя кості виймає,  
гірко ридає:  
матінка стали прозорі,  
наче скло гутне,  
крутять ся в очах божвільні зорі,  
у роті ватра горить.  
Хочуть мати промовити слово доньці -  
із рота дим.  
Хочуть губами тріснути доньку цілувати -  
на щоках рани обпечені.

"Бери, донько, лопату,  
саджай мати в піч.  
Матінка твоя хлібна,  
в печі зійде опарою,  
за хмари злетить димним словом,  
у лісі настрашить сови.  
У них крила осиплються,  
збере Харитя пір'я совине,  
стане на трясовині,  
крилами змахне,  
матінку ловити полетить..."

А дівчинка Харитя дрижить,  
бо 'д вогню холодно,  
скроню од диму розколєно:  
на лаві сидить,  
кісточки в долоні лічить,  
та все збивається.

## 6.

В небі янголи хмари жнуть, у снопи кладуть  
блискавицями в'яжуть, громами молотять

На небі на третьому піч велика,  
челюсті роззявляє, душі ковтає  
жар по всьому світу розкидає  
Од жару того земля репає –  
у криницях висохлих пекло видать

Став у полі колос,  
зерно в ньому – зірки небесні  
вуса його – шаблі вогненні  
стебло – сосна днедавня  
під вітром не хилиться  
хмари розриває  
до Пана Бога сягає

Ой, несла Харитя важко  
до самої хати  
несла воду та й стала:  
водо прохолодна, чом ти красна стала,  
ой, солодка водо, чом посолоніла  
тра тебе в землю виливати  
знову з криниці глибокої набирати  
тобов матінку мені напувати  
ой, водо ти прохолодна,  
чому задиміла  
чи синиця залізна тебе запалила?  
Та й не синиця мене палила,  
а красна дівиця,  
красна дівиця, зоря полинова

Ой, сплять матінка на лаві  
а дочка на печі  
Не так на тій печі,  
як у челюстях.  
Вогонь горить, вогонь палає,  
донечка у вогні згоряє.  
У вогні не горить,  
в живім попелі лежить

до Бога промовляє:  
Ой, Пане Боже, Пане Боже  
скільки в тебе світу  
світу білого, великого,  
а мене тільки мати.  
Палить матінку вогневиця –  
тра їй дати води напиться.  
Треба води з глибокої криниці витягати  
хворую матінку напувати.  
А в криниці води нема,  
стоїть криниця сухим суха.  
А в криниці дно провалило,  
пекло вогняне відкрило.  
Ой, затули ти, Божечко, пекло,  
налий криницю сльозою моєю,  
сльозою студеною,  
буду матінку рідну поїти, вигоювати.

7.

*(Харитя – матері)*

Поле наше велике,  
жито на полі високе,  
піднялося вище хмар  
і до землі похилило голови тяжкі.  
Стоїть наше жито од обрію до небокраю  
золотими веселками,  
ще й залізними.

Жати його не пережати  
за все життя часу не вистачить  
нічного ні денного.  
Буде в нас із вами,  
матусю моя,  
взимку хліба доволі,  
хліба й до хліба:  
а на різдво ми дванадцять зготуємо страв  
і на порозі сніжному станемо –  
батька виглядати.  
І прийде.

8.

*(Харитя - матері)*

Ой уже ж піч наша горить  
та й палає, піч невситима  
челюсті роззявляє,  
вогонь викидає:  
стіни в хаті у нас чорні,  
лиця попелом вкриті,  
пальчики в малої Хариті обвуглені.  
Та й устань же, матінко моя,  
зі смертної постелі, встань!  
Закрий мені піч,  
вогонь водою холодною загаси,  
малу Харитю до себе пригорни.  
Встань же, моя матінко, рано, встань -  
жати ниву велику не ходи, ні, не йди.  
На великій ниві колосся чорне -  
вуса в нього залізні,  
стебло корчаве,  
зерня порожнє.  
Ой, не зерня то, не жито вродилось -  
мертві голови в колосі проявились.  
Очі їхні глибоке ямище,  
носи їхні провалля бездонне  
лиця їхні як віск  
зуби - ікла вовчі.  
Як підеш, матінко, в поле ниву жать -  
звороту тобі довік не знать.  
Ліпше в печі горіти,  
ніж залізну ниву снопами городити.

## **9.**

Стало дівча серед поля,  
губи кусає від болю:  
крик перепілкою.  
З руки серп мало не випадає:  
ой, велике ти, поле, велике, ні кінця, ні краю  
тобі не видно.  
Поросло ти густо,  
мов діброва золота -  
літа мої молодії на тобі втрачу,  
від неба до неба жатиму.

Колосся стинаю,  
до купи складаю,  
в'яжу снопи ще й колючим дротом.

А волошки – до вінка:  
хай весело ходить рука.  
Перепел у полі кричить,  
кривавий серп свистить,  
хилиться жито,  
сльозами вмите,  
а йому краю не видно.

Жне, жне Харитя –  
не меншає жита,  
вирастає тут таки нове,  
ще вище за старе,  
та й швидко так, аж за хмарами реве,  
земля тріскає.  
А зерна в колосі – блискітки злі, діамантові.  
"Принесу вжинок матері,  
зрадіють, постануть, розгонять хмари,  
чорні примари,  
буде в хаті світло, весело" – каже.

Жне Харитя, жне жито,  
а воно стає з землі, мов умите.  
Стебло товсте, як дубина,  
росте не загине:  
а зерна в колосі горять,  
над полем дим, і над небом дим.  
Не лякай мене, перепілочко, не лякай,  
високо лети,  
далеко ходи,  
жати мені помагай.  
Бо не зерна то – все черепа жовті:  
на мене стукочуть,  
до снопа не хочуть,  
шкіряться зубами:  
"Не бачить тобі, дівчинко Харите,  
більше рідной мами."

## 10.

Постав, лелеча мати ватру  
на горі далекій  
постав, лелечий батько на близькій  
горить вогонь не згасає  
під горою ходять хмари  
табунами сивими  
над горами дим і туман  
у вогонь сопілки сиплються  
та скрипки  
ноги дерев'яні  
волос кінський  
очі в ряд  
горять і співають, співають і горять  
а попелом мурахи повзуть  
на горі далекій

## 11.

*(Харитя – батькові)*  
Виросло в лузі дві билини:  
одна зелена, як очі  
ваші, батечку,  
друга жовта, як промінь сонячний.  
Живемо ми добре з мамою й весело,  
як ви нам і наказували.  
Як ви мені й казали:  
слухайся матері своєї,  
будь доброю донькою,  
тоді Боженька на тебе погляне та  
всміхнеться.  
Я дуже стараюся.  
Може він уже трохи вже усміхається,  
бо на небі ні хмарини вже  
днів сорок і два.  
Живемо ми без вас добре,  
за господою доглядаємо, хоч і  
буває засумуємо за вами вдвох.  
Але мамка мене втішають:  
кажуть: тато теперка живуть у великій хаті –  
стеля в ній висока-висока,  
вікна великі-великі, як у церкві;

кругом хати ходить сонце,  
в кожне вікно світить,  
ніколи не заходить.

Ставок наш без вас змалів,  
вода в ньому загусла,  
і криниці лежать сопілками німими,  
вода в них не грає.  
І ми з мамою, що не вечір  
збираємося по роботі та  
про вас говоримо, згадуємо та  
мріємо, як уже скоро будемо разом  
у новій хаті з вами,  
де стіни білі-білі,  
та вікна світлі, наче водою налиті:  
на порозі станемо, півниками розмальованому,  
а ви нас зустрічаєте –  
сидите в новій вишиванці на покутті,  
і такі високі-високі,  
наче явір красний восени.  
Сидите, всміхаєтесь і зерно все  
пересипаєте з пригорщі в пригорщу,  
важке зерно, ваговите,  
все мов кісточки точені стукотить,  
чи дріб чималий,  
бо ж ви в нас мисливець знакомитий.

Живемо ми добре,  
хоч і трохи самотньо:  
я мами слухаюся дуже, і за вами не сумую,  
як ви й наказали, ну,  
хіба тільки трішечки.  
Матуся все про вас згадує, бо  
заслабла днями, але не сильно, тож  
не турбуйте ся: каже  
завтра встану, жито бо нежате –  
в поле треба йти  
велику ниву дожинати, що по вас лишилась.  
Я мамці допомагаю,  
куліш варю,  
воду з криниці ношу,

правда все солону, але мати мене не лають,  
тільки дивляться вбік.  
Але я стараюся.  
Я навчуся скоро і буду як ви та мама.  
Русалок у ставку я більше не боюся, як  
ви мене вчили, та й ставок тепер уже не той –  
денце йому видать,  
і річка наша змаліла.

Живемо ми добре і все чекаємо,  
коли ви нас до себе покличете  
у велику світлу хату,  
що висока, як церква, що  
з неї весь світ видать.  
На тому хай Боженька вам посміхається  
і хранить вас у руці своїй,  
таточку, цілує вас  
ваша Харитя  
з мамою.

## 12.

Ой, летів перепел  
та й серед поля впав.  
Тріщить крилами райдужними,  
хилиться од крику жито,  
ламле важке колосся,  
на землю тріскану золоте зерно просипає.  
Ой, ти перепеличко,  
не ламай мені жито,  
не клюй мого личка  
клювом залізним.  
Мене матінка хвора вдома чекає,  
їсти й пити не має,  
з голоду помирає.  
Ой ти, перепеле небесний,  
не бери мене на крилята,  
не неси в Пана Бога палати –  
дай дожати велику ниву,  
ще й маленьку.

В тебе кіхті залізний, пір'є райдужне,

німб на голові красно сяє,  
сонце затемняє.  
З твоєї пісні сильної буря піднімається,  
жито жмутками топче, зерно вибиває.  
Зерня в землю падає, наново виростає,  
нива стоїть як була,  
не дається мому серпові.  
Ой ти, перепеле могутній, красивий,  
поможи мені пожати цю ниву:  
я тебе довіку годуватиму,  
на хмарці канти співатиму,  
перепеле мій.

В мене нива велика,  
а Харитя дівчинка маленька,  
не подужає.  
Піднімай, перепеле, крила, мов серпи вогненні,  
пожни мені жито зі мною,  
буду я довіку з тобою.  
Ставай, перепілко, до великої ниви:  
на ній жито, мов дуби столітні,  
зерня, мов жолуді:  
та не жолуді все – черепа мертві,  
сонцем білені, дощами поєні,  
росою вмиті.  
Ставай, перепеле, до великої ниви,  
а я стану до маленької:  
на ній жито м'яке та дрібне,  
мов трава шовкова,  
земля пухка, наче пір'ячко.  
З землі пальчики ростуть дитячі,  
нехрещені діти про котика співають,  
дрімоту навівають.

Не тріщи, пташко моя, крилом,  
не лякай мені мій сон.  
Стежки польові заростуть –  
не знайти мені зворотну путь.  
Тут у полі лишатись довіку,  
жито жати для Пана Чоловіка.  
В нього очі чорні, німб залізний,

на пальцях – кігті діамантові.

Крилами, пташино, не стучи,  
бо в житі дзвони дзвонять –  
до шлюбу дівчинку Харитю ведуть.  
Квітчають волошками,  
серпанком тяжким накривають,  
росу вранішню – сережками,  
крові крапельку – коралями,  
монистами мені черепи,  
кільцем весільним – мотузочка.

Бери, перепеле мій,  
книгу велику,  
книгу небесну в Пана Бога,  
читай мені молитов на відход.  
Читай на шлюб Хариті маленькій,  
бо не вижать мені жита вогненні.  
Читай мені, перепел,  
молитву темну,  
в ніч загортай,  
місяцем вінчай  
дівчинку Харитю в полі.

=====

## **БЛАГОВІЩЕННЯ**

Вона підняла глечик на плече  
і вже збиралася вертатися додому,  
але помітила чужинця, що в утомі  
сидів на камені із квіткою в руці.

Лілея то була. Та дивний запах  
від неї йшов — дощу? нектару? льоду?  
Озер солодких у вечірньому повітрі?  
Та й тільки білим схожа на лілею  
забарвленням прозорих пелюсток  
скоріше зліплена вона була зі снігу...  
Зустрівши погляд, чоловік піднявся  
і крок ступив назустріч — тільки крок.

Була помітною невпевненість. Вагався  
неначе він, чи жінку ту зустрів  
серед істот численних того роду,  
яких праматір завинила перед Богом.  
Вона потупилась, чекаючи на слово,  
але на ноги несподівано упав  
в холодній сором'язливості погляд.  
Стежина сіра підпливала кров'ю  
од свіжих ран, неначе він пройшов  
усі краї, весь світ без відпочинку,  
всі селища, всі гори, всі міста,  
аби дістатися з лілеєю в руці  
до цього місця. Тихої відрази  
укол вона відчула і підняла  
на цього очі знову.

Дивний одяг  
був чистим після довгої дороги,  
обличчя світле, мов не чуло болю,  
і пил не осідав на ньому, наче  
в байдужості, у безбороннім сні  
там пізнання суворе процвітало.  
Вона прислухалася до знайомих слів  
незвично вимовлених — виспіваних наче  
про тьмяне щось, про вість немов благу,  
і, як замовк, невпевнено спитала:  
"Тепер я, певно, дякувати винна?"  
Але чужинець їй не відповів  
і, відчуючи легке роздратування,  
із глечиком холодним на плечі  
пішла собі. Почувши за спиною  
торкання вітру, шелестіння крил,  
вона неспішно озирнулась:

Чужинець вже пішов, лишивши слід кривавий,  
у небі розтавала куля масла,  
стікаючи промінням полуденним,  
і високо ширяв великий птах.

## **Іов**

Я у душі, мов Іов серед гною,

сиджу паршивий, у коростах весь.  
На себе сам збираюся війною,  
і правда це, хоча й брехав я дець.  
Колись брехав я, мов отой собака,  
що брязка на подвір'ї ланцюгом.  
Ця книга скарг складе грубезний том,  
вмережаний дрібненько, знак за знаком.

І друзі, ті, яких зумів надбати,  
та не зумів затримати, ідуть  
від мене геть: мої нудні дебати  
із богом — у душі колотять муть  
із дна, і всі злостивляться довкола  
на мене й господа, який забув мене  
своїм добром, а злом не обмине.  
Сиджу, душею мертвий, тілом голий.

Акриди лазять по руках, і в голові  
вошва кипить. Всі жити мають право,  
але не я. Слова тулю криві  
і небу кидаю, що може бути не здорово,  
та чи мені боятися когось?  
Свого злодійника зневажив остаточно.  
Нехай він благ колодязь, і пророчих  
сказань, і тихо плине мовби Рось-

ріка в одне з сестрицею Сулою.  
Мені молитись нікому, бо я —  
я — Іов. Наче хряк лежу у гною  
й на бога хоркаю, якого ся бояв  
у дні, як доля лагідно віталась,  
й мене ще не чурались люди.  
Які ще там спасуть мене талмуди?  
Я клав на них великий палець.

Мов Іов серед гною — я в душі  
копаюся нечистими руками  
вони болять, вони мені дрижать  
од нетерпіння видобути камінь  
з болота серця — збудувати в ньому  
собі оселю вірну, наче смерть.

Але стопроклята мовчить до мене твердь,  
і сльози — очі колють, мов солома...

## ЮДА

І Юда сіль розсипавши по столу  
узяв той хліба зболений шматок  
і вийшов геть і ніч така вже тепла  
така вже зоряна була остання ніч  
і йшов гнівливо машучи рукою  
і згадував той тон і ті слова  
не чуючи спішить він мимоволі  
і підтюпцем між стінами біжить  
де пише місяць кола глинобитні  
сміють дівчата плачуться жінки  
і мудрі висохлі на мумії бербери  
сидять у затінку покурюють кальян

в таких містах щовечора богами  
повітря засклено, кружля летючий храм  
і янголи метуть крилом пилуку  
проходячи майданом де базар  
утихомирився і де лежать верблуди  
і нитку шляху довгого жують

І Юда йшов до варті на воротах  
і підгиналися колін смагляві труби  
він чув у серці чорну правоту  
що розгортається і на хвості мов кобра  
блакитнооко дивиться йому  
в душі смітник загиджений війною

Вже прохолода впала на краї  
що посідав народ богоборливий  
дзвеніли цитри вікна у вогнях  
в палаці царському гуляли і співали  
не згадували Йвана Косманя  
що на царя пророчив хмаровидло  
і все плескав на люди із долонь

Іуда став посеред площі. Ватра  
в його пустій диміла голові

і поглядала неуважно варта  
як той стоїть і чуває колтун  
немов стоять йому нема де й ніде  
неначе згадував куди подівся час  
куди піски пустелі аравійські  
ковтнули душу й серце і любов

Ворожо брязнули щити в провулку темнім  
то римляни дозором надійшли  
здригнувся Юда чуючи хвилину  
яка все вирішить і повернувся геть  
іти назад до вчителя упасти  
тому до ніг він вимив і йому  
і криком несподіваним кричати  
що він не буде більше не хотів  
що то неправда ні о ні неправда  
якій немає місця на землі  
що хоче він в Єрусалим небесний  
ввійти вратами що дзвенять як лід  
із кришталю й рубіну та нефриту  
що хоче пожильцем у небеса  
піднятися на чистій на хмарині  
і крила виростить... "О так, мені крильцят  
в житті не вистачає і по смерті" —  
сказав він гірко. Звідки гіркота  
та плинула й до серця підступала  
не мав він гадки. наче у пісках  
стояв у натовпі гулящого народу

він озирнувся площі не було  
довкола вулиця шуміла та штовхалась  
і перехожий мирно батькував  
їуду що постав мов соляниця  
він озирнувся в очах червона криця  
горіла він лякаючись себе  
пішов повільно між веселі люди  
туди де засідав синедріон  
немов у кулі паперовій жовті оси

і він ішов водитель катастроф  
поклопотатися за вчителя за бога

і в голові нехитрий урожай  
думок збирав тривожних і потертих  
і кулака схвильовано стискав  
роздумуючи про важливу справу зради  
але окрайчика згадав у кулаці.

Підніс він руку ліву до очей  
і в світлі мерехтливім смолоскипів  
побачив хліба шмат зім'ятий м'ято  
і з криком кинув його в пил немов  
змію отруйну що звернула жало  
та укусила просто межі губ  
його у горло чорне і порожнє  
де слово боже зроду не було.  
І притоптав той шмат проклятий юда  
і довго так на ньому танцював  
і пританцьовував аж люди відсувались  
у зачудованім мовчанні п'яним він  
тамтешньому народу видавався.

А він завмер і так би і стояв,  
коли би вершник батогом не потягнув  
зігнавши того юду на узбіччя  
за стіну він схопився обома  
руками і згадалися, невчасно  
для справи злої, безневинні дні  
щасливі мандри морем Гілеадським  
де ніжним лоном береги лягли  
де риби випливали слухать Слово  
і де з небес зіходили птахи

Щасливий час, о Юдо самотній!  
Щаслива згадка зашморгом тобі  
на горлі висне і борлак ламає  
"стискає горло зраднику любов"  
так певно скажеш ти, учителю, промовив  
він хрипко і побачив свою тінь  
яка хилилася від ніг у чорну прірву  
себе побачив в мертвій глибині

брудке лице несло печать звірину

печальну невинувачливу печать  
і він собі печально в очі глянув  
нема ж очей — а пара срібняків  
і з жаху нутрощі у нього обірвались  
"Навіщо..." поспитав ся та потяг  
спилюженим майданом збиті ноги  
чвалаючи у поножах чавунних

і чув як у душі останнє мре  
і жалить у п'яту зубок вогненний  
і легко він до неба посміхнувся  
незрушного немов осліпле з горя  
у більмах хмар важке камінне око  
і рушив тридцять срібних зароблять.

## **ШЛЮБ У СУЗАХ**

*Мені немає музи, до якої  
би ся звернув бундючно попервах,  
того на виправдання, що я тут накоїв.  
Тому, чительнику, з великим непокоєм  
звертаюся до милих бідолах,  
які знайдуть серед моїх бомаг  
сей папірець, напевне віртуальний.*

*Ім'ям пошани гідного Христа  
оборонивши занечищені уста,  
заправимо історію моральну,  
в якій немає ні хвоста ні голови  
хіба лише середина сердита.  
То слухайте будь ласка, бітте дрітте,  
що настогнав я тут і наревів, —*

### **1.**

Ніч  
Сузи  
кидає  
сонцю в наділ.  
Сиплеться в ясла  
світло соломою.  
Тінь Персеполя на схід  
всохла, й божисте склепіння,

начебто озеро сніжну  
воду ховає у морок на спід, —  
небо до ночі нової ховає  
тишу. Роса висихає на камені  
сірому царського замку, де промінь уста  
палко притулює, наче дитину цілує.  
В небі лишилась єдина незрушна лампадою  
зірка ранкова світити, єдино пристойна царю.  
Спокій розвалює скибами — плугом своїм балакучим  
місто, на свято збираючись; вже до палацу рушають  
багатирі колісницями, бідні ж посунули пішки,  
місячи землю ногами, ніби вчиняючи тісто.

Йде,  
суне,  
тягнеться  
ріжний народ:  
разом чи поряд  
хлопці з дівчатами,  
елін, вірменин і перс,  
согди та македоняни,  
старчики, злодії, воїни,  
бондар і римар, гончар і коваль.  
В чорних хламидах ступають волхви,  
бігають діти в костюмах адама,  
разом з повіями лізуть розпусники,  
батько з синком пробиває юрбу, —  
всі поспішають побачити, як проїжджає  
царська процесія шляхом од храму до гульбища.  
Кожен плекає надію, що хвіст ухопити фортуни  
вдасться напевне йому, ну хоча би монетку свячену,  
щоби носити на шворці, про царське весілля на згадку.

Він  
тільки  
м'ясище,  
місиво тіл.  
Бачить не може  
глибше за явища  
шкіру, мальований прах.  
Онде вже скачуть; вужака

війська, збиваючи кільцями  
порох, звивається шляхом сюди.  
Ревом трембіт потрясаючи небо,  
мідних котлів потрясаючи грохотом  
землю, ступає неначебто мідний гігант  
кидає брили на кожному кроці тяжкому.  
Дюжину статуй божественних тягнуть священники,  
чортову дюжину — цар поміж ними тринадцятий — ні —  
перший хитається бовдур його, а за ним вже порядком  
Енкі, Мардук і Кібела, а з ними Іштар; та Аммона,  
батька небесного, що з головою барана, проносять.

Ось  
військо  
грюкає  
лезом об щит.  
Голосом грому  
крик виринається:  
кінь білосніжний летить,  
наче пегас обезкрилений.  
Той, хто сидить у сідлі, має лук  
і безупинно у небо стріляє  
високо так, що назад повернутися  
стрілам дозволить нечуваний досі політ  
року наступного в день той же само весняний,  
царського шлюбу, а також злопам'ятний Аттіса  
смертю жахливою. Аттіс, розіп'ятий іклами,  
нині в престольному вершнику знову знаходить життя.  
Серце державне покvapливо скаче назустріч Роксані,  
сяє вінець золотий на чолі многомудрім привідці  
і зникає за брамами сірокамінного замку.

Там  
диво  
діється:  
гнуться столи,  
наїдків повні,  
віку неначебто  
злата повернено час,  
ніби чим більше з'їдають —  
страв залишається більше там.

Ноги пірнають у пух килимів,  
шовком іскристим сповито колони,  
стіни, заховані за гобеленами,  
і на долоню не кажуть каміння сіряк.  
Тільки на вході крилаті бики на сторожі  
стежать суворо й похмуро, як гості, співаючи,  
небу вихлюпують чару вина золотого, на знак  
щастя й любові прохання, а доблесть — то справа людини.  
Всі тут герої, що разом по пеклу з мечами гуляли —  
кожному цар, наче брату, одламує хліба шматочок.

День  
світло  
родиться.  
Низка перлин —  
хмари на грудях  
неба пречистого  
тануть, і космос завмер  
в миті одній досконалій,  
славній, жахливій гармонії  
світу з народів вогненним стовпом.  
Мова кохання єднає сильніше  
меду, що знесений мови робочими  
бджолами, тобто словами. Молодша сестра  
Хаосу, неба дружина, живущого мати  
нині вінчається з Олександром, і парою  
стануть вони — олімпієць земний та приборкана честь,  
брама відкрита кохання, довговолосе багаття.  
Разом вони споглядатимуть всю ойкумену підвладну —  
поки що ж різно сидять і чекають на півня спокуси.

## 2.

Як  
місто  
радісно  
нині сидить  
разом з мечами,  
вірно безстрашними...  
Дев'ять їх тисяч прийшло,  
честі зірок бойової,  
сили нестримної витоків.

З них дев'яности імперських птахів  
стануть сьогодні жінок орачами,  
людства нового творцями божистими.  
Гідна подія б така надавання ім'я  
свіжого. Як же — Гераклом, героєм найпершим?  
Мало пасує він полю для битви любовної.  
Жінка — не гідра й не лев, не підкориться дурню вона.  
Можна Антеєм, та й він не пристане, бо в землі чужі ви  
здалеку всі поприходили, в силі не знаючи втрати.  
Може хіба Прометейми всіх охрестити героїв?

Ні.  
Дати  
іншого  
імені вам  
тільки можливо  
злато, що Кратера  
гідне й Гефеста. Неарх,  
ти, Птолемей із Селевком —  
вірними станьте рітонами,  
сяючим станьте люстром одного:  
станьте ж усі Олександрами разом,  
плем'ям, нечуваним досі, титановим;  
землю заповніть плодючу, що носячи тяж,  
лоно, циклопами повне; нечуваним болем  
мучила чрево, Урана замикане чарами.  
Станьте ж усі Олександрами, риси несхожості з лиць,  
нині до клятви ступаючи, сміло зітріте рукою,  
начебто небо і зорі, і люди, і лютее горе —  
все пропадає, і наново твориться шлюбом священним.

Жрець  
вводить  
дівчину  
в білому всю,  
неба звірятко  
менше отримало  
ніжності, наче вона.  
Губи в уста молодому  
чисто вона простягаючи,  
чує щасливо — імення назвав

перший він раз у житті, обіймає  
плечка тонкі молоді, обвіяні  
шовком Персиди прозорим, і брязкіт намист  
хору підспівує ніжно. Ідуть молодята  
впасти у прах, пошановок цареві та богів  
виказати мовчки, та одяг дошлюбний покласти в вогонь,  
кості та плоті, та жиру принести богам воздаяння —  
смердом і чадом, і димом нехай одірветься минуле,  
чистими люди постануть, не сходинки хижі природи.

Меч  
велій  
кожному  
цар подає.  
Купно з вуздою —  
шпетного коника  
масті червоної в дар  
жінки гнобителю, щоби  
не забував повелителя,  
духа одвічного, вухо молитв.  
Знову пірнає один з дев'яноста  
вибраних — в ямчасте тіло народове,  
іншому стразу людини віддавши місця.  
З них діаманти витворює царського слова  
жар нестерпимий і вітру ласкавого шемрання.  
Отвори світла розплющити гості не здатні й на мить,  
бачачи рівню Озірісу, бачачи пристрасті факел.  
Тиша така западає, що чутно чайнки у склянці,  
чутно, що крилами поре повітря у небі пташина.

Дзвін  
лунко  
брязкає,  
серця рвучи  
плетиво мирне.  
Душі приборкані,  
наче опоки — метал,  
чашу приймають багряну.  
Моря скипає народного  
мертва й байдужа, почорнена кров;  
хвилі приймаючи в себе рубіну;

та мерехтить, озиваючись голосом,  
звиклим до смерті, до мови ж людської хрипким.  
Честі підняти руно золоте із багнюки,  
честі підняти руно — і прескорбними сходами  
можна зіходити в чорну впокоєну твердь назавжди,  
стати смарагдовим космосом, золотоглядним промінням,  
взяти оселею вічність, землю святу і правдиву,  
стати жильцем досконалим зоряної України.

Так  
лави  
різьблені  
всі зайняли  
пари подружні:  
сарни приборкані,  
очі спустивши на діл,  
поряд із левами воєн;  
сніжносотворені статуї  
поруч підданців закону лісів,  
каменів сірих, за словом Орфея  
ті, що зарухались, ставши приступними  
серця та розуму кличу й кохання вогню.  
Бігають хутко дівчата-служебки, в турботах  
їхнє життя проминає, та, мабуть, щасливими  
чуються, хоч і не можуть торкнутися духу самі.  
Хай неприступні їм величі чисті й холодні джерела,  
жвавистю радують мирною, повні та рожеволиці,  
глянути втіха, якусь жартома обійняти зі сміхом.

### 3.

Струн  
звуки  
еліни  
слухають. Лад  
їхній дорійський  
любий суворому  
серцю, що звикло удар  
свій не прискорювать навіть  
серед війни божевільної.  
Слово сліпого співця розтина  
груди камінні, немов блискавиця;

вітром гуде, напинаючи витлілі  
серця вітрила, і тугу стрічає сльоза.  
Музики сила проклята куди прикликає,  
що мимоволі стискаються пальці, безвихідно й болісно,  
на золотому руків'ї меча? Де ж нечуваний світ?  
Як обложити фортецю його, прорубати дорогу  
у бойовиську, бо ж іншого руки не вміють і мозок?  
Дико й безвихідно виє у грудях порожніх балада.

Знов  
радість  
бризкає  
в голосі струн.  
Очі ясніють,  
сутінки відчаю  
вивітрились із душі.  
Пісня звисає веселкою,  
учти барвистограйливим ярмом;  
згадує слово минулих героїв,  
славить героїв із ними теперішніх,  
ладних і зводити, і поламати. Для них  
сила в усьому найвищим законом: ховати  
можуть і кидати, навіть сліпці та каліки.  
Воїна грізного влада існує, не гублячись.  
Силою силу і хитрістю розум їм звично бороть.  
Стаєю сутінок з іклами, протягнутими я би  
їх нарікав, чи вампірами півночі; аристократи  
лісу нічного вони, чи брати дипломатки рудої.

Як  
музи  
колами  
йдуть у танок  
звабні дівчата,  
що танцівницями  
в Матері храмі служить  
вибрали долю цнотливу.  
Струшує залу — кімвального  
дзвону тяжкі водоспад, і монет  
розсипи ніжні в осяйних монистах  
з ним сперечаються; манять незвіданим

стегнами гнучко здригаючись музиці в такт,  
груди підносячи в жертву богині високі.  
Вірності давши обітницю, враз пожалкуєте,  
воїни, що не самотні ви — люди жонаті, і тут  
з вами — окраса домівки пильнує найменші бажання.  
Треба обачними бути — дружина ж бо все помічає:  
вам би цілком знадобились і та, що сидить — і танцює.

Хто ж  
далі?  
Ритора  
кличе Харес,  
майстер придворний,  
учти керуючи  
плином, слідкує за всім.  
Еліни ласі до слова,  
вишуканого й ажурного,  
перси ж чекають терпляче кінця  
зливи, хто грецької мови не знає,  
хто ж розбирає по-грецьки, дістатися  
важко до сенсу химерного плетива їм:  
формули й облази, мітів болото й цитати...  
Іншого слова привчили чекати їх еліни:  
царських едиктів веління, і точної лайки команд.  
Сумно. Промова достойна того, що послухати рідко  
вдома вдається, не те що у варварів землях далеких:  
слово хвалебне про ту, що криваві річки відімкнула.

Шлях  
досі  
звивисто  
йшов у глибінь,  
через примари —  
в царство незмінного,  
і сподівався зустріть  
там, де століття не плинуть,  
там, де платонові ейдоси —  
серце усіх таємниць на землі  
та під землею, та в небі зірчастім.  
Музика тільки слугує воротами,  
слово так само, а рівно із ними танок

кличе до сутності першої, та залишає  
на півдорозі, в пустелі, й зникає міражними  
брижами. Одноманітний пісок замітає сліди,  
начебто наш провідник — зголодніла уява, не більше;  
начебто дюни хвилясті — то все, що можливо на світі.  
Відчаю мить викликає найвищого дива світило.

Стріл  
жала  
в кратерах  
мочить факір  
дивний індійський,  
сипле закляттями,  
меч дерев'яний здійма  
він догори рукояттю.  
Воду, по чашах розлитую,  
він пропонує розпити гостям.  
Диво! Це диво, достойнеє бога,  
ось воно, серце таємне, торкається  
кожного, в кожного очі відкриті, дитям  
кожен здається, не вірить і вірить одразу —  
замість води прохолодної та кришталевої  
темно-пурпурне хвилюється в чашах гаряче вино,  
смаком чарівне, амброзію тільки згадати, з Олімпу  
ніби даровану гостеві кожному царської учти.  
Ось воно, слово усіх таємниць і часів, і народів.

#### 4.

Олена: Стріл  
світла  
витримать  
сили нема!

Паріс: Сили немає  
далі у спокої  
ночі блукати.

О. : Вогонь  
тілом безпам'ятні тіні  
знов обгортає, в жорстокости  
рівний до пекла запеклих синів.

П. : Кличемо гучно, побиті за слово

О+П : Боже,

О. : Владико, допоки відкладено  
О+П : помсту і суд проживаючим там, на землі?  
П. : Доки товпитися нам біля ями живої,  
з чорним, гарячим,  
О+П : гарячим, гарячим вином, та  
срібноцвяхованих лез обминати болючий паркан?  
О. : Помсти живим  
П. : ми благаємо, помсти живущим за нашу  
О+П : КРОВ,  
П. : від жертovníка пекла  
О. : не нас повертай,  
О+П : о, благаю,  
О. : в тіло затиснувши, —  
О+П : ЇХ перелий до пекельної чари.

\*  
\*\*  
\*\*\*  
\*\*\*\*  
\*\*\*  
\*\*\*\*  
\*\*\*\*\*  
\*\*\*\*\*

П. : Хто?..  
О. : Тінь я.  
П. : Іменем  
тіні — і я  
вкритий довіку.  
О. : Попіл вітрилами  
знову стає при словах  
дивних. Знайомий цей голос...  
П. : Пальці пригадують золото  
кучерів...  
О. : губи торкались моїх...  
П. : Пісня веселка...  
О. : обіймів стискання...  
П. : Люба!  
О. : Коханий! Як звешся — пригадую —

ні, не приходить ім'я найдорожче... — Паріс!

П. : Люба — Олено!

О. : Олена? Здається негарно...

П. : Сяєш лицем ти!

О. : Жалоба стає білосніжними  
шатами. Вічність без тебе порожня, як день дощовий.

П. : Разом з тобою і день дощовий — наче вічним здається.  
Тут би поставити три нам шатра: для Олени найперший,  
другий — мені, а останній, найкращий, богині любові.

\*

\*\*

\*\*\*

\*\*\*\*

\*\*\*

\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

П. : Ти  
чуєш  
радісну  
пісню?

О. : Життя  
кличе до себе.

П. : Холодно світові.

О. : Наше кохання йому  
силу дарує живлющу.

П. : Бачиш, цариця з володарем  
нас зустрічають, скоріше він — бог...

О. : Швидше богиня — вона, я боюся —  
Олю розлюбиш ти, ближче підходячи...

П. : Що ти, ніколи! Вона недостойна служить  
милій Олені — це ти мені вірна лишайся,  
бачачи бога-царя.

О. : Подивися, як рисами  
дивно він схожий на тебе!

П. : А жінка — то ж ти у люстрі!

О. : Наші тіла нас чекають перлинами плоті, коштовні —

П. : Душу чекають воскреслу осяйні нечувані шати —

О+П : Слава у вишніх тобі, усесильна богине любові!

\*  
\*\*  
\*\*\*  
\*\*\*\*  
\*\*\*  
\*\*\*\*  
\*\*\*\*\*  
\*\*\*\*\*

## 5.

: Так

сонце

тягнеться

знов до землі,

так божевільний

слово народів

кидає, начебто спис

воїн у звіра встромляє,

так і філософ розмислює —

часу поняття єднає з вогнем,

тигри у темряві так на природу

хижу свою нарікають, до місяця

вишкіривши заплямовані ікла, та кров

срібною стала як місяць, і небо сховалось,

ніби відпущена книга на кобру звивається —

всі дев'яносто ідуть олександрів до трону, де цап.

Сонце у нього в волоссі зчорніло, як міх волохатий.

Дев'ять десятків, щитами помножені в сотні; на сотні

їхні жінки розлушилися, що поряд ступають із ними.

: Я

долі

голову

низько хилю,

скромні дарунки

серцю державному

сліпо на землю кладу.

Нас розділяють олтарні  
стовпчики з чорного дерева,  
різьблені важно й штудерно, у вид  
духів потрійних. Нечисті, як жаби,  
помисли злі відганяють. Покірною  
тінню, що сонцем відкинута в далеч, іду  
знову на місце своє, завершаю орбіту  
разом з ковадлом кохання, цариці розкришеним  
світлом, і сили не маю підняти тягар голови.  
Тугу стрічає сльоза, бо згасають багаття в очницях,  
сходжу я знову з небес, сам на себе віднині не схожий,  
спомином тільки лежить у душі україна правдива.

: Я  
ніби  
злодієм  
залою йду,  
і перед троном  
низько схиляючи  
голову, скромні дари  
компасу царства під ноги  
сліпо кладу. Лиш отруйними  
іклами духів потішивши зір,  
хвилею знову кочуся у море,  
ставши з носителя спадку, з імперського  
гордого птаха, творця невеличких людей, —  
ставши немов сагайдаком, підніжком для мужа,  
схожим на поле престольне, габою закутане,  
поряд зі мною, що стелеться пріч у народ од царя.  
Нібито посестри, наче близнючки тікають у сутінь  
тиху гарему, щоб миті чекати — покличе володар,  
жінки чавило тяжке виноградне, клекочучий конунг.

: Цар  
мовчки  
каже нам:  
встаньте з могил.  
Слову покірні,  
звиті сувоями,  
рвемо пожовклі бинти,  
тлінням пропахлі, та сонце

зраком засохшим намацуєм.  
Цар подає нам вінок золотий,  
слово для кожного й кубок зі злата.  
Ми з нареченими тихо відходимо,  
в лісі ховаючись, ставши немовби люстром,  
посудом вірним, що вогник тримає божистий —  
тільки жаринку єдину, з якої кришталь на шматки  
трісне, і скалками зорі засиплють примертвлену землю.  
Долі чарівний дарунок приймаю до рук я — дружину,  
з нею ж і владу пристойну для воїна з лав Олександра.

: Я  
поряд  
вклякнувши,  
поряд із ним —  
кутиком ока  
бачу покірного  
поряд, я чую слова  
поряд мужчина дарунки  
вірно приймаючи дякує  
бачу гримасу зариту в очах  
карлик на троні розсівся лукавий  
бачу як ніяковіє цей найманець  
поряд зі мною, наляканий, весь в колючках  
від безголосся, як зиркає глухо на мене  
млисту вимріюючи одаліску пропарити  
дійсно квітуча нагода помріяти трошки, коли  
царські цяцьки переймаєш, про мушлю прекрасну плодючу,  
скинію роду, машину кохання, давалку, що поряд  
муром вуалі закрита, не бачить, не чує й не каже.

: Як  
жінка  
мертвого,  
вдягнена в тінь  
стала я нині  
поряд на паперті  
воїнів, що жебраки.  
Кольору сліз моя сукня.  
Златом і кров'ю одягнена  
поряд людина людині стоїть.

Тягне дарунки єдиноживому.  
Армія нині в ліричному наступі,  
мов скарабеї, що котять зірки в небесах,  
щоби до ранку зліпити їх в сонце новеньке; —  
хвацьке весілля скатали у кулю політики,  
разом поклавши народи з народами в ліжку одним.  
Тут безіменні ми всі протираємо плоть, і кістками  
світючи дзвіно сміються стукочучи в танці кохання  
котяться сяючі кулі та землю пропалюють навпіл.

## 6.

День  
Сузи  
кидає  
ночі на дно.  
Лядою трумни  
гомін придавлює й  
тишу ципресову лле  
в горло бенкету. Володар,  
шаблею зблиснувши  
погляду, книгу судьби,  
писану Зевса рукою,  
владним ударом роздвоїв — і  
встав. І промовив убивця людей:  
"Сталося". Голос його потрясав, наче сурем  
три та чотири. Іменнями, мовами, вірами  
хвиля вогненна пробігла — в народі, у місті, в полках  
ніби єдиного слова розвилась корогва по вітру:  
"Йдіть і паліте, рубайте усіх, а Господь розбереться."  
Зміїногровий табун промайнув ув очах помертвілих.

Бог  
вічний,  
блискавка,  
маг і пророк,  
тисячолітній  
син Подалірія  
ніжно гукає до зір:  
"Вийди, Роксано! Роксано,  
вийди, Олено утілена.  
Друзі прекрасні у лавах тебе

тільки чекають, Роксано. Роксано,  
берег за сьомий та воді за чорнії  
стежка запалася, чари потрухли богів.  
До чоловіка прилинь же, Роксано! Роксано,  
в черепі гордім пошлюбного лежа влаштовано  
тепле кубло, і сплітаються двоє гадючищ — одна —  
віра, а друга — то вдача, блискуча луска з іменами.  
Вчителька віри в Асклепія, стиснена в кільцях Господніх,  
п'яна духм'яними травами й віри найвищим балетом."

Тінь  
тчеться.  
З димної  
ями летить  
мужу в обійми,  
мила, жадаюча,  
руки розкривши в політ,  
мила, чудовна, кохана.  
Землі здригаються, й обрії  
мідні тріщать, бо зачувши її  
мертві жадають дочасно повстати  
з праху могильного. Їх перемучити  
ще раз, мабуть, доведеться, ввібгати у тлін.  
Янголи з неба злітають, шкандуючи вірші  
сріблу волосся, кривавим устам і бездонности  
синіх очей — так багато летючих еротів, що з них  
виспренна битва у хмарах, за те, щоб побачити пару,  
що приступає до шлюбу: вона — під фатою снігурка,  
в нього — стегно золотее, що згнило, покрите червою.

Він  
клятву  
вірности  
пише на віск.  
Вже запечатав.  
Разом у полум'я,  
що з Епікурових книг  
зведене, кинули жертву.  
Жрець, ланцюгом обвиваючи  
руки одним, Олександра та світ —  
батька та жінку еднає довіку,

небо та землю, богів із державою.  
Вклавши в долоню цареві свячений батіг,  
тяжко ярмом прихиляє донизу роксану.  
Разом і поряд іти їм шляхами терплячими,  
разом і поряд спускатись в Аїду правічну тінь.  
Сурми сурмлять семикратно, усім сповіщаючи — шлюбом  
серце співуче з'єдналось з історії тілом вселенським,  
вирвана з пекла спартанка закохано смерть попирає.

Друг,  
ворог,  
звірі та  
люди й боги!  
Місячні шпилі,  
Марсе й Меркурію,  
з ними Юпітер, Сатурн,  
також Венера — радійте!  
Знов повертається колесо —  
вік золотий повернувся оп'ять.  
Землю тепер наречемо — Любов'ю:  
більше не будуть могили дельфінами  
з неї на жах виринати й розпуку, але  
пекла порожні чертоги стоятимуть. Пекло  
стане байдуже безсмертним істотам, зрівнялися  
ми з олімпійцями зрештою силою розуму — та  
пристрастю ми розтрошили збезсилені їх блискавиці.  
Діти не плачуть, всміхаються старці, розлуки  
більше не знати коханому серцю із серцем коханим.

Ніч  
владно  
пам'яті  
сипле пісок  
в горло глибоке.  
День, рік, цар, вік, біль, скрик,  
дзвін, свист, вітр, джавр, спіж, мірт, кант —  
перерізає стежками,  
пересипає пустелями.  
Місто очницями зяє у глиб  
бухти сузір'їв, збирає на хвилях  
срібні монети, мониста, здираючи

синю корогву щовечора, чорну від ран...  
Сон, заваливши бенкетову залу з гостями,  
ходить нечутно пантерою, чорною лапою  
чавить останні жарини, і свічку скидає у кров.  
Тільки актори в куточку розучують ролі негучно:  
завтрашня п'єса — найтяжка, божественно грати примусить  
лицарів, сплєтєних з диму, що грають у шахи зі смертю.

=====

### **"П.П"**

*"З усміхненими ліцями ми почали ніжно товкти його кулаками, одначе він уперто співав."*

(Е. Берджес)

*"Суржиком, суржиком!.."*

(П.Г. Тичина)

*"А то шкварчала ваша папіроска..."*

(Ясний пенъ то звідки)

### **П.П**

Учора на потьмареному небі  
я колесо побачив і звізду.  
Іх бін такий закоханий у тебе,  
що слів, їй-богу, зразу не знайду.

### **П.П**

Співає птічка пісню голосну  
і від любові серце заміраєт.  
Не можу спати, а якщо засну —  
то сладкий сон щоразу проживаю.

І віжу: обнімаю, Проне, Вас,  
кладу на губи цілування тресугубне  
і серця Вашого бурхливий ватерпас  
до мене говоріт і мене любіт.

І канарєєчка високої любові  
мене зовьот, мов рицаря на подвиг,  
прославити волненіє в крові  
і розтрощити недругів позорних.

**Посилка.**

Чудесная Прісцилло, серця Дамо!  
На вдохновенні поетичні гами  
штовхнули палімахтера птахи.  
І я пишу до Вас тепер стихи.

**П.П**

Був я бундючен, був я гоноров  
і презирав і многое, і многих.  
Бував я весел, і бував здоров —  
але напала на мене Любов  
і невмолимо стала до порога.

Я вже не той — мене змінила ти:  
я став сумний і я почав боліти.  
В мої Ви увірвалися мечти  
і я щодня пишу до Вас листи  
і посилаю пурпурові квіти.

Не зневажайте пристрасті цвіти —  
вони зросли у глибині сердечній.  
Як я хотів би з Вами бути на "ти"  
і в мирний дом за правом увійти —  
я ж Вас кохаю вірно й безконечно.

**Посилка.**

О Проне, посмотрите на мене!  
Моря засохнуть, города зникають,  
зів'яне младость, гроші пропадають,  
хотя моя любов — не промине.

**П.П**

я Вам приньос канфетку в кулаці  
і хитро гнугий бублічок із ятки.  
Сьогодні будемо кататись по ріці  
і ворковати, наче голуб'ятка.

Гудить і кашля пароходная труба,  
качається на хвилях наша лодка:  
яка солодка нижня губа

і верхня губа яка солодка!

Моя голубко, я Ваш голубець  
на човнику межи води слизької!  
О, не соромтеся, далеко Ваш отець  
і не блудить під волнами рукою.

**Посилка.**

Пістрявенька бумажка шарудить  
і шкабарчить карманная собачка.  
Клянуся вечно, Проне, з Вами плить  
словами твердими, які не ходять рачки.

**П.П**

я, Проне, Вас просі́л би не грустить,  
як це не личить молодій малжонці  
і подождати, хай настане мить,  
когда з гітарою ми станем під віконце,

щоб на м'якій Ви лежачи тахті  
сльозу мучительно і сладко проливали,  
коли зачну я кидати прості  
слова до Вашої непуганої зали.

Розважить усеґда Семен готов  
і серце нежное акордом розтривожить:  
не може девушка прожити без цвітов  
і без стихов прожить она не может.

**Посилка.**

Дзвени, моя баска віолончель!  
Історгни плач із юного сердечка.  
Лети, ідеже спить Прокопа дочка,  
аби їй уші лобизнула трель.

**П.П**

Мені, будь ласка, не морочте  
один Ви голову момент:  
пождіть, нехай поет настрочить  
нерукотворний монумент.

Я ж не для себе тут стараюсь,  
ошибки роблю раз у раз —  
щоб Вас увічнити, мій раю,  
у цей непідходящий час.

Січас я, девушка, затисну  
в обійми пристрасні оп'ять,  
що з Вас сльоза щаслива бризне —  
стишок дозвольте дописать.

### **Посилка.**

Я вже кінчаю вдохновенно  
і знову з Вами, де і був.  
Не треба дутись на Семена,  
неначе Проню він забув.

### **П.П**

Пісьмо до Вас пишу сьогодні я,  
бо вчора Ви мені порвали жилу,  
тому прошу простіть мене,  
що нині я прийти не маю сили.

Серед обітелі щасливого життя,  
пока ми з папінською мирно говорили,  
в болючім недержанні почуття  
Ви каблуком Семена придушили

і змусили мене сказати вещь  
правдивого не варту джентольмена.  
Я прошу більше не калічить мене.  
Я не хотів би знов пугати тещ.

### **Посилка.**

Причина ета вийти погуляти  
не позволяє день мені оден.  
Безумен од любові. Закрит у хаті.  
Каблучкою прохромлений Семен.

### **П.П**

В пучині потопаючи тоски  
моя душа здригається востаннє.

Сиджу тепер і штопаю носки  
я на любові руйновищі печальнім.

Кораблік мій кохання залатой!  
Слезу тяжку роняючи на чолку,  
я сам один у комнаті пустой  
і пальці мені коле ржава голка.

І це — нагорода за мою любов?  
Ви жлобському повірили наклепу?  
Ваш папінька мене розбив у кров  
і ледве не загнав мене до склепа.

Тобі я нікогда писать не буду.  
Пускай твоє забудеться ім'я!  
Хай пропаде Прокопова сім'я  
за мій позор, якого не забуду.

#### **Посилка.**

Жестокая! Я чув ваш звонкий сміх,  
як на Поділ котився колобками,  
і розірвав прочутований стих  
оцими-то кривавими руками.

#### **П.П**

Стояла ти і чухала в потилиці,  
й мені обидні речі говорила.  
Я, больше, дорогая, не прийду  
ні пішки, ні в кареті, ні на милицях.

=====

#### **СМЕРТЬ КОМАРЯ**

Я сів за стіл. Узяв до рук бобину,  
де Оннегер записаний. Скрутив  
один виток розмотаної плівки,  
липкий червоний кінчик притискав  
я другим пальцем. Тільки не чіплявся  
він за сусіду, тож його відклав,  
щоб вивільнити місце перед себе.

(Скажу в лапках, що зараз на машинці  
передруковую, це все, що написав,  
а в текст оцей удруге я устряв  
лише для того, щоб унести ще краплину  
реальности, та ще приготувать  
таке-от дивне вторгнення в минуле —  
неначе петлю часу зав'язать.)

Ще на "Вечірці" там лежала карта.  
Її перевернувши на лице  
дізнався я, що це була дев'ятка —  
дев'ятка пік — не дама і не туз.  
(Я перепрошую, що вмішуюся знову  
до плину тексту — нічого втрачать  
в такому тексті. Просто попрохати  
хотів я вибачення — дещо претензійна  
здалася ця алюзія. Отож  
я краще розповім коли із братом  
ми до Москви поїхали в посольство,  
зустрів він друга та мене залишив  
і з ним усеньку ніч проговорив.  
Усе нормально. Хай би. Тільки — спека.  
(Я вже писав про неї). Ти зустрінеш  
це вже в майбутньому — для мене то минуле.  
Тож я лежав, бісився та пітнів,  
нам'явши гулю сумкою з грошима,  
а потім кинув, і стояв до ранку  
у тамбурі — вікно було та вітер.  
Ми грали в карти. Я погано грав,  
як завжди, ув обидві набирав  
руки — а хлопці посміялись  
напевно потім. Добре. Я замовк.)

Тоді, на чистий аркуш подивившись  
(я перепрошую, іще одна хвилина —  
я, може, зводжу тако нанівець  
усю концепцію цього неначетвору,  
адже це суперечило б ідеї —  
та до ідеї ви ще не дійшли.)

Тоді, на чистий аркуш подивившись,

я завагався — може ліпше нам  
блокнота взяти, чи чого такого й  
подумав, що не того я хотів —  
відкрити б нам щоденника і слово  
мережати за словом, і шукать  
піднесення та відкриття осяйні...  
Але... І знову завагався я і став  
шукати зошита, де зараз ми й зустрілись,  
читачу мій, з тобою — я, живий  
у миті поруху моєї самописки,  
і ти, що маєш вузол зав'язать —  
і час провисне... Я шукав і думав —  
і відчував, точніше, як та мить,  
коли я рішення прийняв узяти в руку  
перо та сісти і поговорить  
від мене до минулого тікає  
та наче мул — хвилин нашарування  
лягає на початок — і прозоро  
я бачу ще — його не помічаю  
і намагаюсь охопити й пов'язать —  
щоб знов почати з тої ж само миті,  
коли знайду щоденника. Аж ось —  
я знову вигулькнув (нарешті!) на поверхню.

Відкинувся. Поклавши самописку,  
відсунув окуляри, та в замок  
завівши руки, кілька раз порухав,  
щоб нерозроблені суглоби потріщать  
і біль легкий відчути враз у ліктях.

І знов подумав я: Чи буде справедливо,  
коли усе рядками попливе  
не стримане, бездумне та відверте?  
Нехай. І руки тріснули. Вперед.  
Нам заважає, друже, тільки віри  
нестача, бо все інше маєм ми.  
Я чую — стукає дитина за городом —  
чи то біжить — чи палицею лупить  
у землю — може б'є палас,  
або доріжку хтось од пилу —  
але навряд — то бігає дитя.

(Це гикавка якась — не можу всидіть.  
Я знову тут і вашої уваги  
ліхтар вельмишановний вимагаю  
на цю ж останню фразу спрямувать.  
Ви відчуваєте — "то бігає дитя"...  
"То бігає дитя" — тут промайнуло  
щось вічне, символічне щось,  
якщо завгодно. Годі. Замовкаю.)  
Але навряд — то бігає дитя.  
І як завжди собаки брешуть, брешуть,  
і жалібно, і тріснуто щось є  
у їхніх голосах. Забувся — щось  
хотів сказати, думку застарілу —  
та вилетіло, поки розбирався.  
А взагалі, швидкі мої думки —  
їх імпульси проходять паралельно —  
а взагалі-то я сказати хотів,  
чому узявся всю цю базгранину  
(красиве слово!) тутки вилити.

Лежав, читаючи "Епохи та ідеї"  
А. Барга та підкреслював цікаве,  
і трошки намагався порівнять  
(о — що там — дикий гавкіт басовитих  
сірків сусідських і малий собачка,  
ще пискля заплелася в їхній хор...  
Все стихло. Тільки ще сусіда,  
Сергій, цей обговорює випадок,  
своїм дивнющим, правда, голоском —  
зіжмаканим — чи, радше, напівп'яним.  
Сказати б, голос — начебто стілець,  
в якого ніжку куцо вкоротили —  
тож і хитається. Розхлябаний. Ну добре.)  
Я повертаюся до наших до баранів.  
Подивимося. Лікоть як болить...  
Ще трохи вправ. Проїхала машина —  
я певен — "Жигулі" — отож, читав —  
і нашттовхнувся. Родова свідомість.  
Антиномічне мислення тоді  
не дозволяло всі життя дрібниці  
в життєписі зобразити до денця —

от зараз — пригадав Челліні —  
яка людина! (Знов заваливали!  
Чи хтось іде? О, раптом тихо знов —  
і вітерець посипався з тополі.)

Отож Челліні. (Ще один момент  
і присягаюся, нарешті, що встрявати  
не буду та спокійно друкувати  
вже маю намір до печального кінця.  
Я просто, друзі, хочу попередить,  
що деякі зі слів у цих дужках  
не є пізніші вставки — я по ходу  
звертав увагу до речей назовні,  
і спільного у них нема нічого  
з коментарями цими. Бачте, я  
не планував таких часу накладок —  
не хочеться всю форму зіпсувати.  
До вас була це репліка востаннє.)

Отож Челліні. Як було яскраво  
і чисто надиктовано життя.  
(Пляшками стукає, здається, там сусіда —  
він приманив до себе під паркан,  
під кущики — там ящика поставив —  
там п'ють вони. З Сергієм гомонять —  
що всі ми чуємо. А він пляшки збирає —  
та має гроші.) Тож, якщо завгодно —  
це є ублюдочне продовження епохи  
Відродження. Ідея тут така —  
найвищої реальності дістатись  
і вийти (тра-ля-ля-ба-ля —  
із натиском сказало немовля,  
сорока скреготнула, знов собаки,  
Сергій із жінкою, тополі шум сухий —  
ось "мама" крикнули — і жінка напустилась:  
"От, господи, і там... (щось)... не працюють" —  
цебро, собаки побудило знов — і тихо —  
і тричі ав-ав-ав, як причавили —  
тінь комаря майнула по столу  
і через аркуш над моєю тінню,  
ось навіть ластівки — несе мене, несе —

чи повернуся знову я додумки,  
якщо згадаю, як рукою я тернув,  
почухався та випростався.) Знову —  
скоріше, поки тихо, до думок —  
отож реальности сказати найвище слово —  
щоб не бліді з'явили словеса —  
все, як було, як є й віднині буде —  
як спеку я відчувши на лиці,  
подумав — це од лампи — чи від столу —  
і різко викрикнув хлопчина вдалині,  
і гучно чхнув Сергійко на городі,  
а з кухні телевізор все лунає,  
про нього я не згадував. Куди

іде цей вірш — сказати інакше, вірша —  
чи не приречена лишитися вона  
простим літописом собак, сусідів, спеки,  
птахів і вітру?.. Знову від думок  
нікуди не втечеш — о ні, нікуди —  
от пригадав, як їхав я кудись  
і думав: Добре, що міста безликі —  
уся увага людям, до людей —  
якщо не хочеш навіть, а прилипне,  
пригорнеться увага. На землі  
(так думав, проїжджаючи хрущоби)  
нема нічого в нас, окрім обличч —  
похмурих, правда, брезклих і спітнілих —  
у некрасі — таких радянських лиць —  
як, взагалі, ці спогади приходять?  
Чому сучасний спорожнів момент?  
Але ж, як пишеш, то хіба можливо  
переживати інше щось, і бути  
у вихорі, або ж хоча в кюветі  
життя. Писати — існувати  
ув інших вимірах. Чи просто дрейфувати  
і час життя у різне фарбувати —  
як музика.  
Цей нескінченний вірш —  
а я мастак на нескінченні вірші.

Зупинимося. Замість реалізму

тут вечір спогадів намітився. Чи знов  
сказати? Хтось від'їхав. Б'ються відра —  
вони трусили щось — я чув цей звук,  
як падають — як ляпають об землю —  
не яблука ж? — морелі, мабуть так.  
І я сьогодні двічі їв морелі.  
Та хто там їздить? Пискнули гальма.  
Сміялася, от пригадалось, мама  
(і довгий-довгий ненатужний писк)  
що може і вона тоді писати  
про тріщини хіба на стелі кухні,  
чи ще (газує) там аби про що.  
Це зараз роблю я. Завжди я роблю  
те, що засмучує, що сам я зневажаю  
ув інших. Треба вікна зачинать —  
вікно, точніше. Комарі летять —  
чи можуть — буду знов ховатись  
під простирadlo з головою. Треба встать  
і відірвати руку від паперу.

Ось дивне щось намітилося: Так  
дорослішають — думка — просто фраза  
з'явилась. Голова уже важка —  
так нахиляюся та розчепірів лікті —  
ну годі, крапку ставимо. Усе.

Я знову сів. Ну що вже тут поробиш,  
що у житті повтори на повторях —  
собаки гавкають, неначебто годинник,  
а я написане (уважно?) продивися —  
і знову рушив. Може прийде ціль,  
як відбувалося з думками. Ось одною  
ділюся з вами. Вже пішла вона в  
минуле — відчуваю — відчуваю  
прозорість хати звукам звідусюд,  
та уявляю, як поїду завтра  
до Львова. (Чи поїду взагалі?)

Як Семенко уп'явся у модерн —  
я навпаки відпочиваю серцем —  
мов за кордонами СРСР,

за рамками поезії. У ритму  
одноманітних хвилях. Уперед!  
Якою ж думкою хотів я поділитись  
із вами, друзі милі. От хіба —  
що є насправді млявий цей віндсерфінг.  
На хвилях ковзаюся. Добре, уперед.  
Усі вагання нецікаві. Анекдот.  
Такий от спогад — якимсь коридором  
я біг у школі на перерві. Ще малого  
за шкірки директриси ухопила —  
я зараз уявляю наче ноги  
у мене одірвались од землі —  
і ніби лантухом порожнім потрусила,  
немов злочинця, наче кошенья  
та насварилася. Її, здається, звали —  
як ся не помиляю — Дроговоз.

Чи, може, я неправильно чиню й  
портачу — й треба починати  
життєписа з початку, як годиться?  
З найперших спогадів. А що, це варіант —  
хоча це, звісно, будуть мемуари —  
"написані шизофренічним стилем",  
як каже Воннегут. Втомився я. Піду.  
От тільки що востаннє занотую,  
що знову спека в тілі, думав тут,  
чи варто базгранину друкувати —  
аж ось раблезаянські рядки! —  
Я комаря убив! Голодного! На "-ські"!  
А це не смішно. Ні, це вже не смішно —  
це як життя — не важко і не легко —  
а просто те, що є, і так, як є  
сьогодні — чи було те вчора —  
я прочитав — забувся вже про що —  
бо думка перебила, як інверсій  
багато більше у художників, поетів,  
і творчих хлопців, жужми, взагалі.  
Помовчу трохи. Дайте пригадати.  
Аж, ось, нарешті. Знову загубив.  
Чекай-но... Ні, тепер же точно.  
І знову втратив у потоці слів.

І ще — тепер обачливо та чітко:  
Не пишемо ми, людоньки, про те,  
що нам важливе. Відбуваються пориви —  
і землетруси в нашому житті,  
буває, дригом догори перевертає  
усю світобудову, ба слова  
блідю тінню тільки відбивають  
саму фактуру, навіть не думки —  
а де вже там те справжнє, невимовне,  
що у підвалини закладено глибкі.  
(А що, це нагадало Леопарді —  
це, може, й добре. Може й непогано.)  
(А в окулярах краще. Я хотів  
спочатку написати про сей намір —  
та не пішло, тож вирішив я кризу,  
спочатку окуляри почепивши  
на носа. Так у творчості моїй,  
називаній умовно, всі проблеми б  
перестановкою збивати зразу з ніг.)

Тож, Леопарді. Хоч і глибини  
і громадянського тут пафосу немає —  
хіба що пафосик, як хочеш, пафосунчик  
простої екзистенції (просто-о-ї?)  
Отож назад. Аххх, потягусі —  
чим істинніша буде, важливіша  
для долі річ — блідішою вона  
як тінь у плетиві словесному загине.  
Так, може бути, що Самійленко відчув  
багато вищу річ (багато вищу?),  
ніж розповів.  
А я повторююсь і тут —  
вже і думки зациклились. І мозок  
весь кров'ю наливається. В очах  
постали сльози. Спека. Спека. Спека.  
Водички випити? Умитися? Чи кинуть?  
О, наче проясніло ув очах,  
полегшало — та руки, щоки, груди  
ще хвилі відчувають — я кажу —  
і нібито словами викликаю  
відвищення в собі температури.

Але вже варто зупинитися. Сьогодні.  
Година котра? Дев'ять сорок п'ять  
нам пасувало би — та незабаром десять  
без дев'яти хвилин. Цікаво, як  
я озирнуся на дурну дорогу,  
що в півтори години протоптав...

=====

## **ОШУРКИ**

### **ХРЯЩОТВОРОБКА**

Собаки півні люди риби миші  
допитливо прокинулись і вуха  
взаємні звуки гучно зрозуміли  
та очі колективові проміння  
підставили гарячому. В землі

*пісний пухир через полосу кида зливу  
кипить не знаючий аскольда монастир  
з яких молочних кухонь рибопір  
куняють хрещено на розпити козливі*

Чи нас так важко з розуму зіпхнуть?  
Кільце свідомості сліпе голує слово.  
Хай переплутається тільки — і в очах  
і страх, і біль, і щастя довгождане  
любове, це найкращий твій рецепт!

*ковбаня ліпиться оскалом глухоти  
тож глухарям повинно брунькуватись  
коли на світлі колба хихотить  
неначе Аспер — Чагас — Аттіс*

Я бачу срібні інею цикади!  
В сухому дереві дзвенить душа моя.  
Це — я — думки стартуючих церков  
ловлю в — моїх — думках чужого світу...

### **ВЕЛИКЕ БОЛДІНО**

вулиця Калініна  
вулиця Гагаріна

вулиця Чапаєва  
вулиця Колхозная

Тракторная уліца  
уліца Строїтеліей  
уліца Цветочная  
уліца Советская

уліца Центральная  
уліца Московская  
уліца Зельоная  
Заводская уліца

вулиця Дзержинського  
вулиця Базарная  
вулиця Пархоменко  
вулиця Беззубова

вулиця Слесарний Овраг  
вулиця Красний Флот  
уліца Класовий Враг  
уліца Гуйтевротаеп и

вул. 324-ї Стрілкової Дивізії  
вул. Патріса Лумумби  
вул. Полковника Валькевича  
вул. Космонавта Ніколаєва

вулиця 50-ліття СРСР  
вулиця 60-ліття СРСР  
вулиця 70-ліття СРСР  
вулиця 80-ліття СРСР

вулиця Леніна  
вулиця Маркса  
вулиця Енгельса  
вулиця Крупської

Устакаси  
Хурынлых  
Василькасы

Ільбеші

вулиця Кукшумська  
вулиця Шота Руставелі  
вулиця Свободи  
вулиця Перемоги

## НАСТУПНИЙ РІЗДВЯНИЙ ТАНОК

Продовжуючи танці по ґрунту, витоптаному до літосфери  
вкинути би слова, що висловлено з етеру,  
на якому поставили хреста  
Майкельсон і Морлі —  
так би сказати:

Чи непомітно померло  
в людині щось непотрібне й суттєве?

Це продовження казки про Адама та Єву,  
що відкусили від яблука й  
отруїлися гербіцидами.  
Фактами, фактами!  
Арфами, арфами!  
Літрами, цитрами!

З усією можливою обережністю вживаючи ланцети,  
освячені інквізиторами, — препарувати газету  
й видобути істину із автомата газованої води,  
під яким ширяється душок із німбом. Твердим  
редакторським кроком пройти недолугими рядками,  
роздаючи кому булочку, а кому неминучий камінь,  
та до чого це я... Коли би перекладали Септуагінту  
на 2 тисячі років запізнившись, напевно би вийшло  
щось гібридне між карним кодексом і вишнею  
коло хати, де мешкають Антонич і хрущ.

І почали би казочку про негасимий куш  
словами: "На початку був аванс, а платня 25-го".  
(що є 7-ме за стилем). Ми є те, що ми платимо.  
Ми є те, що ми віримо.  
Те, що ми любимо.

Мулька

тільки в тому, як точно світогляд і настрої  
визначає не слово, а цифра прибутку. Прекрасно.  
Хоч і сумно. Але ж, як і було тут заявлено,  
це картина з ракурсу, продиктованого ямою,  
яку старанно вичовгали ноги прочанина,  
про яку старанно наскладали думи  
безокі співці, нагуділи безтямне "падме хум"  
ченці та монахи, залишивши мені

деградований чорнозем і  
слова, неначе по війні  
по третій, розмутовані на  
триголових монстрів...

\*\*\*

...І крутиться вогненне колесо  
то посолонь, то супротивно,  
співаючи морозним голосом  
про честь, і меч, і силу дивну...

## **ДРІБ'ЯЗОК**

### **1.**

Меркаптофос усіх од нього  
комах виводить —  
Одарка.

Не працює телефон.

Уявляєте якби клямку  
зі мною відкупорити  
на засіданні  
парламенту (Верховної ради).

Засіданні чого?

Складаний меч.

Ви меча складіть  
і в кишеню заховай —  
(назад)

— те.

## 2.

Я пропоную значно  
простіший вихід — (said)  
я вийняв кишеньковий  
ніж

труснув (махнув) і  
з нього став меч.

Мій меч — твоя голова з...  
е-е-е... плеч.

Були такі розумні.  
Не варто цього робити, —  
погодився Дід Панас. — Не  
пам"ятаю (знаю) чому, але  
не варто.

Хто-небудь пам"ятає  
як рубати, щоб не відрос-  
тало?

А якщо просто зали-  
шити? Викликати нех-  
ай дустом попшикають?..

## 3.

меч-складанець

Давайте викличемо  
дух Григорія Петровича  
дуже зручно і з гарантією.  
Григорій Петрович, ви з нами?  
Аякже, каже Григорій Петрович.  
Ато.

Синдром Римського-Корсакова  
стосується прямих за-  
питань (прямої мови),

тоді непрямою тра питати, звер-  
таючись безпосередньо  
до підсвідомості.

Отак Іванов-Осадчук  
спитав Діда Панаса.

#### 4.

Два таксисти лаються  
арабською серед...  
Передній дивиться назад і  
ЇДЕ, не дивлячися куди...

На подвір'ї поет і ком-  
позитор розставивши руки  
заганяли (зайву) голову  
в корпус. Голова басу-  
вала на кривих лапках  
і пирхала синім вогнем.

Несміяна:  
праве око  
плакало скупими чол. сльозами  
ліве щирими жіночими, —  
рясними,  
було червонішим.

Політ проблеми в майбутнє.

#### 5.

Чи не стане з цього  
чогось поганого.

— Дід Панас відповів, що не  
станеться, — відповів Дід Панас.

Гіпнотизувати, показуючи,  
дивлячись на годинник.

— Ви вже  
15 хвилин талдичите, а я  
все не гіпнотизуюся

за вашим годинником...

Де в ньому три тисячі літ?

Ноги полоскав, а ми тепер  
маємо (це) пити?

Це ж спирт — вишкірився  
змій —  
усе стерильно.

"Ембріон" (відрубана голова).

## 6.

Злочинно-слідчий  
зв'язок  
зв'язок між причиною та  
слідством

вступили у причинно-наслід-  
ковий зв'язок.

Причинний зв'язок, і наслід-  
ковий зв'язок.

Безпричинно-н-  
аслідковий зв'язок.

"Причинна".

До першого пункту — з широкою душею  
залишайте, будьте ласкаві,  
(а то) від великих тереве-  
нів у мене голова болить.

І психопата свого з ножом  
забирайте. —  
Беріть.

\*\*\*

так болісно мовчить душа,  
в якої крила їсть іржа,  
коли спаливши чорні руни,  
розливши свячений елей, -

пiр'їну та ядро чавунне  
цїкавий кида Галїлей...

\*\*\*

Мій князю! Київ — мїсто дике.  
Поетів і машин у нїм без лїку.  
Ревуть машини, димом небо облягло.  
Там жебраки й повїї просторїкї  
дають і просять, коротко і зло.  
Там жить нїззя. Поети просяться в село.

\*\*\*

тебе чекаю я на самотї  
я на тебе чекаю в самотї  
я думаю про тебе в самотї  
про тебе мрію я на самотї  
як людоджер,  
що їде в мегаполїс

\*\*\*

сховався бог за тисячі імен  
і люди кличуть кличуть кличуть  
мїж моря кровї та солоних річищ  
де сяє натрійхлоровий кристал

\*\*\*

учора ще написане  
береш  
для насолоди чи на перевїрку  
а там паскудний смур,  
з бацилами пробїрка  
вечїрній київ  
чарка  
шапка-бирка  
і взагалї суцїльний гільгамеш

\*\*\*

Шрьодингер, тягни кота за хвїст!  
Затикай дїрки, Морїс Дїрак!  
Розене, клади Ейнштейну мїст,  
поки в річцї — не засвище рак.

Гейзенберже, сумніви одкинь!  
Опенгеймер, бомбу подавай!  
Фейнмане... А де з баяном він?  
От іще паскедний дармограй...

Малдасено, смикай за струну!  
Гей! Ти хто — крохмалений халат?  
Одійди, бо зліва наверну...  
Отаке тобі емце-квадрат.

\*\*\*

Винайти хіба велосипеда?  
Змайструвати колесо і спис?  
Бог докінчує собі великий спис  
Певно що допише до обіду

Він поставить підписом хреста  
А петро в дужках позначить бога  
Я забув дрібні свої тривоги  
В мене вірш і квітка вироста

Виткнулось крило меж плечима  
Друге ж забарилось на путі  
Всі такі ви божі та святі  
Що мені між вами тут робити

Камінь лупати кайданами дзвеніти  
І батькам дзвонити раз на рік  
Протягнув болотом наче мітом  
Мітом як болотом проволік

Нас господь і кинув на сузір'їв  
Трощеньї соломі відпочить  
Ти співаєш, серце? серце — цить!  
Походжає ангол на подвір'ї

**M&MVI**

Спершу тому,  
що ми помирили  
на першому кроці.

Ледь народившись  
зайшли у садок  
у Новім Сорпігалі  
і радо яблучка збирали,  
аж запали нас зелені та зубасті —

і вмерли ми, здригаючись,  
на помоц  
благавши марно  
Црвеної Армади,  
бо четверо нас тільки —  
і по тому.

Тому по-друге,  
що — довірливі та мирні —  
докупи збилися  
хтозна і бозна звідки —  
ненавчені всі  
зайві  
непотрібні,  
невмілі,  
недолугі й переляк  
стократно переживши  
у дванадцяти країнах —  
уже запізно  
будь-кого мінять...

По-третє тим,  
що врешті зрозуміло,  
як бити ворога.  
Для цього, бач, не тра  
(диви, як тихо!)  
скаженілих та убивчих  
заклять, а тільки іскор, що летять  
по коридорах, одбиваючись об стіни,  
і раз у раз палаючи, коли  
проклятий гаспид  
кроком завмирає  
наколотий на крихітний  
шпичак...

І знов і знову,  
щоби музику послухать.

### **ВІЛАНЕЛЬ**

Я бачу серця стіни голі,  
Бо вже не вернеться вона,  
Любов не вернеться ніколи.

Круки прокинулися долі,  
Землею котиться війна.  
Я бачу серця стіни голі.

Упали замки вічні долу  
І книги віддано вогням.  
Любов не вернеться ніколи.

Кружля загибель видноколом,  
і тільки крилами війне —  
Я бачу серця стіни голі,

І золотий Аркіти голос  
з моїм зливається в одне:  
Любов не вернеться ніколи.

Сердечко вирвано віоли  
І тільки помсти бачу лик.  
В мого серця стіни голі —  
Любов не вернеться ніколи.  
Любов не вернеться повік.

\*\*\*

Вирвало цвяхи іржаві  
із труни.  
Встали кості й заіржали  
ворони.  
Землю вирвало гробами  
після свят  
і летить над головами  
кісткопад.  
Дзвінко грають ксилофони

золоті.

В кого мертвого корона  
на меті?

Дзвінко грають ксилофони  
черепків.

Музика слугує фоном  
тиші шкіл.

Над могилами - полеглі  
де були  
квіти - смертю перемерли -  
відімкни...

\*\*\*

у срібні вихори зими  
ішов, не знаючи дороги,  
і кидав тінь мою дворогий  
у прах, не торканий людьми.

я йшов, чекаючи коли  
на чорну бронзу затвердіє  
уважне і текуче тіло,  
і статуеткою коли

на білий попіл, як на ложе,  
воно, маленьке, тихо ляже,  
не знав бо я - воно тривожне,  
бо світ не той - і тінь не наша.

І срібна віхола зими  
цю паперову оболонку  
мальовану роздерла тонко  
і грізним видом зими

сплелися в рій зимово-білий  
джмелів, і подихом гула  
оружна думка, що була  
у Домі Сонця, де доспіла

під барабанами сердець.  
Все швидше нісся срібний вихор  
все швидше білий попіл дихав

у цей початок, чи кінець...

\*\*\*

Падає дерево за древом в туман,  
що наповзає, срібlistий коллодій.  
Хто ж там блукає, безумний Боян,  
ріже струною, як мертві колоди,

Дерево правди і дерево любов,  
Назирці тихо зі скальпелем ходить,  
Листя гаряче збирає в альбом?..  
(Синява тисне на хмари зі споду...)

У дощовому важкім молоці  
стежкою йти і поволі чманіти...  
Мряка зависла (вуаль на лиці)...  
Хмари срібlistі, як мозок розкритий...

### **АНТОНИЧЕВА "РАКЕТА"**

О, скинути землі огидну рвань:  
бескетів купини, болота чавкотливі,  
всю плоть важку, смердючу та хітливу -  
кривавим сонцем бризнути із ран!

Червоний ніж ракети неба хлань  
прорвав і сяє сильно й сиротливо,  
і фейерверків остаточна злива  
прощально помирає в болотах.

А ти, бунтуюча срібlistа лань,  
летюча за любов, а не за страх,  
навіки розчиняєшся в зірках.

Прощай, планети яблуко гниле.  
Летить ракета, зернятко мале,  
ссяйливе слово в сонця на устах...

### **НА ВСТАВЛЯННЯ ОСИ МЕЛЬОДІЙНА ЕЛЕГІЯ**

ось так би мовити печальний екзерсис  
допоки на сусідній на коробці  
Червона Шапочка нам обіцає статъ

у позу для приємних операцій.  
Нічого більше. Можна би утяти  
як то годилося "О сон! Чарівний сон,  
і смерть, його сестра!", як Персі Шеллі,  
але яка, пробачте, це туфта  
позаминулого забутого століття...

горіхи мозку звучно торохтять  
і пальці ловко до рядка вкладають  
слова немов патрони в магазин  
але в кого стріляти вам, фонями  
невимовлені, отже й невимовні?  
В остобісілім димі цигарок  
і зовсім уже зайвому тумані  
горілки, що все ближчає, немов  
дев'ятий вал не далі як наавтра

ввижається вітрило не голандське  
але усе-таки то Амстердам, новий  
але ж і то в масштабі історичнім.  
Отож, о сон кричати істерично  
не хочеться, а дивлячись в екран  
спокійно вести про своє, але туманно —  
аби ніхто ніяк не розумів  
про що патякає, звиваючись, поеза,  
виважує багатозначну тезу  
та проголошує нехибний силогізм

неначе дійсно має на увазі  
стороннє щось і більше за свої  
невдячні натяки на мряку існування.  
Єдине що так Шапочка повзе  
вивершує свої бібліотеки  
перлих знаків, начебто пітон  
із екзотичного болота світить оком  
на тріск вокабул, що маршують, доки  
вона не дійде, зрештою, домов.

## **СКАРАБЕЇ КОТЯТЬ МОЗОК**

### **1.**

я хочу вполювати

мамонта  
але...  
вже мамонта немає

я хочу вийти на форум  
я — місто  
але я  
не маю значення,

коліщатко  
орда  
вершники  
зорі

Сонце — річ  
генетика  
різні люди —  
не люди...

і тільки маленька україна  
...пливе.....

## 2.

з моря води в море  
каміння, з моря каміння в  
море повітря та хмар —  
з моря хмар — у море вогню  
sea — land — air — space  
фазові переходи.

наші сльози дівчина  
збирає —  
наче заклопотана  
бджола  
наша кров по краплі

цебенить

## БРОКЕН

немов суккубою прозорою що вдягнена у плащ із літер  
у серці ночі під дощами танцює й плаче маргарита

і тінню зеленавомідною гримить розпачливими крилами  
знетілений на духа фауст його вогнем обплів обачливо  
пурпурний біс неначе саваном або як тога імператора  
і піднімає й віддаляє від підданих а в небі смерть  
неначе ніж кривий кривавий його чекає голови  
і переплетеними водоростями в нічному серці океану  
хитаються боги та фавни боги апостоли жінки  
одягнені в напіввогненні півдощові плащі зіткала  
які одна і та ж рука  
і круків пригорщу за пригорщею обривками великих стай  
вона до ночі свисту кидає птахів лахміття півсліпе  
і круки падаючи попелом на хвилі в мертвий океан  
кричать недовго й відчайдушно один і непрозорий знак  
серед взаємнонепроникних і невидимих напівслів  
знаходить крик свою стихію і опирається й летить  
допоки сяйво дня жорстоке поверне голоси землі  
з якої встане тінь зелена і біс регоче за плечем  
і серед них немов суккуба відпала жінка від небес  
визбирує душі уламки в надії склеїти колись

## РЕЦЕНЗІЯ НА ТВІР

Пробачте, пані, вигук випадковий,  
що без добору слів до вас приплив,  
і не відомо де настане фініш.  
хіба що тільки — за двадцятку два  
та я не буду клавіші тривожить  
сю ніч до ранку. як я хочу спать,  
коли б ви знали, пані безневинна,  
але натомість... ну... коротше так:

ви кажете що це — щоденникОве.  
мені сутужно муляє конфлікт —  
здавалося би пристрасті такої,  
що слово аж підстрибує й шкварчить,  
настачило б і — вирізьбити форму,  
або, сокиру взявши, нарубать  
шось викінчене, хоч і коструbate.  
послати дурнів на таку-то матъ

(пробачте римування мимовільне)  
але не розпускаючи кисіль —

нехай кілок, якщо немає кулі.  
ви, певно ж, не писали просто так,  
аби позбутися буденного туману,  
цементу в серці, мряки в голові,  
коли по хаті повзаєш, як равлик,  
і з кухні тягне радше на диван,

а не в'язати вузлики химерні...  
написане, пробачте, я сприйняв  
за вправу, може й несвідому,  
за тестування голосу, структур  
довільну збіранку та непогану спробу  
від начерку заскочити у текст.  
...Аби це дуже довго не тягнути,  
дозвольте тут і зупинюся десь,

докинувши хіба що наостанок:  
ось гарне слово (я його не знав) —  
я маю на увазі "галяретки".  
Я Вас би про пояснення прохав,  
але ж тоді мене зустріне ранок  
у колі недопечених поем.  
Пробачте.  
Годі вже.  
Прибацаний Єфрем.

## **ДЕ ЩО БУЛО, ТОГО НЕМАЄ**

"А де ж усе поділося, — питаєш, —  
ні літери ні слова, ні рядка?..  
Не вирвала їх сила несвятая,  
але моя поцупила рука.

Повикопані зомбики з могилок  
пішли псувати нерви читачу,  
аби спіймати остаточний вирок.  
І я туди за ними полечу

(на титульну сторінку, власне), де ви  
прибийте нас, узявши пістолет.  
Єфрем — що зрозуміло — Пацюкевич,  
поет — (як це відомо) — бертолет.

\*\*\*

це  
усе  
відходить  
у несподівано  
прекрасне  
видіння

це  
усе  
зникаючи  
полощеться  
на вітрах  
жаху

це  
усе  
не знає  
анічогісінько  
посміхаючись  
жалісні  
смішки  
кинь

це  
усе  
каміння

це  
усе  
остюки

це  
усе

=====

**ЮВЕНІЛІЯ**

\*\*\*

Ніч варила пелюстки  
Чорного тюльпана,  
Кидала слова жорсткі,  
Пісню розривала.

І пливли по казану  
Хмари та сльозини.  
Ложкою шкребла по дну  
Відьма, та трусила

Перли, що з ріки вона  
Місячно збирала,  
Щоб тепер до казана  
Вкинуті, заграли.

Ніч варила на любов,  
На кохання вічне,  
Щоб ніхто не поборов,  
Душу не скалічив.

Ніч варила на любов,  
Скільки є на віці.  
Тільки хто ж туди додав  
Зілля чемериці?

\*\*\*

Серед падолисту золотого  
прокладу Гарольдову дорогу,  
прокладу дорогу проти сонця  
і до міста, зниклого за церкву.

Серед падолисту круговерті  
прокладу Гарольдову дорогу,  
Серед падолисту золотого  
прокладу дорогу віри й смерти.

Покладу Хрещатика в основу  
і церков пласмасові скелети.  
Повінчаю із хрестом сосновим  
Княжу гору на усю кебету.

Повінчаю Гейгера й Марію,  
повінчаю гейзер телевежі  
із нічним Подолу трясовинням,  
повінчаю винних і невинних.

У союз небесний поенаю  
Господа гіркого та п'яницю,  
Богоматір та останню маху,  
і свої дві долі — божу й ницю.

\*\*\*

ти приходиш у жовтих колготках  
і парфуми твої наче тлін  
в голові моїй крутиться млин  
і хвилює спідниця коротка

на здобуток або на загин  
ти роздвоїла ніч мов копито  
де мене вже теперка подіти  
я проплив у блаженнім кориті  
як мойсей безсловесний й один

твої губи у чорній помаді  
ми зіщулились як у кіно  
наше серце — болюче воно  
ми позирили вдвох у вікно  
я не маю до цього поради

хай ми спільно прокручені дзвінко  
(хай тріщить)хай тріщатиме жовте тавро  
ми неначе ромашка з барвінком  
до америки вдвох летимо

## **ПЛУТАНИНА**

тобі складаю Кіро цей реєстр  
життя земного в натовпі людському  
в яким замішано істоти й тіні з'яв  
небесні голоси й важкі ікони  
що кругло котять вулицею де  
іду я повз чужі та власні храми

тобі ця Кіро сповідь з глибини  
свавільного але не злого серця  
як застеляють очі навісні  
мені роки минулим спопелілі  
тобі рядки ці повні голосів  
і янголів оскаржених у бога

я йду життям несвітської тривоги  
і не тримає нас тяжка земля  
натомість витліває на хмарини  
міцне каміння та стоять міста  
прозорі наче синій понеділок  
опісля днів напоєних вином

я винен винен винен перед тебе  
але прости бо я тебе люблю  
уста гарячі до зірок звертаю  
і гладить сонце нас по голові  
немов дітей дрібних і неслухняних  
але таких закоханих в любов

у хворім серці мила гетьманівно  
дай жити вічно іншого життя  
мені та долі в світі не потрібно  
коли я прийду — двері відчини  
й зустрінь мене з високого порогу  
разом із кішкою що в'ється коло ніг

тоді простить напевне мене біг  
що я його для тебе покидаю  
і граю з пеклом краплений картяр  
і сподіваюсь виграти свободу  
земля бо стогне у полоні зір  
що в білім небі чорновито сяють

бо зодіак звивається змією  
і колесо фортуняче скрипить  
тебе поклав я Кіро на долоню  
немов перлину, чисте немовля  
і ти лежиш і дихаєш повільно  
крізь сон поворухнутись я боюсь –

боюсь і падає на мене тінь несвітська

## **ПЕРЕЛЬОТИ**

нащо в житті наш розірвався вальс  
нашо лечу крізь непокірні хмари  
і мій ірже та шкіриться пегас  
чикрижать вітер його чорні крила  
вікно до вічності пробивши летимо  
понад полями всіяними злою  
травою щастя деревом життя  
стоїть наталя в просторі прозорім  
і нічиє кохання не підкорить  
її важкі розплющені уста

## **ЯКА МОЖЕ БУТИ НАЗВА**

зорі  
сльози троянди  
спадають  
у землю  
пробиту нічними криницями  
цвяхи в долонях

сльози  
троянди зірками  
червоно стікають  
горлянкою  
срібного дзвона

що з  
Олоферна  
спливали  
криницями стінами  
вогненні стовпи через обрій

дівчина йде та  
лілею в руці  
оббризкано  
трояндами слова  
трояндовий меч

## **НЕ ЗОВСІМ НЕСПОДІВАНІ СЛОВА...**

Осьде земля зробилась невелика.  
В моїм житті настав невдалий час  
і я когось розумного покликав,  
не стримавшись, напевно, перший раз.

Я інколи, можливо, помилявся.  
Я не плекав до тебе почуття.  
Ти був нав'язливою темою малярства,  
кіна, романів, статуй... до пуття

все сміття неможливо полічити.  
І тут раптово виникає знов...  
Логічно, в принципі.  
Де учень — там учитель.  
Будівля виникає від основ.

Не вповні задоволений собою,  
зізнаюся: подеколи шукав  
я літер у блакитному сувої.  
Пірнав, немов рибинчинка, у став,

зірками повен, як не трактувати  
цей потяг і захоплення таке.  
Питання в іншому, проте.  
Як тарапату  
нам повернути в марево м'яке.

І що тепер. Які в нас варіанти.  
Бо кличе мимоволі голова,  
у роті плещучи, колись ребелізанта,  
незвичні, правду кажучи, слова.

І от стою та небу промовляє,  
не знаю сам про що та звідкіля  
душа, умовно кажучи, й воля  
того, чиє життя триває.

=====

**ДОДАТОК**

## КАЗКА

Жив собі Хемінгвей з бабою у синього моря. А баба вредна, просто край. Одного разу й каже:

— Вийди-но, Хемінгвею, в море та злови поїсти, бо в мене вже черево до хребта прилипло.

Закинув він утретє сіть і спіймав одну тюльку-моргульку: хвостик золотий, плавці срібні.

Схопив ножа й давай тюльці голову пиляти, потрошити щоб, зна.

— Не пилай мене, Хемінгвею, моргає тюлька, я тобі що хочеш, зроблю.

— Нічого мені не треба, от хіба подвійний дайкірі.

Відпустив її, прийшов до баби, а та зла сидить.

— Спіймав, каже, рибку і викинув. Дала мені подвійний дайкірі, я один випив, а другий тобі приніс.

— Дурний ти, каже, Хемінгвею, ще й прицюцькуватий. Іди знову до тюльки.

І так вона ганяла його, поки не дійшло до розбитого корита.

Бабі це, звісно, настрою не додало і стосунки сильно зіпсувалися. Що він потім не ловив, не тішили її ні креветки, ні устриці. Тоді написав він про це оповідання, а гонорар відддав бабі, але не допомогло.

Якось уранці встав Хемінгвей, підійшов до вікна, подивився, як слони гору Кіліманджаро бивнями хитають, всміхнувся скупю й пустив собі кулю в лоба.

Відтоді в народі й співають:

*Ой-вей, Хемінгвей,  
кого любиш, вибирай...*

## КАЗКА

Жив колись королевич Карпо, любитель Едгара По. Як тільки народився, одразу в колодочки вбився. Так і жив.

Минуло літ шістнадцять, прийшов до нього батько.

— Чи не час, — каже, — синку, тобі женитися.

— Ой, час, — каже. — То вибивайте мене з колодок.

— А кого ж до вінця поведеш? — питають. — Сватай, кажуть, Олену Гончаківну, etc.

— Ні, — каже королевич Карпо, — нікого не візьму, одну лише королівну-на всі боки рівну.

Пішов. Так довго у колодочках сидів, що ледве ноги волочить.

— От біда, — каже, — поки дошкандибаю, моя королівна заміжня стане.

Але добрів. Зайшов він до них у хату, каже, хочу до королівни женихатись.

— А де ж, королевичу, — питають, — твої свати?

- А, — каже, — в Едгара По ніде про сватів не сказано, то я вже сам якось. Чи без них не обійде? Тільки дайте, каже, мені три дні, щоб до вінця встиг дійти.

Дійшов, а королівни молодії ще нема. Стоїть, чекає, аж бачить, котиться великий кавун по дорозі.

— Хто це у вас, — питає, — кавунами по дорозі катає?  
— Це, — кажуть, — не кавун, то сама королівна-на всі боки рівна до вінця приступає.  
— А чого така ряба? — питає.  
— То не ряба, — кажуть, — то такий макіяж.  
— Чого ж вона у вас, — питає, — уся плямами вкрита, то білими, то червоними?  
— Білими, — кажуть, — бо вона як лебедиця біла, а червоні — то вона вас, королевичу, засоромилась.  
— А чого така кругла? — питає.  
— Чи ж ви, королевичу, — кажуть, — справді дурний, чи придурюєтесь дипломатично.  
На те ж вона і на всі боки рівна.  
Стали вони жити-поживати, і довгенько в них дітей не було, що і зрозуміло. Аж одного дня встав королевич Карпо, бачить — на ложі синенький лежить.  
— Який це диверсант, — каже, — в королівську постіль городини наклав? Онде баклажан лежить.  
— То не баклажан, то синок твій, що з ночі народився, — каже королівна.  
— А чого такий синій?  
— Бо в тебе вдався, — каже дружина. — У дзеркало-он подивись.  
Зраділи вони й назвали баклажан Лігейя. І вдався він красивий і по-своєму рум'яний.  
Так вони й зажили далі добре та всі загинули, одні кастанеди від них лишились, а коли біди й зазнали, то про це ми іншим разом розкажемо.

## **КАЗКА**

Жив-був дід і баба, і була в них курочка-полудурочка, що несла квадратні яйця. Бабу це дуже дратувало.  
-Заріж, каже, діду, курочку, бо з нас уже люди сміються.  
-Не буду, каже. Хоч і квадратний, а все ж омлет.  
Знесла якомсь курочка на пробу трикутне яйце. Тут бабі терпець і увірвався.  
— Або я, каже, або курка-полудурка. Заведи її, діду, до лісосмуги та зарубай.  
Нічого не зробиш, зв'язав дід курці ноги, запряг сани та повіз. Доїхав, почав сокиру гострити, а курочка каже:  
— Не рубай мене, діду, бо Великий Костричник настає, не бери гріха на душу.  
— І правда, каже.  
Не став рубати. Ну, думає курка, одне вийшло, може й друге вигорить.  
— Не лишай, каже, діду, мене в лісі, я тобі знесу не яйце, а кредитно-фінансову систему.  
Полудурка, звісно, що з неї взять.  
— Ти що думаєш, через тебе і в мене розум курячий став? — образився дід. Кинув її в лісосмузі та поїхав собі.  
Від істотного погіршення обстановки курочка заниділа світом. Взяла вона мотузку й полізла на вербу вішатися.  
Лізе та співає:

Ой на тій горі  
сидить Брежнєв  
та ніжками чеберяє.  
Якби я такі ніжки мала  
я б ними чеберяла,  
як той Брежнєв...

Доп'ялась до верху, почала вузли плести, перечепилась і впала. А під вербою звірі якраз на той час проводили несанкціонований мітинг. З переляку створилася в них нездорова морально-психологічна обстановка.

— О, кажуть, до нас лос анжелес з неба злетів.

Ага, подумала курка, нам представляєцца атлічная вазможность.

Так би вона й царювала в розкошах, коли б, нарешті, не з'явилася лисиця.

— Який це, каже, холера, лос анжелес? Я просто не магу малчать. Оперативно та гостро реагуючи, мушу дати принципову оцінку фактам, коли окремі особи з числа курей дурять народ та несправедливими шляхами нарошують собі авторитет.

Довелося курці тікати якнайшвидше, а роззлючені звірі не вгавали слідом. Бігти довелося довго, аж поки не натрапила на рідну хату, де й заховалася. Дід і баба за той час без яєчні сильно охляли, то й зраділи чудесному порятунку, обійняли курочку та вознесли хвалу вседержителю.

І жила вона далі з ними в мирі, але яйця квадратні більше не несла, а тільки кока-колу в пластикових пляшках.